საქართველოს რესპუბლიკა

გამოდის 1990 წლის დეკემბრიდან. №15 (3056) სამშაბათი, 19 იანვარი, 1999 წელი. ფასი 40 თეთრი, თბილისს გარეთ - 45 თეთრი.

„ვერაფერს დაგვაკლებენ ვერც გარეშე და ვერც შინაური მტრები, თუკი სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე პოლიტიკური ძალები, საქართველოს მოქალაქენი ერთიანი მიზნისათვის ერთხელ კიდევ გავერთიანდებით“

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის 18 იანვრის რადიოინტერვიუ

— დღევანდელ ინტერვიუს ლარის თემით დავიწყებთ. როგორ შეაფასებდით ლარის კურსთან დაკავშირებულ პირველ შედეგებს? აბსოლუტურად განსხვავებული სიტუაცია იყო გასული წლის დამლევს საახალწლოდაც და ახლაც. რა გავლენას მოახდენს ყოველივე ეს სამომხმარებლო ბაზარზე? — ჟურნალისტის ნატო ონიანის ამ შეკითხვის პასუხად საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ თავის ტრადიციულ ორშაბათის რადიოინტერვიუში განაცხადა:

– საკმაოდ დიდი დრო გავიდა (რა თქმა უნდა, შედარებით) ლარის კურსის ლიბერალიზაციის შემდეგ. როგორც მოგეხსენებათ, ანალოგიურ ღონისძიებებს მთელ რიგ ქვეყნებში კატასტროფული შედეგი მოჰყვა. ამის ბოლო მაგალითია ბრაზილიაში განვითარებული მოვლენები, რომლებმაც, როგორც იტყვიან, მთელი ეს უზარმაზარი სახელმწიფო შეარყია. ამჯერად სხვა ქვეყნებს არ შევეხები, ეს ცალკე საუბრის თემაა. ვიტყვი მხოლოდ, რომ გლობალური საფინანსო კრიზისის გავლენა კვლავ დიდ საფრთხეს უქმნის მრავალ და მრავალ სახელმწიფოს. სამწუხაროდ, ჯერ ნაადრევია საერთო მსოფლიო კრიზისის შენელებაზე ლაპარაკი.

იხ. მე-2 გვ.

პრეზიდენტი

„სანტე უოლშ პროდუქტები“: ახალი სიმძლავრეთა ამოქმედება და დიდი საექსპორტო პოტენციალი

18 იანვარს „სანტე უოლშ პროდუქტების“ ქარხანაში პლასტიკური პაკეტების მწარმოებელი სახელგანთქმული კომპანიის „ტეტრა პაკის“ ხაზის გახსნის პრეზენტაცია გაიმართა.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „სანტე უოლშ პროდუქტები“ 1997 წელს დაფუძნდა, როგორც „სანტესა“ (ყოფილი „თბილრძე“) და ამერიკული კომპანია „ბობ უოლშ ენტერპრაიზის“ ერთობლივი საწარმო. ამ ხნის განმავლობაში ამერიკელმა პარტნიორებმა საწარმოში 2.4 მილიონ დოლარზე მეტი ინვესტიცია განახორციელეს. წარმოების დანარჩენი ნაწილის ტექნიკური განახლებისათვის უახლოეს პერიოდში ისინი კიდევ 300 ათას დოლარს დააბანდებენ. ეს კი, საქართველოს კვების მრეწველობაში ერთ-ერთი დიდი პირდაპირი ინვესტიციაა.

საინვესტიციო პროგრამის ამოქმედების შედეგად „სანტე უოლშ პროდუქტების“ წარმადობა მნიშვნელოვნად გაიზარდა. საწარმოს მესვეურთა პროგნოზით, მიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტში დაახლოებით მილიონ ლარს შეიტანენ, ხოლო 2000 წლისათვის პროდუქციის რეალიზაციიდან მიღებული თანხა 10 მილიონ ლარს მიაღწევს. „სანტე უოლშ პროდუქტებში“ დასაქმებულია 113 ადამიანი, რომელთა საშუალო ხელფასი 200 ლარს აღემატება.

იხ. მე-2 გვ.

დაჯილდოება

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 14 იანვარი ქ. თბილისი

მ. ახვლედიანის ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საქართველოში ფიზიკური კულტურისა და სპორტის განვითარებაში შეტანილი პირადი დიდი წვლილისა და ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს ფიზკულტურისა და სპორტის დამსახურებული მოღვაწე **მოთა ახვლედიანი** დაჯილდოვდეს ღირსების ორდენით.

ე. შევარდნაძე.

საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულება

1999 წლის 15 იანვარი ქ. თბილისი

ქ. რუსთავის კულტურის დარგის მუშაკთა საქართველოს ორდენებით, მედლებით დაჯილდოებისა და წახალისების შესახებ

ქართული ეროვნული კულტურის აღორძინება-პოპულარიზაციაში, კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობაში შეტანილი პირადი წვლილისა და ნაყოფიერი პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის ქ. რუსთავის კულტურის დარგის მუშაკები დაჯილდოვდნენ საქართველოს ორდენით, მედლებითა და გამოეცხადოთ მადლობა:

ღირსების ორდენით:

რევაზ მორჩილაძე – საქართველოს კულტურის დამსახურებული მუშაკი, ახალგაზრდობის მსოფლიო ფესტივალის ლაურეატი.

ღირსების მედლით:

ელენე ბურკვაძე – ცენტრალიზებური საბიბლიოთეკო სისტემის დირექტორი; **გიორგი ერისთავი** – ხელოვნების სასწავლებლის დირექტორი; **მანანა კუხალაშვილი** – ხელოვნების სკოლის დირექტორი; **მედეა ჯალაღანია** – №4 სამუსიკო სკოლის დირექტორი.

ე. შევარდნაძე.

ვიზიტი

„საქართველოს პრეზიდენტმა ყველაფერი გააკეთა, რათა მსოფლიოს უდიდეს ნავთობკომპანიათა კაპიტალი მოეზიდა საქართველოში“

გრძელდება საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის ზურაბ ჟვანიას სამუშაო ვიზიტი ამერიკის შეერთებულ შტატებში.

ამჟამად ზურაბ ჟვანია და მცირერიცხოვანი საპარლამენტო დელეგაცია იმყოფებიან კალიფორნიის შტატში. სტენფორდსა და სან-ფრანცისკოში დაგეგმილია რამდენიმე მნიშვნელოვანი შეხვედრა, მათ შორის, „შევრონ-ოვერსის“ ხელმძღვანელობასთან. როგორც ცნობილია, ეს ნავთობკომპანია ერთ-ერთი უდიდესია იმათგან, ვინც თანამშრომლობს საქართველოსთან. შევრონი ამჟამად გეგმავს საქართველოს ტერიტორიის გავლით ტრანსპორტირებული ნავთობის ოდენობის გაზრდას, ხაშური-ბათუმის ნავთობსადენის რეკონსტრუქციას. ამ პროექტის საერთო ღირებულება 100 მლნ. დოლარზე მეტია.

მისი განხორციელება კი სავსებით რეალურია, თუ

იხ. მე-3 გვ.

პრეზენტაცია

საქართველოს სამოქალაქო ავიაცია: განვითარების ახალი ეტაპი

საქართველოს ევროპასთან ინტეგრირების საქმეში მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ჩვენი ქვეყნის სატრანსპორტო სისტემის, მათ შორის სამოქალაქო ავიაციის ევროპის სტანდარტებთან მიახლოებას. ამ მიზნით გაეროს განვითარების პროგრამის დაფინანსებით სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია „იკაოს“ ექსპერტთა ჯგუფმა შეიმუშავა საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის განვითარების გენერალური გეგმა შემდგომი 5-10 წლისათვის, რომლის პრეზენტაცია 18 იანვარს საქართველოს საერთაშორისო ნავთობის კორპორაციის სათავო ოფისში გაიმართა. პროგრამაში ასახულია საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სრული და მრავალმხრივი დაგეგმარებისა და განვითარების სტრატეგია. კერძოდ, იგი ითვალისწინებს საჰაერო ტრანსპორტის, აეროპორტების მოდერნიზაციასა და მისი მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებით დაკომპლექტებას, მათი ინფრასტრუქტურის შესწავლას და მსოფლიო სტანდარტებთან მიახლოების პერსპექტივის განსაზღვრას, აერონავიგაციის მომსახურების გაუმჯობესებას, საჰაერო მიმოსვლის მართვას და მისი უსაფრთხოების ასპექტების შესწავლას.

იხ. მე-3 გვ.

დღესასწაული

დღეს ნათლისღებაა

19 იანვარს, ძვ. სტ. 6 იანვარს, მართლმადიდებელი ეკლესია აღნიშნავს ერთ-ერთ საუფლო დღესასწაულს — ნათლიღებას უფლისა ღვთისა და მაცხოვარისა ჩვენისა იესო ქრისტესი, ღვთის განცხადებას.

ღმერთმა იმდენად შეიყვარა ადამიანი, რომ ცოდვებისაგან დასახსნელად ძე მხოლოდშობილი მოუვლინა. ქრისტეს შობით ქვეყანაზე „გამოჩნდა მადლი ღმრთისაი მაცხოვრად ყოველთა კაცთა“. ამ მადლის თანაზიარი ხდება ყოველი, ქრისტეს ნათელით შემოსილი ადამიანი. „უკუეთუ ვინმე არა იშვეს წყლისაგან და სულისა, ვერ ხელ-ეწიფების შესვლად სასუფეველსა ღმრთისასა“ — გვასწავლის უფალი და ნათლისღებით თავად გვაძლევს სჯულის უცილობელი შესრულების მაგალითს. უპირატესი ყოველ ადამიანზე, ღმერთკაცი იესო ქრისტე თავმდაბლობით მივიდა იოანე ნათლისმცემელთან და თავად უცოდველმა, მაგრამ მთელი კაცობრიობის ცოდვათა მტვირთველმა, მიიღო ნათლობა, რათა ადამიანთა მოდგმა განეწმინდა, „წყლით წარეხოცა კაცთა ცოდვები“ და ბუნება განეახლებინა.

ნათლისღებით განცხადდა ყოვლადწმიდა სამება — ამოვიდა თუ არა იესო წყლიდან, გაიხსნა ცა და სული წმიდა მტრედის სახით დაადგა თავზე მაცხოვარს, ხოლო ზეციდან მოისმა ხმა „ესე არს ძე ჩემი საყუარელი, რომელი მე სათნოვიყავ“. ამიტომ ნათლისღების დღესასწაულს, ამავე დროს, ღვთის განცხადება ეწოდება.

ამ დღეს, მდინარე იორდანეში შესვლით, უფალმა წყლის ბუნება განწმინდა და მასში მადლი დანერგა: „ხმა უფლისა წყალთა ზედა, ღაღადებს და იტყვის, მოვედით და მიიღეთ ყოველთა, სული სიბრძნისა, სული მეცნიერებისა და სული შიშისა ღვთისა, რომელი გამოგვეჩინდა ჩვენ ქრისტე“. ამიტომაც აკურთხებს წყალს ეკლესია, რასაც დიდი აიაზმა ეწოდება და წელიწადში მხოლოდ ორჯერ სრულდება — ნათლისღების წინა დღეს და ნათლისღების დღესასწაულზე.

ნათლისღების დღესასწაულთან დაკავშირებით 19 იანვარს 10 სთ-ზე სადღესასწაულო წირვას და წყალკურთხევას — დიდ აიაზმას სიონის საკათედრო ტაძარში შეასრულებს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქი, უწმიდესი და უნეტარესი ილია II.

საქართველოს საპატრიარქოს პრესცენტრი.

ბუხრისპირა საუბრები

სანამ შვილნარში კალამი გაიფოთლება

ოცდაათი საუკუნეა, საქართველოში ღვინო იწურება, მსოფლიო ამტკიცებს, საქართველო ღვინის სამშობლოაო. ქართულ ღვინოს ყოველთვის ექნება გასავალი: რუსეთი, უკრაინა, ბელორუსია, ყაზახეთი ქართული ღვინის ამოუწურავი ბაზარია. ოღონდ, ამ ბაზარს ის ფალსიფიცირებული ღვინო უნდა მოსცილდეს, რომელიც სახელს უტეხს ჩვენს პროდუქციას!

ზურაბ ტყემალაძე დინჯად მარცვლავს:

— აბა ერთი ნახეთ, საბაჟო რეესტრებში რამდენი „ხვანჭკარა“ და „ქინძმარაულია“ გარეთ გასული. არადა, „ხვანჭკარა“ და „ქინძმარაული“ დღეს არ არ-სე-ბობს! „ქინძმარაულის“, „ხვანჭკარის“, „ახაშენის“ და სხვა ნატურალურად ნახევრადტკბილი ღვინოების შენახვა უმაცივროდ, ანუ უელექტროენერგიოდ არ შეიძლება.

იხ. მე-3 გვ.

> „1993-95 წლებში კახეთი სამეგრელოზე ნაკლებად როდი დაზარალდა. ძარცვა-გლეჯა და განუკითხაობა იყო გამეფებული, მაგრამ პირველებმა კახელებმა ავიმაღლეთ ხმა და მოვსპეთ თარეში და განუკითხაობა“.

ინფორმაცია

ბიუჯეტში მობილიზებულია 1.3 მილიონი ლარი

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში მიმდინარე წლის 15 იანვრისათვის მობილიზებულია 1,3 მლნ ლარის ოდენობის შემოსავლები, — აცნობა პრაიმ-ნიუსს საქართველოს პრეზიდენტის თანაშემწემ ეკონომიკური რეფორმების საკითხებში თემურ ბასილიამ.

აქედან, 28 პროცენტი საბაჟო გადასახადზე მოდის, 20,7 პროცენტი — აქციებზე, 51,3 პროცენტი კი — დამატებითი ღირებულების გადასახადზე.

საბერძნეთი მზად არის კვლავ დაეხმაროს საქართველოს

საბერძნეთი მზად არის საქართველოს კვლავ გაუწიოს დახმარება სამხედრო სფეროში, — თქვა საგარეო საქმეთა მინისტრთან ირაკლი მენაღარიშვილთან დღეს გამართულ შეხვედრაზე საბერძნეთის შეიარაღებული ძალების გენ-შტაბის უფროსმა, გენერალმა აფანასიოს ძოგანისმა.

მისი თქმით, საბერძნეთის თავდაცვის სამინისტრო უახლოეს მომავალში საქართველოს განათლებისა და ჯანდაცვის სფეროებისთვისაც აპირებს მატერიალური დახმარების გაწევას.

როგორც ირაკლი მენაღარიშვილმა აღნიშნა, საქართველოსათვის მეტად მნიშვნელოვანია ევროკავშირის და ნატოს წევრ ქვეყნებთან მჭიდრო თანამშრომლობა.

სამხედროები დახურულ კარს მიღმა თათბირობენ

საბერძნეთის შეიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსი, გენერალი აფანასიოს ძოგანისი გუშინ დახურულ კარს მიღმა, საქართველოს თავდაცვის მინისტრს, გენერალ-ლეიტენანტ დავით თევზაძეს შეხვდა.

სავარაუდოა, რომ საუბარი ორ ქვეყანას შორის სამხედრო სფეროში თანამშრომლობის გაღრმავების საკითხებს ეხებოდა.

მე-4 ენერგობლოკს გუშინ დილით ხანძარი გაუჩნდა

ხანძარი გაუჩნდა თბილსრესის მე-4 ენერგობლოკს გუშინ დილით, რომელიც 17 იანვარს გვიან ღამით ამუშავდა, — აცნობებს პრაიმ-ნიუსს „თბილსრესში“.

ხანძრის შედეგად, ენერგობლოკის საქვაბე დანადგარის ქვედა იარუსში სამართავი ფარისკენ მიმავალი კაბელი დაიწვა.

მიმდინარეობს ხანძრის შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოები.

ამჟამად მუშაობენ მე-3, მე-8, მე-9 და მე-10 ენერგობლოკები, რომლებიც 520 მგვტ სიმძლავრის ელექტროენერგიას გამოიმუშავებენ.

მიწაზე და მიწის ქვეშ

თბილისის 1999 წლის ბიუჯეტში პრიორიტეტული იქნება კაპიტალური მშენებლობა: საექსპლოატაციოდ უნდა გადაეცეს მეტროპოლიტენის საბურთალოს ახალი ხაზები, მთაწმინდის რაიონში გადამწვარი სახლების ნაცვლად მრავალბინიანი კორპუსები ყიფშიძისა და შევჩენკოს ქუჩებზე. ქალაქის ხელისუფალნი წინადადებას იძლევიან გამოიყოს სახსრები დაუმთავრებელი საცხოვრებელი სახლების აგებისათვის.

მოსკოვში სამხრეთ ოსეთის პრობლემები განიხილეს

მოსკოვში სამუშაო ვიზიტს თვითმარქვია სამხრეთ ოსეთის პრეზიდენტი ოლეგ ჩიბიროვი მიმდინარე კვირაში დაასრულებს, — აცნობებს პრაიმ-ნიუსს ჩიბიროვის ადმინისტრაციაში.

დამკვირვებლები თვლიან, რომ ჩიბიროვი რეგიონის ეკონომიკის აღდგენის პროცესში საქართველოს გარდა, რუსეთის ჩართვას ცდილობს.

ედპ არ გამორიცხავს რესპუბლიკელებთან ალიანსს

ედპ არ გამორიცხავს რესპუბლიკურ პარტიასთან პოლიტიკური ალიანსის შექმნას, — უთხრა პრაიმ-ნიუსს ედპ ლიდერმა ირინა სარიშვილმა.

გუშინდელ პრესკონფერენციაზე რესპუბლიკური პარტიის ლიდერმა ივლიანე ხაინდრავამ რესპუბლიკელების და ედპ შესაძლო ალიანსის თაობაზე ისაუბრა.

რესპუბლიკელთა განცხადებით, მომავალ საპრეზიდენტო არჩევნებზე პარტია ირინა სარიშვილი-ჭანტურიას კანდიდატურას დაუჭერს მხარს.

სარიშვილის თქმით, გადასაწყვეტია ტექნიკური ფორმა, რომლის მიხედვითაც განხორციელდება თანამშრომლობა რესპუბლიკელებთან.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: საქინფორმმა და პრაიმ-ნიუსმა.

უკანასკნელ საათს

გუშინ მოსკოვის ცენტრალურ კლინიკურ საავადმყოფოში ორი კონსილიუმი გაიმართა. დაადგინეს, რომ პრეზიდენტ ელცინს აწუხებს კუჭის წყლული სისხლდენით. კონსილიუმმა მას მკაცრი წოლითი რეჟიმი დაუნიშნა. დღეს დანიშნულია გასტროსკოპია, რომლის შემდეგაც გადაწყვეტენ გაუკეთონ თუ არა ოპერაცია პრეზიდენტს.

კოსოვოში მდგომარეობის გამწვავების გამო წუხელ სასწრაფოდ მოიწვიეს გაეროს უშიშროების საბჭოს სხდომა.

ჩრდილოეთ ამერიკას თოვლიანი ქარბუქი დაატყდა თავს. დიდთოვლობას ყინვები დაემატა. კანადის ქალაქი ტორონტო პარალიზებულია. გუშინ ნიუ-იორკის სამივე აეროპორტში ავიარეისები გაუქმდა.

რუსეთის პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საპარლამენტო კომისიამ გუშინ ვერ შეძლო მუშაობის გაგრძელება მოწმეთა გამოუცხადებლობის გამო.

ენერგეტიკა

უშუქოდ დარჩენას, ნაკლოვანება გამოასწორონ, ისა სჯობს

უსაფრთხოებისა და ტექნიკური ექსპლოატაციის წესების უგულებელყოფის ფაქტი გამოავლინეს რეიდის მონაწილეებმა ამას წინათ, ერთ-ერთი სასურსათო მაღაზიის შემოწმების დროს, რომელიც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „არბოს“ (დირექტორი ალეკო მანგოშვილი) ეკუთვნის.

აღნიშნული ობიექტის თანამშრომლები ელექტროენერგიას მოიხმარდნენ ისე, რომ შესაბამისი სამსახურიდან არ ჰქონდათ აღებული ელექტროდანადგართა დამიწების ოქმი. ამ საბუთის გარეშე დენის გამოყენება კი, უსაფრთხოების თვალსაზრისით, ყოვლად დაუშვებელია.

ობიექტის ხელმძღვანელობა გააფრთხილეს, რომ თუ ისინი მითითებას ყურად არ იღებენ, მათ დენის მიწოდებას შეუწყვეტენ.

ფინანსები

ლარის კურსი

საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა 1999 წლის 19 იანვრიდან დაადგინა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტის შემდეგი კურსები:

გირვანქა სტერლინგი	1	3.2395 ლარი
გერმანული მარკა	1	1.1620 ლარი
აშშ დოლარი	1	1.9600 ლარი
ფრანგული ფრანკი	1	0.3465 ლარი
თურქული ლირა	10,000	0.0610 ლარი
რუსული რუბლი	1	0.0863 ლარი.

დღეს

ამინდი

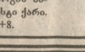

დასავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ, აღმოსავლეთის ქარი 10-15 მეტრი წამში.

ბარში: ღამით +3+8; დღისით +8+13.

მთაში: ღამით –2+3; დღისით +5+10.

მაღალ მთაში: ღამით 0-5; დღისით -1+4.

აღმოსავლეთ საქართველოში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, ზოგან ნალექი და ნისლი, მთაში თოვლი. სუსტი ქარი.

ბარში: ღამით -3-2; დღისით +3+8.

მთაში: ღამით: -1-6; დღისით +1+6.

მაღალ მთაში: ღამით -5-10; დღისით -3+2.

თბილისში

ცვალებადი მოღრუბლულობა, ღამით მცირე ნალექი, დილით ნისლი. სუსტი ქარი.

ღამით 0-2; დღისით +6+8.

საქართველოს ჰიდრომეტცენტრი.

საბაჟო

ბიუჯეტში შეიტანეს

გუშინდელი ოპერატიული ინფორმაციით, ადგილობრივი საბაჟო ორგანოებიდან ბიუჯეტში შეტანილია 5 464,0 ათასი ლარი. დღის საბიუჯეტო შემოსავლებმა შეადგინა 949,6 ათასი ლარი.

საბაჟო დეპარტამენტის ოპერატიულმა სამსახურმა გამოავლინა საბაჟო წესების დარღვევის 3 ფაქტი. მოკვლევის პროცესში ბიუჯეტის სასარგებლოდ დამატებით მოქცეულია 2270 ლარი.

გორის საბაჟო ტერმინალში შესამოწმებლად შეიყვანეს ცხინვალის რეგიონიდან მომავალი სატვირთო ავტომანქანები:

80 ყუთი მარილითა და 100 ტომარა ქატოთი დატვირთული „ზილი“;

35 ტომარა ფქვილით დატვირთული „უაზი“;

ბენზინით დატვირთული „კამაზის“ მარკის 4 ავტოცისტერნა.

ტვირთებზე ვერ იქნა წარმოდგენილი საქართველოში იმპორტის საბაჟო გაფორმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია. მიმდინარეობს მოკვლევა.

გაზეთის გენერალური სპონსორია საქართველოს ნავთობის საერთაშორისო კორპორაცია

„ვერაფერს დაგვაკლებენ ვერც გარეშე და ვერც შინაური მტრები, თუკი სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე პოლიტიკური ძალები, საქართველოს მოქალაქენი ერთიანი მიზნისათვის ერთხელ კიდევ გავერთიანდებით"

(პირველი გვერდიდან)

გულუბრყვილობა იქნებოდა გვეთქვა, რომ ეროვნული ბანკის მიერ ფულის ბაზარზე ინტერვენციის შეწყვეტამ უმტკივნეულოდ ჩაიარა. რა თქმა უნდა, საქართველოშიც განვითარდა ანალოგიური კრიზისული სიტუაციებისათვის დამახასიათებელი პროცესები, მით უმეტეს, რომ ჩვენში მთელ რიგ რაიონებსა და ქალაქებში გვქონდა ხელფასებისა და პენსიების სერიოზული დავალიანება, რაც თავისთავად კიდევ უფრო ამძაფრებდა ფონს ამ არაპოპულარული აქციის განსახორციელებლად.

კვლავ ვადასტურებ იმას, რაც არაერთხელ მითქვამს: ლარის ლიბერალიზაციასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა განხორციელების პროცესში ქართულმა დამოუკიდებელმა სახელმწიფომ, რეზერვების უკიდურესი შეზღუდვის მიუხედავად, დაამტკიცა თავისი სიცოცხლისუნარიანობა, რთული მოვლენების ორგანიზებული მართვის უნარი, გამოავლინა ეს უნარი და დღეს უკვე შეიძლება ლაპარაკი საბიუჯეტო კრიზისის საბოლოოდ დაძლევისათვის ნიადაგის მომზადებაზე.

ამჟამად ლარის კურსის მერყეობა, როგორც სპეციალისტები ამბობენ ხოლმე, დასაშვებ ფარგლებშია, ხოლო სამომხმარებლო ბაზრის ფასები შესაბამება ლარის კურსს, ან მთელ რიგ სახეობათა პროდუქციისა დარჩა ძველ დონეზეც.

დეკემბრის ხელფასები, პენსიები, სარგოები გაცემულია. დეკემბერში გაცილებით უკეთ იმუშავეს საგადასახადო და საბაჟო სამსახურებმა, ფინანსთა სამინისტრომ, რომლებმაც, პრინციპში, შეასრულეს საკონტროლო დავალებები. საკმაოდ მოქნილად და საინტერესოდ იმუშავა ქონების მართვის სამინისტრომ.

გააქტიურდა ბრძოლა კორუფციასთან, კერძოდ, საგადასახადო სამსახურიდან დათხოვნილია 100-ზე მეტი თანამშრომელი. ანალოგიური ღონისძიებები ხორციელდება საბაჟო სამსახურის ხაზითაც.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ აღძრულია ათობით სისხლის სამართლის საქმე იმათ მიმართ, ვინც თავს არიდებს გადასახადების გადახდას, და უნდა გითხრათ, რომ ეს მილიონობით ლარია, რომელიც ქვეყნის ბიუჯეტში უნდა შესულიყო, მაგრამ არ შევიდა. მუშაობა გაააქტიურეს უშიშროების სამინისტრომ და პროკურატურამ. სამწუხაროდ, არავითარი პოზიტიური ძვრები არ შეინიშნება მეტწილ საერთო სასამართლოებში. აქედან გამომდინარე, ამოცანა ის გახლავთ, რომ პარლამენტის მიერ მიღებული კანონის ფარგლებში დაჩქარდეს სასამართლო რეფორმის განხორციელება. და ეს ამოცანა უმაღლესი სახელმწიფოებრივი ინტერესების დონეზე უნდა განვიხილოთ.

— ასეა თუ ისე, შეიძლება ითქვას, რომ კრიზისი გრძელდება და არსებობს თუ არა ჯერ კიდევ დაუძლეველი კრიზისის გადალახვის რაღაც რეალური გზები?

— ახლა, რაც შეეხება კითხვას, რომელიც თქვენ დასვით.

საფინანსო-საბიუჯეტო კრიზისის დაძლევის უმთავრესი პირობაა ძირეული გარდატეხა ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში, განსაკუთრებით საექსპორტო პროდუქციის წარმოებაში. მიუხედავად იმისა, რომ შეიზღუდა საექსპორტო პროდუქციის ბაზარი, კერძოდ, რუსეთისა და ზოგიერთი სხვა ქვეყნის ბაზრები, ჩვენ უნდა დავიბრუნოთ ტრადიციული ბაზრები, ხოლო, სადაც შესაძლებელია, ვეძებოთ ახალი, ასე ვთქვათ, გასაღების სფეროები იმ დარგებისათვის, რომლებიც საექსპორტო პროდუქციას აწარმოებენ, და ეს მისია ძირითადად უნდა იკისროს სახელმწიფომ — სამინისტროებმა, უწყებებმა, გაერთიანებებმა. ბევრი რესურსია თვით ჩვენი ქვეყნის სამომხმარებლო ბაზრებზეც. მხედველობაში მაქვს პროდუქციის გასაღება. დიდი მოთხოვნილება იმ პროდუქციაზე, რომელიც ჩვენში შეიძლება შეიქმნას ან იქმნება, ვერ კმაყოფილდება მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ, რომ მწარმოებელი და მომხმარებელი ვერ შეხვდნენ ერთმანეთს, და ეს რეზერვიც აუცილებლად უნდა ამოქმედდეს.

1999 წელი მთელ ეკონომიკაში, განსაკუთრებით კი მრეწველობაში გარდატეხის წელი უნდა გახდეს. ეს სავსებით შესაძლებელია, თუ ვიმსჯელებთ ზოგიერთი დარგის მაგალითით. ხომ ცხადია, რომ აღმავლობის, მე ვიტყოდი, მკვეთრი აღმავლობის გზაზეა საქართველოს ტრანსპორტი, თითქმის ყველა სახეობის ტრანსპორტი — რკინიგზა, საავტომობილო, საზღვაო და საჰაერო. ჩვენ მოვისმინეთ ამ სამინისტროს დეპარტამენტების ხელმძღვანელობის ინფორმაცია და ისეთი შთაბეჭდილება შეგვექმნა, რომ ეს დარგი მთელი თავისი ინფრასტრუქტურით წელს კიდევ უფრო მძლავრი ტემპით განვითარდება.

მნიშვნელოვნად იზრდება შემოსავალი კავშირგაბმულობის ხაზით. ამ დარგსაც დიდი მომავალი აქვს. სწრაფად მიმდინარეობს საავტომობილო და სარკინიგზო გზების აღდგენა-რეაბილიტაცია. ამ ბოლო წლებში თავისი ღირსეული სიტყვა თქვა ქართულმა სოფელმა, გლეხმა, მეწარმემ, მიწის — ჩვენი ყველაზე დიდი სიმდიდრის მესაკუთრემ. რომ არა ჯოჯოხეთური გვალვა, ახლაც რომ გრძელდება, დარწმუნებული ვარ, გასული წელიც საქართველოს სოფლის მეურნეობის აღმავლობის აღმნიშვნელი იქნებოდა ისევე, როგორც 1996-97 წლები.

რადიომსმენელი, ტელემაყურებელი, ალბათ, ყურადღებას აქცევს იმას, რომ მე და სახელმწიფო მინისტრი ვხვდებით სამინისტროთა, უწყებათა ხელმძღვანელ ბირთვს, არსებითად განვიხილავთ მთელი მათი საქმიანობის ყველა ასპექტს, განვსაზღვრავთ ამოცანებს ამ ხელმძღვანელებთან ერთად.

პირველი, რაზეც ვამახვილებთ ყურადღებას, ის გახლავთ, რომ საჭიროა რეფორმების უფრო რადიკალურად განხორციელება, კერძოდ, პრივატიზაციის პროცესის გონივრული დაჩქარება. ჩვენ ამაზე გვქონდა საუბარი სახელმწიფო ქონების მართვისა და პრივატიზაციის სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან. ეს საკუთრების ფორმების შეცვლაა, რაზეც კურსი ჯერ კიდევ 1994 წელს ავიღეთ. ეს კურსი კი არ უნდა შესუსტდეს, არამედ კიდევ უფრო უნდა გაძლიერდეს, რათა მოგვეცეს საშუალება გამოვძებნოთ დამატებითი რეზერვები სახელმწიფო შემოსავლის გასადიდებლად, საინვესტიციო ფონდების შესაქმნელად, და ასეთი ფონდი ყოველ მიზეზგარეშე უნდა შეიქმნას მომავალი წლის ბიუჯეტში თუ ბიუჯეტის გარეთ. თელასის პრივატიზაცია, დარწმუნებული ვარ, საუკეთესო მაგალითი იქნება ეროვნული ეკონომიკის გასაძლიერებლად უცხოური ინვესტიციების გამოყენების თვალსაზრისით. მე ძალიან კარგად ვიცი თბილისელთა გულისტკივილი იმის გამო, რომ ჯერჯერობით ეს შედეგები ისე არ ჩანს, როგორც ელოდნენ, მაგრამ მინდა დავარწმუნო ყველა მოქალაქე, რომ შედეგს აუცილებლად მივიღებთ და ეს იქნება ენერგეტიკული პრობლემის სამაგალითო გადაწყვეტა. ასეთი მაგალითი ბევრი იქნება. სხვათა შორის, საკმაოდ, კიდევ უფრო გაიზარდა უცხოელ ინვესტორთა ინტერესი საქართველოს მიმართ მას შემდეგ, რაც თელასის პრივატიზება მოხდა. თქვენ იცით, რომ ბატონი ზურაბ ჟვანია მოგზაურობს ამერიკის შეერთებულ შტატებში. მას უამრავი შეხვედრა ჰქონდა სხვადასხვა წრის ადამიანებთან. განსაკუთრებით საინტერესო იყო, როგორც თვითონ მითხრა ტელეფონით, ინვესტორებთან შეხვედრა ჰიუსტონში, ზოგიერთ სხვა ქალაქში. ძალიან ბევრი მათგანი მზად არის საკმაოდ დიდი ინვესტიციები დააბანდოს საქართველოში.

— რადგან თელასის პრივატიზაცია არ არის უბრალო ფაქტი, ეს ამერიკის ინტერესსაც ნიშნავს საქართველოში და ამ შემთხვევაში (სხვა შემთხვევაშიც) ენერგეტიკა არა მარტო ენერგეტიკაა, ეს პოლიტიკაც არის...

— თელასის პრივატიზაციასთან დაკავშირებული საკითხები ამ დღეებში უნდა განვიხილოთ და, როგორც იტყვიან, სათანადო კონდიციამდე უნდა მივიყვანოთ ეს საკითხი.

თვისებრივად ახალი ამოცანები განვუსაზღვრეთ საგარეოეკონომიკური ურთიერთობისა და ვაჭრობის სამინისტროს, რომელიც საჭირო უნდა გახდეს ქვეყნისათვის, ყველა ბიზნესმენისათვის, მისი პროგრამები ხელს უნდა უწყობდეს უცხოური ინვესტიციების მოზიდვას, ბიზნესგეგმების უმაღლეს დონეზე დამუშავებას, საინფორმაციო ბაზის შექმნას, რაც პრაქტიკულად გამოადგება არა მარტო სახელმწიფოს, არამედ ბიზნესმენებსაც და სხვა ქვეყნების წარმომადგენლებსაც. სამინისტროს ახალ ხელმძღვანელობას კარგად ესმის, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ამ ამოცანებს.

— თქვენ სხვა სამინისტროების წარმომადგენლების გარდა, მრეწველობის სამინისტროს ხელმძღვანელობასაც შეხვდით. რა პერსპექტივა აქვს კონკრეტულად ამ სამინისტროს? ამას იმიტომ გეკითხებით, რომ მნიშვნელოვანი ჩამორჩენა სწორედ ამ სამინისტროში შეინიშნებოდა და უფრო მეტიც: მახსოვს, როცა შოშიტაიშვილი დაინიშნა მინისტრად, ამბობდნენ, იგი არარსებული დარგის მინისტრიაო...

— სამწუხაროდ, ძალიან ზოგადად უნდა შევეხო ამ საკითხებს, დრო არ გვაძლევს საშუალებას. შემდგომ, ალბათ, უფრო დეტალური საუბარი გვექნება. რაც შეეხება მრეწველობას, ეს ჩვენი, როგორც მიღებულია ითქვას, „აქილევსის ქუსლია". პრობლემა ასე დგას: ან შევძლებთ მრეწველობის აღორძინებას, ან საქართველო, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო ვერ განვითარდება. სწორედ ამ ნიშნით წარიმართა მრეწველობის სამინისტროს ხელმძღვანელობასთან შეხვედრა, რის შემდეგაც, ასე ვთქვათ, მე უიმედობის განწყობილება არ დამეუფლა. პირიქით, საქართველოს მრეწველობას, მის ძველ და ახალ დარგებს ჯერაც გამოუყენებელი პოტენციალი აქვთ და თითქმის მრეწველობის ყველა დარგის საკმაოდ დიდი პოტენციალი. ეს უწინარესად, მოასწავებს უკვე მიმდინარე წელს სამრეწველო პროდუქციის, არც მეტი, არც ნაკლები, გაორმაგებას, ამაზე ვისაუბრეთ ამ შეხვედრის დროს და სულაც არ არის გადაჭარბებული, ეს სავსებით რეალისტური გაანგარიშებაა.

შევთანხმდით იმაზე, რომ შევიმუშავებთ მრეწველობის განვითარების 5-7-წლიან პროგრამას, რომელიც გაითვალისწინებს საქართველოს შიდა და გარე ბაზრებზე არსებული მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას ჩვენი წარმოების პროდუქციაზე. მჯერა, სამინისტროს ახალი ხელმძღვანელობის შემართების, ენთუზიაზმისა და იმ განწყობილებისა, საქართველოს მრეწველთა და მეწარმეთა შორის რომ არსებობს. სხვათა შორის, ამ ბოლო დროს მე სისტემატურად ვხვდები მეწარმეებს, რომლებიც ასევე არიან განწყობილი. ვპირდები მთელ დარგს, მის ხელმძღვანელობას, მათ შორის, კერძო სფეროში მოღვაწე ბიზნესმენებს თანადგომასა და ყოველმხრივ მხარდაჭერას, კერძოდ, საკანონმდებლო პრაქტიკის, განსაკუთრებით საგადამხდელო პრაქტიკის სრულყოფის საქმეში.

— გასულ კვირას საკმაოდ მძაფრი რეაქცია მოჰყვა არძინბას განცხადებას ლტოლვილთა დაბრუნების შესახებ და, გარკვეულწილად, რა თქმა უნდა, გაეროს მორიგ გადაწყვეტილებას უკავშირებენ სხვა მომენტებსაც. თქვენი კომენტარი ამასთან დაკავშირებით.

— ვლადისლავ არძინბას განცხადებასთან დაკავშირებით უკვე გამოქვეყნდა საგარეო საქმეთა სამინისტროს განცხადება, რომელსაც სავსებით ვიზიარებ.

დამატებით კიდევ ერთხელ გავიმეორებ, რომ, დააბრუნონ ადამიანი მშობლიურ კუთხეში, თავის საკუთარ სახლში, წყალობა არ გახლავთ. ეს ყველა ხელმძღვანელის მოვალეობაა, რომლის შეუსრულებლობაც ძალიან ძვირად დაუჯდება ყველას, ვინც სამართლიანობის აღდგენას შეუშლის ხელს. რა თქმა უნდა, ჩვენ ლტოლვილთა რაც შეიძლება სწრაფად დაბრუნება გვინდა მხოლოდ და მხოლოდ ისეთ პირობებში, როცა აბსოლუტურად გარანტირებული იქნება მათი უსაფრთხოება და, რა თქმა უნდა, ვთხოვ ყველას, მათ შორის ბატონ ვლადისლავ არძინბასაც, მიაქციონ ყურადღება, — საქართველოს მოქალაქეთა უფლებების შენარჩუნებით. შემთხვევითი არ არის, რომ სოხუმში გაიხსნა ადამიანის უფლებათა დაცვის ოფისი და შეიძლება ასეთი ოფისი გაიხსნას გალის რაიონშიც. ასე რომ, ყველა მზად უნდა იყოს იმისათვის, რომ იქ მცხოვრები, თუ მომავალში ვინც დაბრუნდება, მათი უფლებები ყოველმხრივ უნდა იყოს დაცული, როგორც საქართველოს მოქალაქეებისა.

ჩვენ მზად ვართ კვლავაც გავაგრძელოთ მოლაპარაკება და მივაღწიოთ ორივე მხარისათვის, განსაკუთრებით კი ლტოლვილთათვის მისაღებ შეთანხმებას.

— გასული კვირის კიდევ ერთი თემა — ეს იყო პარლამენტის მიერ მიღებული კანონი სამოქალაქო აქტების შესახებ, სადაც ეროვნულობის, ჩაწერა-არჩაწერის თემამ, პრინციპში, პარლამენტიდან პრესაში გადაინაცვლა. არადა, არსებობდა თქვენ მიერ წარდგენილი ვარიანტი, სადაც ეს ატრიბუტი დაცული და შენარჩუნებული იყო...

— დისკუსია იმის შესახებ, აღინიშნოს თუ არა ეროვნული წარმომავლობა შესაბამის დოკუმენტებში (მაგალითად, დაბადების მოწმობასა და სხვა დოკუმენტებში), უსაფუძვლო არ გახლავთ.

კანონპროექტში, როგორც თქვენ ბრძანეთ, რომელიც მე პარლამენტს წარვუდგინე, ამ კითხვაზე დადებითი პასუხი იყო გაცემული. საპარლამენტო დებატების მონაწილეთა დიდმა უმრავლესობამ, მსოფლიო პრაქტიკისა და სხვადასხვა ქვეყნის მაგალითების მოშველიებით არ გაიზიარა პრეზიდენტის პოზიცია. მათს არგუმენტებსაც სერიოზული დამაჯერებლობის ხარისხი ჰქონდა და აქვს.

მე ახლაც ვფიქრობ, რომ, ალბათ, საჭირო იყო გამომეყენებინა ვეტოს უფლება, მაგრამ ანგარიში გავუწიე იმას, რომ საერთო საპარლამენტო განწყობილება ასეთი იყო. ჩვენს საზოგადოებაში (სხვათა შორის, ყველა ეროვნების წარმომადგენლებში) ჩამოყალიბებული აზრის გამო მე მზად ვარ კვლავ დავუბრუნდე ძველ პოზიციას და პარლამენტს სათანადო წერილით მივმართო: ისეთი ქვეყნისათვის, როგორიც საქართველოა, ეს უაღრესად მგრძნობიარე, სათუთი თემაა და სხვა ქვეყნების გამოცდილების ბრმად გადმოღება არ ეგების.

— და, ბოლო კითხვა, მართალია, გასული კვირის მოვლენებს არ უკავშირდება, მაგრამ ძალიან საინტერესოა. საარჩევნო ციებ-ცხელება, რაღა დასამალია, უკვე დაიწყო. ასახელებენ სხვადასხვა კანდიდატურებს, არის განსხვავებული პროგნოზები. ძალიან საინტერესო იქნება თქვენი კომენტარი და თქვენი პოზიცია ამასთან დაკავშირებით...

— თანდათან ვუახლოვდებით პარლამენტისა და პრეზიდენტის არჩევნებს, თუმცა წინ დრო თითქოს ბევრია, მაგრამ არც ისე ბევრი, ხანდახან ჩვენ რომ გვგონია. ბოლო წლებში ჩვენი ქვეყნის დემოკრატიულ აღმშენებლობაში დიდი გამოცდილება შევიძინეთ, კერძოდ, სხვადასხვა დონის სტრუქტურათა არჩევნებისა, და სულ ახლახან ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნები გაიმართა.

სიმართლე გითხრათ, ყველაზე ნაკლებად მინდა, რომ საარჩევნო მზადებას ციებ-ცხელება დავარქვათ.

დემოკრატიული ქვეყნისათვის დამახასიათებელ წინააღმდეგობათა მიუხედავად, ბევრი რამ ვისწავლეთ, დადებითი და უარყოფითი მაგალითებიც უხვად გვაქვს.

საქართველოს შეუძლია მომავალი არჩევნები ევროპული და მსოფლიო დემოკრატიის სტანდარტების დონეზე ჩაატაროს.

ეს მხოლოდ მაშინ მოხერხდება, თუ ყველა პოლიტიკური ძალა იბრძოლებს უმთავრესი მიზნისათვის, ეს უმთავრესი მიზანი კი გახლავთ დამოუკიდებელი ეროვნული სახელმწიფოს შემდგომი განმტკიცება-გაძლიერება. მე როცა ხაზს ვუსვამ ეროვნულ სახელმწიფოს, ვგულისხმობ საქართველოში მცხოვრები ყველა ხალხის ერთიანობას, ეროვნული სახელმწიფო არ არის ქვეყანა მარტო ქართველებისათვის. დამოუკიდებელი საქართველო ჩვენი სამშობლოს ყველა მოქალაქის უმთავრესი მონაპოვარია, მიუხედავად იმისა, რომ თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლის გზაზე მარცხიც იყო და სისხლისღვრაც, ოთხმოცდაათიანი წლების თაობათა ისტორიული გამარჯვება გახლავთ დამოუკიდებლობის მოპოვება, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღიარება მთელი მსოფლიოს მიერ და სწორედ ეს დამოუკიდებლობა, ეს გამარჯვება საუკუნეთა განმავლობაში ნალოლიავები, ახლა კი უკვე ახდენილი ოცნება გახლავთ.

მომავალმა არჩევნებმა კი არ უნდა დაქსაქსოს ჩვენი ჯანსაღი ძალები, არამედ ჩვენ გვჭირდება გაერთიანება, საერთო ენის გამოძებნის ნიჭი სამშობლოს გაძლიერებისათვის, ქართული სახელმწიფოებრიობის შენარჩუნებისა და აღორძინებისათვის. მე შემთხვევით არ ვუსვამ ხაზს სიტყვა — შენარჩუნებას, შენარჩუნებისა და აღორძინებისათვის.

ნუ დავივიწყებთ, ჯერ კიდევ ბევრი მტერი და ავის მოსურნე გვყავს, მათი მისამართებიც შესანიშნავად ვიცით და მათი გეგმებიც, და ეს საკმაოდ ბოროტი გეგმებია.

ვერაფერს დაგვაკლებენ ვერც გარეშე და ვერც შინაური მტრები, თუკი სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე პოლიტიკური ძალები, საქართველოს მოქალაქენი ერთიანი მიზნისათვის (იმ მიზნისათვის, რომელზეც მოგახსენებდით) ერთხელ კიდევ გაერთიანდებით, ერთხელ კიდევ სწორ არჩევანს გავაკეთებთ დამოუკიდებელი, დემოკრატიული, ძლიერი ქართული სახელმწიფოს სასარგებლოდ, რადგან მხოლოდ ასეთი სახელმწიფოა სამშობლოს გამთლიანებისა და გაერთიანების აბსოლუტური გარანტია. მჯერა, ეს დღეც შორს არ არის.

ძალიან მინდა, რომ არჩევნებმა ერთმანეთი არ შეგვაძულოს და ერთმანეთს არ გადაგვკიდოს, თანამშრომლობის ახალ ეტაპამდე მიგვიყვანოს.

და კიდევ ერთი რამ: ყოველგვარი ქრთამი და მოსყიდვა საზიზღრობაა, შეუთავსებელია დემოკრატიასთან. მაგრამ მოსყიდვის ყველაზე საზარელი ფორმა ამომრჩეველთა მოსყიდვა, ამომრჩეველთა ხმების ყიდვაა. ასეთი მოქმედება ქვეყნის ღალატია, ვინც ამას ნერგავს, ვინც ამ საშინელი, საზიზღარი პრაქტიკის დანერგვას უწყობს ხელს, მომავალ თაობათა გარყვნის დაწყებას ნიშნავს და ეს ქვეყნის გადაგვარების მცდელობაა. მე არც ამას ვამბობ შემთხვევით, რადგან საკმაოდ ბევრი ფაქტი ვიცი, კონკრეტულად ისეთი, როცა ხმებით ვაჭრობენ და, ფაქტობრივად, ეს ადამიანებითა და სახელმწიფო ინტერესებით ვაჭრობას ნიშნავს.

და ახლა, რაღაც მოწოდების მსგავსი: ვიყოთ კორექტულნი, ვისარგებლოთ კონსტიტუციით მონიჭებული უფლებებით (ეს უზარმაზარი უფლებებია), კიდევ ერთი მძლავრი ნაბიჯი გადავდგათ დამოუკიდებელი სახელმწიფოს აღმშენებლობისა და აღორძინების გზაზე.

სწორედ ასეთ არჩევნებს, სამართლიან, კარგად ორგანიზებულ არჩევნებს ელოდებიან ჩვენი მეგობრები და გულშემატკივარნი მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში.

საქინფორმი.

პრეზიდენტი

„სანტე უოლშ პროდუქტები": ახალი სიმძლავრეთა ამოქმედება და დიდი საექსპორტო პოტენციალი

(პირველი გვერდიდან)

„ტეტრა პაკის" ხაზის გამეებით, საწარმოს მიერ წარმოებული 7 დასახელების რძის ნაწარმის პროდუქციას დაემატება ხილის ნატურალური წვენები, შოკოლადის რძე. პირველად არა მარტო საქართველოში, არამედ ამიერკავკასიის რეგიონში საწარმო გამოუშვებს პასტერიზებულ რძეს. ამასთან „სანტე უოლშ პროდუქტები" დიდ საექსპორტო პოტენციალს იძენს რეგიონის მასშტაბით.

აღსანიშნავია, რომ მრავალდარგოვანი ამერიკული კომპანია „ბობ უოლშ ენთერპრაიზი" კიდევ რამდენიმე დიდ საინვესტიციო პროგრამას ახორციელებს საქართველოში. მათს გეგმებში შედის, კერძოდ, სასტუმრო „თბილისისა" და მთაწმინდის პლატოს აღდგენა-რეკონსტრუქცია, თბილისში თავისუფლების მოედანზე ერთ-ერთი ობიექტის ათვისება-განვითარება და დედაქალაქის ცენტრში სხვა უძრავი ქონების ობიექტების ათვისება.

„სანტე უოლშ პროდუქტების" ქარხანაში „ტეტრა პაკის" ხაზის პრეზენტაციას დაესწრნენ საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე, მთავრობის, პარლამენტის, დედაქალაქის საზოგადოებრიობისა და საქმიანი წრეების წარმომადგენლები. საწარმოს ახალი სიმძლავრეების ამოქმედებასთან დაკავშირებით თბილისს ეწვიენ „ბობ უოლშ ენთერპრაიზის" მმართველი თავმჯდომარე რიჩარდ დორჩი, „ბობ უოლშ ენთერპრაიზის" დირექტორი სტერლინ ქრამი და „ტეტრა პაკის" ცენტრალური აზიისა და ამიერკავკასიის ოფისის დირექტორი ჯერომ ბეილი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურმა მადლობა გადაუხადა საწარმოს გენერალურ დირექტორს დავით დათოშვილსა და მის უცხოელ პარტნიორებს პროექტის წარმატებული რეალიზაციისათვის.

— დღევანდელი დღე მნიშვნელოვანია იმითაც, რომ 1999 წელს ჩვენს ქვეყანაში უცხოელ პარტნიორებთან თანამშრომლობით გაიხსნა პირველი ასეთი მასშტაბური და უახლესი ტექნოლოგიით აღჭურვილი საწარმო, — აღნიშნა პრეზენტაციაზე ედუარდ შევარდნაძემ. საქართველოს პრეზიდენტმა მადლიერებით აღნიშნა ასევე „ბობ უოლშ ენთერპრაიზის" მფლობელის ბობ უოლშის წვლილი ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაში და რწმენა გამოთქვა, რომ „სანტე უოლშ პროდუქტების" პროექტის მსგავსად, წარმატებით დასრულდება ბობ უოლშის მიერ თბილისში დაწყებული სხვა პროექტებიც.

საქინფორმი.

„პრუსაგი" დაინტერესდა

17 იანვარს საქართველოს პრეზიდენტმა ედუარდ შევარდნაძემ მიიღო მრავალდარგოვანი გერმანული კომპანია „პრუსაგის" გენერალური მენეჯერი დიტრიხ კეკი და „პრუსაგის" მილსადენების სისტემების საპროექტო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ოლე აგერნდალი.

აღსანიშნავია, რომ კომპანია „პრუსაგის" შვილობილი კომპანია „პრუსაგ ენერჯი", რომელიც 90-იანი წლებიდან კასპიისა და ცენტრალური აზიის ქვეყნებში ნავთობისა და გაზის ძიება-მოპოვების სფეროში მოღვაწეობს, ამას წინათ გაერთიანდა ცენტრალური აზიის მილსადენის კონსორციუმში. აღნიშნული კონსორციუმი, რომელშიც ასევე შედიან ამერიკის შეერთებული შტატების, გერმანიის, ჩინეთისა და სხვა ქვეყნების ის ნავთობ და სამშენებლო კომპანიები, რომლებიც არ მონაწილეობენ აზერბაიჯანის საერთაშორისო საოპერაციო კონსორციუმში, მიზნად ისახავს ცენტრალურ აზიასა და კასპიაში მოპოვებული საკუთარი ნავთობისა და გაზის ტრანსპორტირებას ბაქო-სუფსა-ჯეიჰანის მიმართულებით და ამისათვის პარალელური მილსადენის მშენებლობას.

როგორც შეხვედრაზე ითქვა, აღნიშნული პროექტის რეალიზაციის მიზნით, ცენტრალური აზიის მილსადენის კონსორციუმი გააგრძელებს მოლაპარაკებას როგორც საქართველოს, აზერბაიჯანის, თურქეთისა და სხვა დაინტერესებული ქვეყნების მთავრობებთან, ასევე საქმიანი წრეების წარმომადგენლებთან.

ამასთან, გერმანული კომპანია „პრუსაგი" დაინტერესებულია ფოთის ნავსადგურის შესაძლებლობის გაზრდითა და საქართველოსთან სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგებში თანამშრომლობის განვითარებით.

ორ-სამ წელიწადში საქართველოს საერთაშორისო სტანდარტების სამოქალაქო ავიაცია ექნება

თუ საქართველო მოიპოვებს ნდობას, როგორც უსაფრთხო სანავიგაციო ზონა, მის აეროპორტებში მსოფლიოს სულ უფრო მეტი ავიაკომპანიის თვითმფრინავები დაფრინდებიან, ხოლო მისი საჰაერო სივრცე უფრო აქტიურად გამოიყენება სატრანზიტო მარშრუტებისათვის. საქართველოს ავიაციის განვითარების პროგრამა, რომელიც ქართველ პარტნიორებთან ერთად შეიმუშავა სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციამ, იმის წინაპირობაა, რომ 2-3 წელიწადში საქართველოს ექნება თანამედროვე უსაფრთხო და მოდერნიზებული სამოქალაქო ავიაცია. 18 იანვარს საქართველოს პრეზიდენტთან ედუარდ შევარდნაძესთან შეხვედრაზე სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის გენერალური მდივნის წარმომადგენელმა, ევროპისა და ჩრდილოეთ ატლანტიკის რეგიონული ბიუროს დირექტორმა ქრისტიან აიგლიმ ამ პროგრამის განხორციელებისთვის აუცილებელ ორ უმთავრეს ფაქტორს მიაპყრო ყურადღება. ერთია შესაბამისი კანონმდებლობის სრულყოფა, რაც, უწინარესად, დარგის მართვისა და მისი საკუთრების პრინციპების განსაზღვრას გულისხმობს. მეორე მხრივ, უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება დარგის ინფრასტრუქტურის დახვეწასა და საერთაშორისო სტანდარტებთან მის მაქსიმალურ მიახლოებას.

პროგრამა გაერომ დააფინანსა. მისი განხორციელებისათვის საჭირო სახსრები ნაწილობრივ თავად დარგმა უნდა გამოიმუშაოს, დანარჩენი (უფრო სწორად, ძირითადი) ნაწილი კი უცხოური ინვესტიციები იქნება. მათს მოსაზიდად ყველაზე პერსპექტიული ღონისძიება დარგის პრივატიზაციაა, თუმცა, პროგრამის ავტორთა განმარტებით, იგი არანაირად არ გულისხმობს, რომ სახელმწიფომ დაკარგოს კონტროლი ავიაციაზე. ამ გადაწყვეტილების მიღება საქართველოს ხელისუფლების უფლებაა. თუმცა, „როგორი გადაწყვეტილებაც უნდა მიიღოს ქვეყნის ხელმძღვანელობამ, სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია ვალდებულია დაეხმაროს საქართველოს. ჩვენ ამ მოვალეობის შესრულებას სიამოვნებით შევუდგებით", — განაცხადა ქრისტიან აიგლმა.

ვალდებულებები აკისრია თავად საქართველოს ავიაციასაც. ამ ვალდებულებებს ჩიკაგოს კონვენცია განსაზღვრავს და ყველა მონაწილე ქვეყანას ავალებს თანამედროვე მეთოდების დანერგვას, სრულყოფილი კანონმდებლობის შექმნას, უსაფრთხოების გარანტიებს, ანუ ყველაფერ იმას, რის განხორციელებასაც ერთობლივად აპირებენ ქართველი ავიატორები და მათი პარტნიორი სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია. „ეს დიდი და საჭირო ნაშრომია", ასე აფასებს პროგრამას საქართველოს პრეზიდენტი და აცხადებს, რომ საქართველო გააკეთებს ყველაფერს იმისათვის, რომ მოიპოვოს საერთაშორისო ნდობა, ხოლო მისი ზეცა უსაფრთხო და სასურველი მარშრუტი იყოს ყველაზე ავტორიტეტული საერთაშორისო ავიაკომპანიების საჰაერო რეისებისათვის.

საქართველოს პრეზიდენტის პრესსამსახური — საქინფორმი.

ზეინაბ ბარნოვის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

მადლობა გამოეცხადათ

ქართული ეროვნული კულტურის აღორძინება-პოპულარიზაციაში, კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობაში შეტანილი პირადი წვლილისა და ნაყოფიერი პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით მადლობა გამოეცხადათ ქ. რუსთავის კულტურის დარგის მუშაკებს:

ოლღა აკიმენკოს — ხელოვნების სკოლის პედაგოგს; **სირანუშ არუთინოვას** — №3 სამუსიკო სკოლის საფორტეპიანო განყოფილების გამგეს; **ვარდო გელანტიას** — №2 სამუსიკო სკოლის პედაგოგს; **ლია კინწურაშვილს** — ხელოვნების სასწავლებლის პედაგოგს; **მზია მიმინოშვილს** — მერიის კულტურის განყოფილების მთავარ ბუღალტერს; **ზაქარია პირმისაშვილს** — ხელოვნების სასწავლებლის პედაგოგს.

კულტურული პროგრამა — „დიდი აბრეშუმის გზა"

საქართველოს კულტურის სამინისტროში შეიქმნა კულტურული პროგრამა — „დიდი აბრეშუმის გზა". პროგრამას ახორციელებენ კულტურის სამინისტროს კულტურული პროგრამების დირექცია, მხატვარი მურაზ მურვანიძე და მუნიციპალური თეატრის „ძველი სახლის" სამხატვრო ხელმძღვანელი და მთავარი რეჟისორი სანდრო მრევლიშვილი, რომელიც პროგრამის მთავარი რეჟისორია. როგორც ბპა-ს კორესპონდენტს საქართველოს კულტურის სამინისტროს პრესცენტრში აცნობეს, პროგრამა 1999-2005 წლების კულტურული ღონისძიებების გეგმას მოიცავს, რომლის მიზანია „აბრეშუმის გზის" ქვეყნებთან კულტურული ურთიერთობის გაღრმავება. კერძოდ, პროგრამა ითვალისწინებს ამ ქვეყნების კულტურის მინისტრების შეხვედრებს, ერთობლივ საგამომცემლო საქმიანობას, ისტორიულ-დოკუმენტური ფილმის შექმნას, გაცვლით ღონისძიებებს კულტურის სხვადასხვა დარგებში. ფესტივალების, კონცერტების და ოლიმპიადების მოწყობას.

წელს უფრო სუფთა დედაქალაქი გვექნება

მერიის გადაწყვეტილებით, 1999 წლიდან მიწისქვეშა გადასასვლელებს რაიონული გამგეობების ნაცვლად მერიის კეთილმოწყობის მთავარი სამმართველო უპატრონებს. სამმართველოს უფროსმა გივი რუხაძემ მერიის თათბირზე პირობა დადო, რომ გადასასვლელებში მდგომარეობა რადიკალურად გაუმჯობესდება. მისივე თქმით, მიმდინარე წელი დედაქალაქში დასუფთავების სამუშაოების მხრივაც უფრო მასშტაბური იქნება. უკვე მიმდინარეობს მოლაპარაკება ცნობილ ფირმებთან ნაგავგადამამუშავებელი ქარხნის ასაშენებლად.

ელექტროენერგიით მომარაგება უმჯობესდება

ელექტროენერგიის მომარაგების მხრივ დედაქალაქში გასულ კვირას მდგომარეობა შედარებით გაუმჯობესდა. რაიონების გამგებლებისა და სამსახურის ხელმძღვანელების განცხადებით, სრული დატვირთვით მუშაობდნენ „თბილწყალკანალის" სატუმბო სადგურები. როგორც „თელასის" ახალი მეპატრონეები აცხადებენ, ახლო მომავალში სიტუაცია კიდევ უფრო გამოსწორდება.

რაც შეეხება ქალაქში პურის შესაძლო გაძვირებას, გუშინდელ თათბირზე ქალაქის მერმა შესაბამისი სამსახურების ხელმძღვანელებს დაავალა ყველაფერი იღონონ პურზე ფასების შესანარჩუნებლად.

აფხაზეთის მხარე კატეგორიულად უარყოფს

ქართული მხარე, კერძოდ, ქართველი „მწვანეები" ირწმუნებიან, რომ მიწისძვრა, რომლის ეპიცენტრი ფარავნის ტბის სიახლოვეს დაფიქსირდა, გამოწვეულია ახალი ტექტონიკური იარაღის გამოცდით ეშერის ბაზაზე — იუწყება სააგენტო „აფსნი-პრესი". სერგეი ბაღაფშმა აბსურდული უწოდა ქართველი „მწვანეების" განცხადებას და აღნიშნა, რომ ეშერის ბაზაზე არავითარი იარაღის გამოცდა არ წარმოებს.

ეშერის სეისმოლოგიური ლაბორატორია დაკეტილია 1992 წლიდან, აფხაზეთში საომარი მოქმედებების დაწყების დღიდანვე, ხოლო ლაბორატორიის ტექნიკური აღჭურვილობა რუსეთშია გატანილი.

ინფორმაციები მოგვაწოდა ბპამ.

ვიზიტი

„საქართველოს პრეზიდენტმა ყველაფერი გააკეთა, რათა მსოფლიოს უდიდეს ნავთობკომპანიათა კაპიტალი მოეზიდა საქართველოში"

(პირველი გვერდიდან)

საქართველოს ხელისუფლება სათანადო საინვესტიციო გარემოს შექმნას შესძლებს. ზურაბ ჟვანიას განცხადებით, საქართველოს პრეზიდენტმა ყველაფერი გააკეთა, რათა მსოფლიოს უდიდეს ნავთობკომპანიათა კაპიტალი მოეზიდა საქართველოში.

კვირას, ზურაბ ჟვანია შეხვდა კალიფორნიის საფინანსო წრეების წარმომადგენლებს. კალიფორნიის შტატი განსაკუთრებით გამოირჩევა უახლესი ტექნოლოგიების სწრაფი განვითარებით. შესაბამისად კალიფორნიის საინვესტიციო პოტენციალიც სწორედ ამ თვალსაზრისით შეიძლება იყოს საინტერესო საქართველოსათვის. ზურაბ ჟვანიას თქმით, საქართველოს შესანიშნავი ინტელექტუალური და სამეცნიერო ბაზა აქვს. ქართველ მეცნიერებს ნამდვილად შეუძლიათ ღირსეული პარტნიორობა გაუწიონ კალიფორნიის სამეცნიერო ცენტრებში თავმოყრილ მეცნიერულ კადრებს მთელი მსოფლიოდან, რომლებიც XXI საუკუნის ტექნოლოგიებს ქმნიან.

17 იანვარი ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი დღე აღმოჩნდა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის ვიზიტის განმავლობაში ამერიკის შეერთებულ შტატებში. ვინაიდან ამ დღეს ზურაბ ჟვანია შეხვდა ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივნის პირველ მოადგილეს, სტროუბ ტელბოტს, რომელიც პოსტ-საბჭოური ქვეყნების მიმართ პოლიტიკის გამომუშავებისას საკვანძო ფიგურად ითვლება. მართალია, ეს შეხვედრა და ორდღიანი მოლაპარაკებები არაფორმალური იყო, მაგრამ გაიმართა უაღრესად საინტერესო დიალოგი საქართველოსა და აშშ-ის ურთიერთობათა მთელი სპექტრის ყველაზე მნიშვნელოვან ასპექტებზე. მათ შორის, აფხაზეთის პრობლემის მოწესრიგებაზე, საქართველოში ეკონომიკური რეფორმების გაგრძელებაზე, რეგიონულ პროექტებზე. განსაკუთრებით აღინიშნა საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის როლი, როგორც საქართველოში სტაბილურობისა და დემოკრატიის მთავარი გარანტისა. ორშაბათს საღამოს პარლამენტის თავმჯდომარე ბრუნდება ვაშინგტონში, სადაც დაგეგმილია მნიშვნელოვანი შეხვედრები კონგრესის ლიდერებთან.

**პარლამენტის
პრესსამსახური.**

პრეზენტაცია

საქართველოს სამოქალაქო ავიაცია: განვითარების ახალი ეტაპი

(პირველი გვერდიდან)

საქართველოს სახელმწიფო მინისტრი ვაჟა ლორთქიფანიძე შეხვედრის მონაწილეებს მიესალმა საქართველოს პრეზიდენტისა და მთავრობის სახელით და მადლობა გადაუხადა გაეროს განვითარების პროგრამასა და სამოქალაქო ავიაციის საერთაშორისო ორგანიზაციას „იკაოს", რომელთა ძალისხმევითაც დაისახა ჩვენი ქვეყნისათვის სტრატეგიული და პრიორიტეტული დარგის — სამოქალაქო ავიაციის განვითარების პერსპექტივა. როგორც ვაჟა ლორთქიფანიძემ აღნიშნა, საქართველოს მთავრობა დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს ქვეყნის სამოქალაქო ავიაციის განვითარების გენერალური გეგმის სრულფასოვან განხორციელებას. ამ გეგმას საქართველოს პრეზიდენტის მხარდაჭერით მიმდინარე წლის თებერვალში მთავრობის სხდომაზე განიხილავენ.

— სამოქალაქო ავიაციის დარგში, ისევე როგორც ჩვენი ქვეყნისათვის სხვა პრიორიტეტულ სფეროებში, აუცილებელია ფართომასშტაბიანი რეფორმების განხორციელება, საჰაერო კოდექსის შემუშავება, სტრუქტურული და ორგანიზაციული ცვლილებების შეტანა, პრივატიზაციის პროცესის სრულყოფა. საქართველოში უნდა ჩამოყალიბდეს დამოუკიდებელი, თვითდაფინანსებული და უსაფრთხო ავიაციის სისტემა, რაც ხელს შეუწყობს ამ სფეროში ინვესტიციების მოზიდვას, — განაცხადა სახელმწიფო მინისტრმა.

პრეზენტაციაზე მისასალმებელი სიტყვები წარმოთქვეს საქართველოს ტრანსპორტის მინისტრმა მერაბ ადეიშვილმა, საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსმა ჯემალ მარგველიძემ, გაეროს განვითარების პროგრამის კოორდინატორმა საქართველოში მარკო ბოროზოტიმ, „იკაოს" ევროპისა და ჩრდილოეთ ატლანტიკის რეგიონული ბიუროს დირექტორმა ქრისტიან აიგლმა, სხვა მოწვეულმა სტუმრებმა.

საქინფორმი.

ბუხრისპირა საუბრები

სანამ შვილნარში კალამი გაიფოთლება

(პირველი გვერდიდან)

ამას წინათ, მთავრობის სხდომაზე რაჭა-ლეჩხუმის გუბერნატორმა განაცხადა, ამდენი და ამდენი ტონა „ხვანჭკარა" დავამზადეთო, თან იქვე დაუმატა, ერთი დღე არ გვქონია შექით. მაშ როგორ შეინახეს ეს ფაქიზი ღვინო? საქმე ის არის, რომ „ხვანჭკარის", „ქინძმარაულის" იარლიყით ნაწუწი ფალსიფიკაცია გადის.

სპირტის ომი რომ ატყდა, რუსეთი ბლოკადას გვიკეთებსო, პაი და პუიო, მეწარმეებმა ახლადდანიშნულ ფინანსთა მინისტრს მიხეილ ჭკუასელს ეუთხარით, ეს ამბავი ქვეყანას დაღუპავსო. პრეზიდენტიც კი ჩარიეს ამ ამბავში. შეაცდინეს და ჩარიეს. საქმე ის იყო, რომ მაშინ მოსკოვი წინ აღუდგა თავის ტერიტორიაზე ფალსიფიცირებული სპირტის შეტანას, რომელიც ტრანზიტად გადიოდა საქართველოზე და წალეკვით ემუქრებოდა რუსეთს.

ჩვენც წინ უნდა აღვუდგეთ ყოველგვარ ფალსიფიკაციას, თუ გვინდა ჩვენმა პროდუქციამ სახელი დაიბრუნოს. ერთი ვნახოთ, ვის ეძლევა ლიცენზია! არადა, არსებობს სანიტარიულტექნიკური ნორმები, თუ რას უნდა აკმაყოფილებდეს წარმოება, რათა მას უფლება მიეცეს დაამუშაოს ყურძენი, გამოუშვას ღვინო, შამპანური და ა. შ. იმ კაცისთვის, აბაზანაში რომ „შამპანურს" ამზადებს, ლიცენზიის მიმცემს ცხვირპირი უნდა დაამტვრიო! უკვე წელიწადნახევარია პარლამენტში მუშაობა მიმდინარეობს ლიცენზიის კანონზე. თუ ლიცენზიის გაცემის უფლება ისეთ ორგანოს მიეცემა, ვისთვისაც ეს უბრალოდ, მოგების წყაროდ იქცევა, მაშინ, სჯობს, სულაც არ მივიღოთ ასეთი კანონი.

— საერთოდ როგორ იძლევიან ლიცენზიას?

— ძალზე იოლად. საკმარისია რომელიმე ლაბორატორიასთან დადებული გქონდეს ხელშეკრულება, რომ ის გაგიკეთებს ანალიზს და საკმარისია! თბილისში, თუ არ ვცდები, ერთი ან ორი ასეთი ლაბორატორიაა. ჩამოუტანე ბოთლი ღვინო და ჩაგიწერენ, რომ ნიმუში შეესაბამება სტანდარტს. ისინი კონკრეტულად იმ ერთ ბოთლზე წერენ და არა მთელს შენს „პროდუქციაზე". ის ერთი ბოთლი შეგიძლია სულ თავანკარა ღვინო წარუდგინო. ასე აიღებ სერთიფიკატს და ასხი და ასაღე შენი მთხლე. „სამებას" იდეალურად აღჭურვილ-მოწყობილი ლაბორატორია აქვს, მაგრამ მას საკუთარ პროდუქციაზე სერთიფიკატის გაცემის უფლება არა აქვს. სხვაზე რამდენსაც გვინდა გავცემთ, ჩვენზე — ვერა. სასაცილო არ არის?

— ჰო, სასაცილოა, მაგრამ არ გვეცინება. არ გვეცინება იმიტომ, რომ დავიღალეთ იმ „სასაცილო ამბებით".

ყველა თავის ფიქრში იყურება. ბუხარში კი საამოდ ტკაცუნობს შეშა და ირგვლივ სითბოსთან ერთად რაღაცნაირ სიმშვიდესა და სიმყუდროვეს ასადგურებს.

— პირში თქმა მიყვარს და ბევრი შემომწყრება ხოლმე. მაინც სიმართლის თქმა მირჩევნია, — აგრძელებს ბატონი ზურაბი, — ქვეყნის პრეზიდენტს პირში ყველა სიყვარულს და ერთგულებას ეფიცება, გულში იბრაგუნებს მჯიღს. გამოელენ მისგან და სულ სხვას აკეთებენ. თუ პრეზიდენტის გუნდი მართლა ერთგული და საქმის ხალხით არ დაკომპლექტდა, მარტო ბატონი ედუარდი, წელებზე ფეხიც რომ დაიდგას, რას გახდება! გუნდი, გუნდიო! სად არის ეს გუნდი? შეგიძლიათ ნახოთ პრეზიდენტის ბრძანებულებები, განკარგულებები, რომლებიც გაზეთებშიც დაიბეჭდა, პირველ რიგში — თქვენს გაზეთში „საქართველოს რესპუბლიკაში" კარგი, საჭირო დოკუმენტებია, მაგრამ არ სრულდება! ისინი არ ასრულებენ, ვინც უნდა შეასრულოს. რა არის ეს — ბლოკირება, ღალატი, შეგნებული წინააღმდეგობა? არადა, პრეზიდენტის განკარგულების ან ბრძანებულების პროექტში საგულდაგულო აპრობაციას გადის, კონსულტაციების შემდეგ ეძლევა სათანადო სამსახურების ვიზები და ა. შ. და აი, ყველაფერი ამის შემდეგ — არ სრულდება. განა ასე შეიძლება?!

— ვინმეს არ ეგონოს, საკრიტიკოს მეტს ვერაფერს ვხედავთ. როგორ არ ვხედავთ, — სიტყვას ჩამოართმევს მოთა ბერულაშვილი — აი, აქ რომ მშვიდად ვსხედვართ და ველაპარაკობთ, ავტომატიანებისა რომ არ გვეშინია, განა დიდი საქმე არ არის?

კახეთი მაშინ, 1993-1995 წლებში სამეგრელოზე ნაკლებად როდი დაზარალდა. ძარცვა-გლეჯა და განუკითხაობა იყო გამეფებული, მაგრამ პირველებმა კახელებმა ავიმაღლეთ ხმა და მოვსპეთ თარეში და განუკითხაობა. დიდი საქმე იყო ესა.

ზურაბ ტყემალაძე — ისიც — 1996 წელს ყურძნის შესაძენად გამოყოფილი კრედიტი! ძალიან მძიმე კრედიტი იყო, მაგრამ ბევრს ჩააგებინა მახვილი ქარქაშში. რადგან იმ 6 და 9-მილიონიანი კრედიტებით სახელმწიფოს მხრიდან ზრუნვის ელემენტი ვიგრძენით, გარანტია გაჩნდა. იმ კრედიტმა ძალზე დიდი საქმე გააკეთა. ამასთან, 1996 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებული ძირითადი ვალი 3 წლით გადავადდა და რიცხული ჯარიმებიც ჩამოიწერა... პრივატიზაციის პროცესიც, ძირითადად, სწორად წარიმართა, განსაკუთრებით ის იყო კარგი, რომ სამეურნეო მექანიზაცია დაკანონდა. აი, ეს უნდა დაინახონ ოპონენტებმა. ასეთი დადებითი მაგალითების მოყვანა, რა თქმა უნდა, კიდევ შეიძლება, მაგრამ მინდა უფრო მეტი იყოს. მინდა, რომ პრეზიდენტის ყველა მიზანდასახულება განუხრელად სრულდებოდეს.

— ახლადარჩეული საკრებულოების მრავალპარტიულობა პრობლემებს ხომ ქმნის?

გიორგი სიბაშვილი — იცით რა, ურთიერთთანამშრომლობის პრობლემა, ჯერჯერობით, არ იკვეთება. რაიონულ საკრებულოში ყველაფერი დემოკრატიის პრინციპით განაწილდა. კომისიებს თითქმის თანაბრად ხელმძღვანელობენ როგორც მოქალაქეთა კავშირის, ისე ოპოზიციური პარტიების წარმომადგენლები. ჩვენ მხარდამხარ ვიქნებით ნებისმიერი წინადადების გადაჭრისას, რომელიც რაიონისთვის და აქაური ადამიანებისთვის სასიკეთო იქნება. მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების არჩევნებში ხალხმა თავისი გადამწყვეტი სიტყვა თქვა. ამ გაჭირვების მიუხედავად, უმრავლესობამ პრეზიდენტის პარტიას დაუჭირა მხარი. საერთოდ კი, თუმცა ვიღაც-ვიღაცები ვარაუდობდნენ და ხმამაღლაც აცხადებდნენ, გურჯაანში ლაგოდეხი გამეორდებაო, ყველაფერმა საკმაოდ მშვიდად ჩაიარა.

— ერთიც, და ამით დავამთავროთ დღევანდელი საუბარი. ახლა იანვარია, მაგრამ 9 თვის შემდეგ 1999 წლის რთველი უნდა იყოს. რა არის საჭირო, იგივე მდგომარეობა რომ არ გამეორდეს, როცა გლეხი ღვინის ქარხანას ყურძენს ვერ აბარებს, ან თუ აბარებს, ფულს დროულად ვერ იღებს...

ზურაბ ტყემალაძე — ძალზე კარგი კითხვაა. ეს კითხვა რომ სექტემბერში დაგესვათ, ფუჭი გასროლა გამოვიდოდა. ახლა კი შეიძლება რამე ეშველოს, დრო კიდევ არის. პირველ ყოვლისა, გლეხებს პატარა სესხი უნდა მივცეთ, რათა ნორმალური მოსავალი მიიღოს, სესხი თუნდაც არა ფულად, არამედ მხამქიმიკატის სახით.

— მაინც რამდენია ეს „მცირე სესხი"?

— ალბათ, ჰექტარზე — 300-400 ლარი. არ არის ეს ძვირი, კაცო. აბა იანგარიშეთ, 1 ჰექტარი ახალი ვენახის გაშენება ათასი დოლარი ჯდება. აქ კი გაშენებულის მოვლაზეა ლაპარაკი. შემდეგ: სახელმწიფომ მეღვინეებს უნდა გაუმართოს ხელი. ყველას ძალზე გაგვეიხარდა, როცა პარლამენტმა მიიღო კანონი ვაზისა და ღვინის შესახებ. მაგრამ, მთავარია, ამ კანონმა იმუშაოს, ვისაც რა ევალება, ის აკეთოს. იმ კანონში ჩვენთვის განსაკუთრებით სასიამოვნო მუხლი შეიტანეს: მევენახეობა და მეღვინეობა პრიორიტეტულ დარგად არის აღიარებული. ეს საკანონმდებლო ენაზე იმას ნიშნავს, რომ ამ დარგს ყოველმხრივი ხელშეწყობა უნდა ჰქონდეს. ამ შემთხვევაში ჩვენ არავითარ შეღავათებს არ ვითხოვთ, მხოლოდ — საკრედიტო რესურსების გამოყოფას. და კიდევ: მთელი ფალსიფიცირებული ნაწარმის მოსპობას, რაც ყველაფერს თავი დავანებოთ, ჩვენი მოქალაქეობრივი ვალია. ეს თუ არ აილაგმა, ფასთა დიდი სხვაობის გამო, ჩვენი ნაღდი პროდუქცია არაკონკურენტუნარიანი იქნება.

ვალიკო უტიაშვილი — გლეხს იმის საშუალება არა აქვს, რომ თავისი ყურძენი ზურგზე აიკიდოს და სადღაც-სადღაც ასაღოს — ღვინის ქარხანას უნდა ჩააბაროს. თუ სახელმწიფომ ღვინის ქარხნებს ხელი არ გაუმართა სესხით, რათა მან გლეხს ანგარიში მაშინვე გაუსწოროს, გლეხმა კი თავის მხრივ, სახელმწიფოს დაუბრუნოს ვალი, ისევ ისე აირევა ქვეყანა. აი, ამას უნდა მიხედვა. თანაც დროულად, მალე გაზაფხული მოგვადგება კარს.

— მაგრამ ამდენი თანხის სესხის სახით ერთბაშად გაცემა არ დააქცევს ქვეყანას?

ზურაბ ტყემალაძე — მერე და ვინ ამბობს, რომ ნაღდ ფულად გაეცეთ. გლეხმა სესხი ჯიბეში კი არ უნდა ჩაიდოს, ფული ბანკიდან ბანკში უნდა გადავიდეს მხამ-ქიმიკატებისა თუ სხვა რამისთვის. როგორც ადრე ხდებოდა.

— სამწუხაროდ, დღეს ბანკს არავინ ენდობა...

— დიახ, ნდობააღჭურვილი საბანკო სისტემა გვჭირდება. ეს საქმე სახელმწიფომ უნდა მოაგვაროს როგორმე. ამაზე უნდა იფიქრონ რეფორმებისა და ეკონომიკის „მამებმა". თანაც, რაც შეიძლება სწრაფად და შედეგიანად.

— არის კი საამისოდ ნიადაგი შემზადებული?

— გულახდილად გითხრათ, — არა მგონია! ამიტომ აქედანვე ვტეხთ განგაშს.

საღამოსპირი იყო, ჩუმლაყიდან რომ გამოვბრუნდით. ეზოში თვალი შევასწარი დროულ კაცს თოხის ტარზე ხელი ჩამოედო და ისვენებდა. ალბათ, თბილ დღეს დაემშურა და საქმე წინ წაიგდო. რომ იტყვიან, კალმით ნახატი სურათი იყო.

უნებურად გამახსენდა ვახტანგ კოტეტიშვილის სიტყვა 1926 წელს სრულიად საქართველოს მწერალთა პირველ ყრილობაზე:

„თქვენ, რასაკვირველია, არც შოვინიზმად და არც გადაჭარბებად არ ჩამომართმევთ, თუ ვიტყვი, რომ ჩვენი ხალხი არის უდიდესი კულტურის მატარებელი. რა თქმა უნდა, ეს იმაში არ გამოიხატება, რომ აქ ოცდაათსართულიანი სასახლეები გვქონდეს და სხვა. მომეცით 10 წლის განმავლობაში ამერიკის ფულები და საქართველოს გადავაქცევ ისეთ ქვეყნად, რომ ნიუ-იორკი და ვაშინგტონი სოფლებად გამოჩნდნენ. ეს კიდევ კულტურა არ არის. მე ვლაპარაკობ იმ კულტურაზე, რომელიც ქართველ გლეხს თოხზე დააყრდნობს ისე ლამაზად, როგორც დედამიწის ზურგზე ვერავინ დადგება. ეს პლასტიკაა, ანუ ადამიანის სულის მწვერვალი"...

ალეკო ასლანიშვილი
„სრ" სპეც. კორ.

სურათებზე: (ზევით) ზურაბ **ტყემალაძე**; (ქვევით) ვალიკო **უტიაშვილი, მოთა ბერულაშვილი და რაფიელ ბერიაშვილი.**

ჯემალ კასრაძის ფოტო.

დასასრული. დასაწყისი იხ. „სრ„ №10-14.

დიდი შეწყალება

ერთი ტონა მტვერი ჰუმანური აქტის საფასურად...

ისეთი დიდი შეწყალება, რომელიც წლეულს განხორციელდება უშუალოდ ქვეყნის პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის ინიციატივით, ჯერ საქართველოს პენიტენციალურ სისტემას არ მოსწრებია. იანვარსა და სექტემბერში დაახლოებით 2.500 კაცი საპატიმრო ადგილებს დატოვებს და საკუთარ ოჯახებს დაუბრუნდება.

შეწყალება თავისთავად ჰუმანური, კეთილშობილური აქტია, მაგრამ ამ შეწყალებას სხვა, აღრინდელთაგან განსხვავებული ნიშანი ახლავს. გამორიცხულია რაიმე „საქმის ჩაწყობა", „გამონაკლისის გაკეთება", რასაც უწინ მშვენივრად იყენებდნენ კორუფციის მოტრფიალენიც და აფიორის მოყვარულნიც.

წინასწარ განისაზღვრა კრიტერიუმები, ჩამოყალიბდა პრინციპები, რომელთაც უნდა დაემორჩილოს ყველა — შეწყალების რეკომენდატორიც და თავად პატიმარიც. მაგალითად, შინ წავა პირი, რომელსაც მისჯილი აქვს 5 წლამდე თავისუფლების აღკვეთა, მოხდილი აქვს ვადის ერთი მესამედი, არის პირველი ნასამართლევი, ჩადენილი აქვს მსუბუქი დანაშაული; შინ წავა აგრეთვე ის პირიც, რომელსაც მისჯილი აქვს 5 წლამდე თავისუფლების აღკვეთა, ჩადენილი აქვს ნაკლებად მძიმე დანაშაული, მაგრამ მოხდილი აქვს ვადის ნახევარი; შინ წავლენ ავადმყოფები, მოხუცები... საჭირო არაა რაიმე დახასიათების დაწერა, „ყოფაქცევის დღიურში" ჩახედვა...

შესაწყალებლებს რეკომენდაციას უწევს მარტო სამი „თანამდებობრივი ქომაგი": ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხებში რუსუდან ბერიძე, გენერალური პროკურორის მოადგილე ანზორ ბალუაშვილი და შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე გია ჩეჩელაშვილი. როგორც თავად აღიარებენ, მათ უკვე ერთი ტონა მტვერი ჩაყლაპეს პატიმართა საქმეების გადასინჯვისას და, როგორც ჩანს, ერთი ამდენის ჩაყლაპვა კვლავაც მოუწევთ.

რაც მთავარია, შეწყალების რეკომენდატორები არ სჯერდებიან მხოლოდ პატიმართა საქმეების გადასინჯვას. ისინი სასჯელის აღსრულების ადგილებში გენერალ გივი ყვარელაშვილთან ერთად უშუალოდ მიდიან და ყველა შესაწყალებელს თუ შეწყალების პრეტენზიის მქონე პირს ესაუბრებიან, უსმენენ, გზებს ასწავლიან... ასე შეხვდნენ კვირას რუსთავის № 1 და № 2 კოლონიების მსჯავრდებულებს.

იყო სიების ამოკითხვა, შემთხვევით გამორჩენილთა ჩამატება, სასექტემბროს, — მეორე ეტაპის შესაწყალებელთა მდგომარეობის გარკვევა. და რაც მთავარია, იყო გაფრთხილება, არავინ შეგაცდინოთ, არავინ მოგატყუოთ, — ამის და ამის საფასურად ამას და ამას გაგაკეთებთ. ეს გამორიცხულია. ეს არ მოხდება. ეს ყველა პატიმარმა უნდა იცოდეს, უნდა იცოდეს ყველა ცრუ დამპირებელმაც. შინ წავა მხოლოდ ის, ვინც „ჩაჯდება" წინასწარგანსაზღვრულ კრიტერიუმებში, უკვე ჩამოყალიბებულ პრინციპებში.

ქალბატონ რუსუდან ბერიძის თქმით, — არავითარი ხინჯი არ უნდა მიადგეს ქვეყნის პრეზიდენტის ასეთ ჰუმანურ აქტს, ასეთ ადამიანურ ნაბიჯს.

იყო მეორე გაფრთხილებაც: იანვრის ბოლოს შეწყალება შეეხება დაახლოებით 1000 კაცს. ნავარაუდევია, რომ სექტემბრის ბოლოსთვის შინ გაუშვებენ კიდევ 1.500 კაცს. მაგრამ ამ ვარაუდის განხორციელება, უპირველესად, დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ მოიქცევიან იანვრის შეწყალებულები. თუ მათ აღრინდელი ცოდვებიდან დასკვნები არ გამოიტანეს, თუ მათ საკუთარ ოჯახებს ისევ ციხეში ყოფნა ამჯობინეს და უკან საკნებში მეტრიალდნენ, მაშინ სხვაგვარად დადგება მეორე ეტაპზე შესაწყალებელთა საკითხი. ამიტომ სექტემბერში შესაწყალებელთა ბედ-იღბალზე უნდა იფიქრონ არა მარტო სამართალდამცავებმა, არამედ თავად მსჯავრდებულებმაც.

თავად მსჯავრდებულებმა უნდა გაითვალისწინონ ისიც, რომ ამ შეწყალებით პატიმრობა საბოლოოდ ეპატიება მხოლოდ იმას, ვისაც მისჯილი ვადიდან დარჩენილი აქვს 1 წლის თავისუფლების აღკვეთა. დანარჩენი შინ მიდის პირობით. და თუ მან ახალი დანაშაული ჩაიდინა, უთუოდ მწარედ გაუხსენებენ ძველსაც. თუმცა ასეთი რამ ხელს არ აძლევს არც სამართალდამცავებს და არც საპატიმრო დაწესებულებებს.

დასამალი არაა, რომ სადღეისო შეწყალებას, ასე თუ ისე, ჩვენი საპატიმროების განტვირთვის ფუნქციაც აკისრია. ფრიად სამწუხაროა, რომ თანდათან დამნაშავეთა სამყარო ფართოვდება და, რაც ყველაზე გულსატკენია, ახალგაზრდავდება!

რუსთავის ორივე კოლონიიდან ორიოდ კვირაში შინ წავა 200-ზე მეტი პატიმარი. შინ წავა ზაალ გულუა, ალექსანდრე გუჯაბიძე, გიორგი დარცმელიძე, გურამ მჭედლიშვილი, მიხეილ ხუციშვილი და კიდევ ბევრი სხვა. მაგრამ იქ კიდევ რჩება უამრავი ახალგაზრდა, რომელთა ბედ-იღბალი შემდგომში გაირკვევა...

არ მავიწყდება იმ ბიჭების სახეები, რომლებიც სასჯელს იხდიან დეზერტირობისათვის და ამ ეტაპზე, რახან ეს მძიმე დანაშაულია და ჯერ ნახევარიც არ მოუხდიათ, ჯერჯერობით ადგილებზე რჩებიან. ძალაუნებურად იკითხავ: სად სჯობია, ბიჭებო, — ჯარში თუ ციხეში? არა მგონია ვინმემ ციხე ამჯობინოს. მაშ, რად მიდიხართ იქ?

ამ კითხვაზე პასუხი უნდა გასცენ არა მარტო დეზერტირებმა, არამედ სხვა, ნებისმიერი დანაშაულის ჩამდენმა პირებმაც. ნუთუ მართლა იმსახურებს ქართველი ხალხი იმას, რომ მისი საპატიმრო ადგილები გადატენილ-გადაძეძგილი იყოს? მე თავად, — არა მგონია!

ბონდო გულიაშვილი.

სასამართლო რეფორმა

გვეკამათებიან

საზოგადოება ნუ შეგვყავს შეცდომაში

მიმდინარე წლის 5 იანვარს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში" დაიბეჭდა ბექა ჭედიას სტატია „მოსამართლეები პოლიტიკაში შეიჭრნენ, პოლიტიკოსებს კი თვალი სასამართლოებისკენ მიურბით".

სტატიის საფუძვლიანად გაცნობისას პრობლემაში ჩახედულ კაცს რჩება შთაბეჭდილება, რომ სტატია ან დილეტანტის დაწერილია, ანდა შესრულებულია გარკვეულ ძალთა დაკვეთით, ან ორივე ფაქტორის ერთდროულ არსებობასთან გვაქვს საქმე. ნებისმიერ შემთხვევაში კი სტატიას შეცდომაში შეჰყავს მკითხველი, რადგან არასწორად ასახავს ქვეყანაში მიმდინარე სასამართლო რეფორმისა და რეალურად არსებულ პრობლემათა არსს, რომლის შესახებაც ერთ საგაზეთო სტატიაში დაწვრილებით შეუძლებელია საუბარი, მაგრამ დაინტერესებულ მკითხველს ამომწურავი ინფორმაცია შეუძლია მიიღოს გაზეთ „სასამართლოს" შვიდივე ნომერში, რომლებიც დღეისათვისაა გამოსული და გაზეთ „ახალ ქართულ გაზეთში". 1998 წ. 7 ნოემბერს გამოქვეყნებულ საქართველოს იუსტიციის საბჭოს წევრის ქალბატონ ევა გოცირიძის სტატიაში.

სტატიის პირველივე წინადადებიდან ბატონი ბექა აცხადებს მოსამართლეთა ძველ კორპუსსა და მმართველ პარტიას შორის დაპირისპირებაზე თითქოსდა სასამართლო რეფორმასთან დაკავშირებით.

ვინც თვალყურს ადევნებს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით გაკეთებულ მოსამართლეთა ასოციაციის განცხადებებს, დარწმუნდება, რომ ე. წ. „მოსამართლეთა ძველი კორპუსიდან" ერთი სიტყვა არ არის ნათქვამი ქვეყანაში სასამართლო რეფორმის წინააღმდეგ. მოსამართლეთა ასოციაცია კატეგორიული წინააღმდეგია მხოლოდ მოსამართლეთა უფლებამოსილების ვადამდე და ხელოვნური შეწყვეტისა და მიაჩნია, რომ თუ უფლებამოსილების ვადის ფარგლებში კონკრეტული პიროვნება გამოავლენს არაპროფესიონალიზმს, არაკომპეტენტურობას, ან მოსამართლისათვის შეუფერებელ საქციელს, მაშინ ასეთი პიროვნების მიმართ უნდა ამოქმედდეს კანონით გათვალისწინებული ზემოქმედების ზომები, მათ შორის, სამუშაოდან დათხოვნის ჩათვლითაც კი.

საქართველოს მოსამართლეთა ასოციაციას არაერთგზის მიუთითებია, რომ სასამართლო რეფორმა აუცილებლად უნდა განხორციელდეს, რადგან იგი მოიცავს სრულყოფილი საკანონმდებლო ბაზის შექმნას, თანამედროვე მატერიალურ ტექნიკური ბაზის შექმნას და ა. შ. რასაც, ბუნებრივია, გარკვეული წლები და ფინანსური საფუძველი სჭირდება, რაც ჩვენი ქვეყნის ბიუჯეტს ჯერ არ ძალუძს. სასამართლო რეფორმის ე. წ. „მამებს" კი მიაჩნიათ, რომ რეფორმას თურმე ერთ წელიწადში დაასრულებენ და ამის შესახებ სრულიად უპასუხისმგებლო განცხადებების გაკეთებაც კი არ ერიდებათ, ფინანსებზე „ძია სემის" იმედად არიან და თანამდებობაზე გამწესებისას პირად კეთილდღეობაზე ზრუნვას არც თუ უკანა პლანზე აყენებენ. საკანონმდებლო საქმიანობა კი სრული განუკითხაობის ვითარებაში მიმდინარეობს. ამით კი ნებსით თუ უნებლიედ სასამართლო რეფორმა დაჰყავთ მხოლოდ გამოცდებამდე, რათა მათთვის არასასურველი პირები მოიცილონ ე. წ. „ობიექტური" გამოცდებით და ახალი სასამართლო კორპუსი დააკომპლექტონ მათთვის სასურველი მოსამართლეებით.

ბატონი ჭედია მოსამართლეთა კორპუსს ადანაშაულებს მმართველი პარტიის შერისხვაში და პოლიტიკური განცხადებების გაკეთებაში, რაშიც სტატიის ავტორი აშკარად წინ უსწრებს მოვლენებს.

ყოველ მოსამართლეს ბრწყინვალედ ესმის, რომ მისი სპეციფიკური მდგომარეობიდან გამომდინარე, დაუშვებელია პოლიტიკური განცხადებების გაკეთება და პოლიტიკაში ჩართვა, რის შესახებაც განვაცხადეთ კიდეც 1998 წლის 6 იანვარს საქართველოს იუსტიციის საბჭოს სხდომაზე, რომელსაც საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე თავმჯდომარეობდა, მაგრამ ისიც აღვნიშნეთ, რომ ჩვენ ჩვენი უფლებამოსილების ამოწურვის შემდეგ ნამდვილად შეგვწევს ძალა, უნარი და პროფესიონალიზმი აქტიურად ჩავებათ ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ვინ რა მიმართულებით წავა, ეს უკვე ინდივიდუალურად არის გადასაწყვეტი, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში მოქალაქეთა კავშირი, ალბათ, დიდ შევსებას არ უნდა ელოდოს.

ბატონი ჭედია მოსამართლეებს რეფორმის შეფერხებაშიც ადანაშაულებს და ამით კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს იმას, რომ რეფორმის არსზე და მიმართულებებზე ელემენტარული წარმოდგენა არა აქვს, თორემ ასეთ ლაფსუსს ნამდვილად არ დაუშვებდა.

სასამართლო რეფორმის მიმდინარეობის გაშუქებისას მარტო „ცალ კარში" თამაშის წესებით თუ არ ვივლით, მოვუსმენთ ორივე მხარეს და ობიექტურად გავაანალიზებთ მიღებულ ინფორმაციას, საზოგადოების ფართო ფენებს შესაძლებლობას მივცემთ თავად შეაფასონ სასამართლო რეფორმის მიმდინარეობა. დღეისათვის კი დეზინფორმაციის ნიაღვარი შეუფერხებლად მოედინება.

გიორგი თითბერიძე,
საქართველოს მოსამართლეთა ასოციაციის პასუხისმგებელი მდივანი.

ვუპასუხებთ

„საზოგადოება ნუ შეგვყავს შეცდომაში" — მერედა, რატომ შეგყავთ?!

საქართველოს მოსამართლეთა ასოციაციის პასუხისმგებელი მდივნის გიორგი თითბერიძის წინამდებარე საპასუხო წერილში ვკითხულობთ:

„სტატიის საფუძვლიანად გაცნობისას პრობლემაში ჩახედულ კაცს რჩება შთაბეჭდილება, რომ სტატია ან დილეტანტის დაწერილია, ანდა შესრულებულია გარკვეულ ძალთა დაკვეთით, ან ორივე ფაქტორის ერთდროულად არსებობასთან გვაქვს საქმე. ნებისმიერ შემთხვევაში კი სტატიას შეცდომაში შეჰყავს მკითხველი, რადგან არასწორად ასახავს ქვეყანაში მიმდინარე სასამართლო რეფორმისა და რეალურად არსებულ პრობლემათა არსს", — აი, სწორედ მისივე ამ სიტყვებით შეიძლება გამოიხატოს ის განწყობა, რომელიც ბატონი გიორგის წერილმა გამოიწვია ჩემში.

ავტორი არც თუ თავაზიანად ცდილობს დაარწმუნოს მკითხველი, რომ მოსამართლეთა ძველი კორპუსი ხელს კი არ უშლის, პირიქით, მხარს უჭერს სასამართლო რეფორმას. თუმცა, იქვე დასძენს, რომ საამისოდ აუცილებელია სრულყოფილი საკანონმდებლო და თანამედროვე მატერიალურ-ტექნიკური ბაზების შექმნა. ამას კი გარკვეული წლები და ფინანსური საფუძველი სჭირდება, რაც ჩვენი ქვეყნის ბიუჯეტს არ ძალუძსო. ყოველივე ამის შემდეგ კი ბატონი გიორგი თითბერიძე თავისივე ნათქვამს ეწინააღმდეგება, როცა წერს: „სასამართლო რეფორმის ე. წ. „მამებს" კი მიაჩნიათ, რომ რეფორმას თურმე ერთ წელიწადში დაასრულებენ და ამის შესახებ სრულიად უპასუხისმგებლო განცხადებების გაკეთებისაც არ ერიდებათ, ფინანსებზე „ძია სემის" იმედად არიან". აკი თვითონ ბრძანებს, ბატონი გიორგი, საქართველოს ბიუჯეტს სასამართლო რეფორმის დაფინანსება არ ძალუძსო. ჰოდა, რა დამავედება, „ძია სემი" თუ დაგვეხმარება? რა დასაძრახია ამერიკის იურისტთა ასოციაცია და აშშ განვითარების საერთაშორისო სააგენტო რეფორმის დასაფინანსებლად ფულს თუ იმეტებს? დაგავიწყდა, რომ „ძია სემი" არა მარტო სასამართლო რეფორმისთვის გვაძლევს ფულს, არამედ მთელი სახელმწიფო (რომელიც ეკონომიკურ კრიზისში იმყოფება) ამ უცხოური დახმარებებით სულდგმულობს? ბატონი გიორგი, ალბათ თვლის, რომ საქართველოს ეკონომიკურ რენესანსს უნდა მოვუცადოთ და რეფორმები მერე განვახორციელოთ.

ბატონ გიორგის უთუოდ გაგონილი ექნება, საქართველო ევროსაბჭოში გაწევრიანებისთვის რომ ემზადება და იცის, ევროსაბჭოს მომხსენებლებმა საქართველოს შესახებ 10 პუნქტიანი დადებითი დასკვნა-რეკომენდაცია რომ შეიმუშავეს. ჰოდა, ყველაზე საინტერესო ის არის, რომ აქედან ოთხი, სასამართლო რეფორმის განხორციელებას ეხება, ხოლო მოსამართლეთა გამოცდების მოწყობა ცალკე პუნქტად არის გამოყოფილი. ამიტომაც გაუთვალისწინებელმა მოვლენებმა ხელი თუ არ შეუშალეს, ამ 10 პუნქტის წყალობით საქართველო მალე ევროპულ ოჯახში შევა. როგორ ფიქრობს, ბატონი გიორგი, ღირდა კი ასეთ ვითარებაში სასამართლო რეფორმის შეფერხება? ალბათ არა. არადა, ფაქტია, რომ ამ რეფორმის შეფერხებას ზოგიერთები ნამდვილად ცდილობდნენ. განა საკონსტიტუციო სასამართლოს სკანდალურად ცნობილი გადაწყვეტილება ამის ნათელი მაგალითი არ იყო? ამ გადაწყვეტილების უკან განა მოსამართლეთა ძველი კორპუსი არ იდგა? ამიტომაც, ბატონ გიორგის ან მართლაც განებ შეჰყავს შეცდომაში მკითხველი, ან მისივე თქმისა არ იყოს: „რეფორმის არსზე და მიმართულებაზე ელემენტარული წარმოდგენა არა აქვს, თორემ ასეთ ლაფსუსს არ დაუშვებდა".

როცა ვწერდი, მოსამართლეებმა პოლიტიკური განცხადებების გაკეთება დაიწყეს-მეთქი, მოვლენებისათვის წინ ნამდვილად არ გამისწრია. ისე კი თითბერიძის დღევანდელი საპასუხო წერილისთვის თვალის გადავლებაც კმარა, რომ იქ რამდენიმე პოლიტიკური ხასიათის განცხადება ამოვიკითხოთ. აი, მაგალითად — „საკანონმდებლო საქმიანობა სრული განუკითხაობის ვითარებაში მიმდინარეობს". ან, — როცა პოლიტიკაში მოსვლას გადაწყვეტენ, „მოქალაქეთა კავშირი, ალბათ, დიდ შევსებას არ უნდა ელოდოს". ნეტავ, ვინ ეპატიჟებათ? ბატონი გიორგი, უფრო შორსაც მიდის და რეფორმის „მამებს", (რომლებსაც რატომღაც ეგრეთ წოდებულად მოიხსენიებს), ადანაშაულებს: თანამდებობაზე გამწესებისას პირადი კეთილდღეობისათვის ზრუნვას არცთუ უკანა პლანზე აყენებენო. ეს კი სხვა არაფერია, თუ არა მათი კორუფციაში დადანაშაულება. გარდა ამისა, ბატონი გიორგის პასუხის წაკითხვის შემდეგ, ალბათ, აღარ უნდა გაგვიკვირდეს თუ იგი გამოცდა ჩაბარებული, ახლად დანიშნული მოსამართლეების „რისხვის" ობიექტიც გახდება. მათ ხომ საკუთარი ცოდნით მიაღწიეს მოსამართლის თანამდებობას, ჩემი ოპონენტი კი ამას ეჭვქვეშ აყენებს და „თანამდებობაზე გამწესებისას" რეფორმატორთა მხრიდან მატერიალურ დაინტერესებასაც არ გამორიცხავს.

ან იმას რომ წერს, რეფორმის „მამებს" სასამართლო რეფორმა მხოლოდ გამოცდებამდე დაჰყავთო, „ვინც თვალ-ყურს ადევნებს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს" (ისევ თითბერიძის ციტატას ვიყენებ) დარწმუნდება, რომ აქტიურად მიმდინარეობს სასამართლოს შენობების შეკეთება-რემონტი, მათი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესება და სხვა. მართალია, ეს ყველაფერი „ძია სემის" ფულით ხდება, მაგრამ, რას ვიზამთ! რაც შეეხება საკანონმდებლო ბაზას, ამ მხრივაც არცთუ ისე ცუდად არის საქმე. მაშ რაღა საჭიროა „გარკვეული" წლები მოვიცადოთ?

ასე რომ, ბატონო გიორგი, როცა წერთ: სასამართლო რეფორმის მიმდინარეობის გაშუქებისას მარტო „ცალ კარში" ნუ ვითამაშობთო — ამაში მართლაც გეთანხმებით, რაც უფრო დიდხანს ითამაშებთ ცალ კარში („მოედნის" თქვენივე მხარეს), მით უფრო მეტ ბურთს გაიტანთ საკუთარ კარში.

ბექა ჭედია.

საქართველოს პრეზიდენტის
ბრძანებულება №703

1998 წლის 21 დეკემბერი ქ. თბილისი

ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს – მერიის დებულების დამტკიცების შესახებ

„ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად დამტკიცდეს ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს — მერიის დებულება.

ე. შევარდნაძე.

ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს — მერიის დებულება

მერიის დებულება „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-10 მუხლის შესაბამისად განსაზღვრავს იმ ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს — მერიის საქმიანობას, უფლებამოსილებას, სტრუქტურასა და მუშაობის ორგანიზაციას; აწესრიგებს მერიის ურთიერთობას ქალაქის წარმომადგენლობით ორგანოსთან — საკრებულოსთან, სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოებთან, დარგობრივ სამსახურებთან, საწარმოებთან და ორგანიზაციებთან.

კარი I
ზოგადი დებულებანი

თავი 1. ადგილობრივი მმართველობა

მუხლი 1. ადგილობრივი მმართველობის ცნება

1. ადგილობრივი მმართველობა არის სახელმწიფო მმართველობის სისტემის შემადგენელი ნაწილი, რომელიც უზრუნველყოფს კანონით განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში, სახელმწიფო მნიშვნელობის ადგილობრივი და სახელმწიფო უმაღლესი ორგანოების მიერ დელეგირებული სხვა საკითხების გადაწყვეტას, მოსახლეობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით სახელმწიფო ინტერესების დაცვას.

2. ქალაქებში ადგილობრივი მმართველობის ორგანოა მერია, რომელიც იმავდროულად ასრულებს ქალაქის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს აღმასრულებელი ორგანოს ფუნქციას.

მუხლი 2. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძვლები

1. ქალაქში, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს ორგანული კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“, ეს დებულება, საქართველოს საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

2. ქალაქების, რომლებიც არ შედიან რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები – მერიები თავის საქმიანობას წარმართავენ საქართველოს კანონებისა და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისი საკრებულოს გადაწყვეტილებებისა და ამ დებულების საფუძველზე.

მუხლი 3. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების ძირითადი პრინციპები

1. მერიები თავიანთ საქმიანობაში ხელმძღვანელობენ კანონიერების, საჯაროობის, კოლეგიალობის, ეროვნული ტრადიციებისა და წეს-ჩვეულებების, ადამიანთა უფლება-თავისუფლებათა დაცვის, საერთო-სახელმწიფო და ადგილობრივი ინტერესების ერთიანობისა და საზოგადოებრივი აზრის გათვალისწინების პრინციპებით.

2. ადგილობრივი მმართველობა ეფუძნება მართვის დეცენტრალიზაციას. მერიები კანონით განსაზღვრულ კომპეტენციებს ახორციელებენ ცენტრალურ და ადგილობრივ ორგანოებს შორის უფლებამოსილებათა გამიჯვნის საფუძველზე სუბსიდიარობისა და დელეგირების პრინციპების შესაბამისად.

3. მერიების უფლებამოსილება, სტრუქტურა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება საქართველოს ორგანული კანონით „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ და ამ დებულებით.

მუხლი 4. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების ტერიტორიული საფუძვლები

1. მერიის უფლებამოსილება ხორციელდება ქალაქის მთელ ტერიტორიაზე.

2. ქალაქის ადმინისტრაციული საზღვრები, მათი დადგენისა და შეცვლის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 5. ადგილობრივი მმართველობის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები

„ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონისა და ამ დებულებით განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში მერიის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია:

ა) საქართველოს კანონებისა და საქართველოს პარლამენტის სხვა აქტების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების, სამთავრობო დაწესებულებების, ქალაქის საკრებულოს და ქალაქის მერის აქტების შესრულების უზრუნველყოფა;

ბ) ქალაქის ტერიტორიაზე საზოგადოებრივი წესრიგის, ადამიანთა უფლებებისა და კანონიერების დაცვის კონტროლი და კოორდინაცია;

გ) ქალაქის ბიუჯეტის და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამების შედგენა და განხორციელება; ქალაქის საკუთრების აღრიცხვა, ფლობა, სარგებლობა და განკარგვა; ენერგო, გაზის, წყალმომარაგებისა და სამელიორაციო სისტემების ორგანიზაცია; მათი შენახვა და განვითარება; ქალაქის გზების შეკეთება, რეკონსტრუქცია და მშენებლობა; ბუნებათსარგებლობისა და მიწათსარგებლობის საკითხების გადაწყვეტა;

დ) გარემოს დაცვა და ეკოლოგიური უსაფრთხოების უზრუნველყოფა; სანიტარიულ-ეპიდემიური და ვეტერინარული ღონისძიებების გატარება; ბუნების დაცვის განსაკუთრებული ზომების განსაზღვრა;

ე) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ადგილობრივი მმართველობის საბინაო და არასაცხოვრებელი ფონდის შექმნა და განკარგვა; კომუნალური მეურნეობის წარმართვა;

ვ) ქალაქის განაშენიანების გენერალური გეგმის შედგენა და განხორციელება;

ზ) მოსახლეობის სოციალური დაცვა და დასაქმება; განათლების, სკოლამდელი დაწესებულებების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურის, სპორტისა და ტურიზმის საკითხების გადაწყვეტა; კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ორგანიზება;

თ) კატასტროფების, სტიქიური უბედურებებისა და ეპიდემიების შედეგების ლიკვიდაცია; სამოქალაქო თავდაცვის ღონისძიებათა განხორციელების ხელშეწყობა; საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოსახლეობისა და სატრანსპორტო რესურსების მობილიზაციის მომზადება და ჩატარება; ადგილობრივი რესურსების ხარჯზე საქართველოს სამხედრო ძალებისათვის სამობილიზაციო სამუშაოთა შესრულება; საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსადმი ხელშეწყობა სამხედრო-სასწავლო შეკრებების, სამხედრო მომზადების ორგანიზაციისა და სამხედრო ნაწილების სასურსათო-სამეურნეო პროდუქციით მომარაგების საკითხებში.

თავი II. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების ეკონომიკური და ფინანსური საფუძვლები

მუხლი 6. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების ეკონომიკურ-ფინანსური ბაზა

1. ადგილობრივი მმართველობის განხორციელების ეკონომიკურ-ფინანსურ ბაზას შეადგენს: საქალაქო მეურნეობა; ქალაქის ბუნებრივი რესურსები, ქალაქის ადგილობრივი საკუთრება; ქალაქის ბიუჯეტის სახსრები და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს გამგებლობაში არსებული სხვა ფინანსები.

2. ქალაქის ბუნებრივ რესურსებს შეადგენს ქალაქის ტერიტორიის ფარგლებში არსებული მიწა და მისი წიაღი, წყალი და მცენარეული საფარი, რომელიც არ არის გადაცემული კერძო საკუთრებაში. ქალაქის მმართველობის ორგანოების გამგებლობაში შეიძლება იყოს ქალაქის ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ არსებული მიწის ნაკვეთები და სხვა ბუნებრივი რესურსები, რომლებიც მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ქალაქის საჭიროებისათვის გადაცემულია ქალაქის მმართველობის ორგანოების მფლობელობაში.

მუხლი 7. საქალაქო მეურნეობა

1. საქალაქო მეურნეობა მოიცავს ქალაქის ტერიტორიაზე არსებულ სახელმწიფო ან ქალაქის საკუთრებაში მყოფ საწარმოებს და ორგანიზაციებს, საწარმოო და სოციალური ინფრასტრუქტურის ობიექტებს, რომლებიც უზრუნველყოფენ ქალაქის მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკურ მოთხოვნათა დაკმაყოფილებას;

2. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები კოორდინაციას უწევენ ადგილობრივ მეურნეობაში შემავალი საწარმოებისა და ორგანიზაციების საქმიანობას, ხელს უწყობენ მათ ფუნქციონირებას.

მუხლი 8. ადგილობრივი მმართველობის საკუთრება

1. ადგილობრივი მმართველობის საკუთრება არის სახელმწიფო საკუთრების ფორმა, რომელსაც საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ფლობს, სარგებლობს და განკარგავს ადგილობრივი მმართველობის ორგანო.

2. სახელმწიფო ცენტრალური და ქალაქის საკუთრების ობიექტების გამიჯვნა ხდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

3. სახელმწიფო საკუთრების იმ ობიექტების ნუსხა, რომელიც გადაეცემა ქალაქის მმართველობის ორგანოს საკუთრებაში და/ან რომელთა მართვაც მერიის კომპეტენციაშია, განისაზღვრება საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დადგენილი წესით.

4. ადგილობრივი მმართველობის საკუთრების შექმნის საფუძვლები განისაზღვრება საქართველოს ორგანული კანონით „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“.

მუხლი 9. ქალაქის ბიუჯეტი

1. ქალაქის ბიუჯეტი არის ქალაქის ფულადი სახსრების მობილიზაციისა და მისი გამოყენების ძირითადი ფინანსური გეგმა.

2. ქალაქის ბიუჯეტი დამოუკიდებელია საქართველოს სახელმწიფო და სხვა ადმინისტრაციული ერთეულების ბიუჯეტისაგან.

3. ქალაქის ბიუჯეტის დამოუკიდებლობას განაპირობებს ადგილობრივი გადასახადები და მოსაკრებლები, დადგენილი წესით დამტკიცებული ერთიანი ეკონომიკური ნორმატივებით განსაზღვრული სახელმწიფო გადასახადიდან მიღებული ანარიცხები და მიზნობრივი ტრანსფერტები, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი სხვა შემოსავლები, რომლითაც ადგილობრივი მმართველობის საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით დამოუკიდებლად ადგენს ქალაქის საკრებულო.

4. ქალაქის ბიუჯეტის შედგენის, განხილვის, შესრულებისა და ანგარიშების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით, ამ დებულებითა და საკრებულოს დებულებით.

კარი II. ქალაქის ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები და თანამდებობის პირები

თავი I. ქალაქის მერია

მუხლი 10. ქალაქის მერია

ქალაქის მერია არის სახელმწიფო მმართველობის ადგილობრივი ორგანო, რომელიც იმავდროულად ასრულებს ქალაქის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს აღმასრულებელი ორგანოს ფუნქციებს. ქალაქის მერია „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონისა და ამ დებულებით განსაზღვრული კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს სახელმწიფო მნიშვნელობის ადგილობრივი საკითხების გადაწყვეტას, მოსახლეობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით სახელმწიფო ინტერესების დაცვას, საკრებულოსა და მერის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებას და შესაბამისი ადმინისტრაციული ერთეულის – ქალაქის მართვას.

მუხლი 11. ქალაქის მერიის შემადგენლობა

1. მერია შედგება: ქალაქის მერის, მისი პირველი მოადგილის, მოადგილეების, აპარატის უფროსისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ხელმძღვანელებისაგან. მერიის შემადგენლობა განისაზღვრება 7-15 წევრით.

2. მერიის სტრუქტურას და პერსონალურ შემადგენლობას ამ დებულების საფუძველზე შეიმუშავებს და ამტკიცებს მერი.

3. მერის პირველ მოადგილეს, მოადგილეებსა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ხელმძღვანელებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს მერი.

4. აპარატის უფროსს საკრებულოსთან შეთანხმებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს მერი.

მუხლი 12. ქალაქის მერიის უფლებამოსილებანი

1. ქალაქის მერიის კომპეტენციაშია:

ა) ქალაქის ბიუჯეტის პროექტის შედგენა და საკრებულოს მიერ დამტკიცებული ბიუჯეტის შესრულება;

ბ) საქართველოს კანონის შესაბამისად, საკრებულოსათვის წინადადებების წარდგენა ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების შემოღებისა და გაუქმების, მათი ოდენობის დადგენის შესახებ; სხვა ადგილობრივი საფინანსო საკითხების გადაწყვეტა;

გ) ქალაქის კომპლექსური სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამის პროექტების შემუშავება, საკრებულოს მიერ დამტკიცებული პროგრამის განხორციელება;

დ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ადგილობრივი მმართველობის საბინაო და არასაცხოვრებელი ფონდის შექმნა და განკარგვა; კომუნალური მეურნეობის წარმართვა;

ე) ქალაქის განაშენიანების გენერალური გეგმის შედგენა და განხორციელება;

ვ) ქალაქის საკუთრების ობიექტების, საქართველოს კანონებითა და მის საფუძველზე საკრებულოს მიერ დადგენილი წესით, ფლობის, სარგებლობისა და განკარგვის საკითხების გადაწყვეტა;

ზ) ქალაქის ტერიტორიაზე საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე საკრებულოს მიერ დადგენილი წესის შესაბამისად მიწათსარგებლობის საკითხების გადაწყვეტა;

თ) მერის წინადადებით ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების შექმნა და გაუქმება;

ი) საკრებულოსათვის წინადადებათა მომზადება ბუნების დაცვის განსაკუთრებული ზონების განსაზღვრის, სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიურ და ვეტერინარულ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ;

კ) მერისათვის თანხმობის მიცემა ისეთი ეკონომიკური ხასიათის ხელშეკრულებების დადებაზე, რომელთა ღირებულებაც აღემატება 5000 ლარს;

ლ) საქართველოს კანონმდებლობით, ამ დებულებით, საკრებულოსა და მერის აქტებით განსაზღვრული სხვა საკითხების გადაწყვეტა.

2. მერია, მერის ინიციატივით, უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონითა და ამ დებულებით მერის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზეც.

თავი II. ქალაქის მერი და მისი მოადგილეები

მუხლი 13. ქალაქის მერი

1. ქალაქის მერი არის ქალაქის ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს მეთაური.

2. ქალაქის მერს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი.

3. ქალაქის მერი ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრეზიდენტისა და საკრებულოს წინაშე.

მუხლი 14. მერის ზოგადი კომპეტენცია

მერი:

ა) იწვევს და თავმჯდომარეობს მერიის სხდომებს; განსაზღვრავს მერიის სხდომის დღის წესრიგს; წარმართავს მერიის საქმიანობას;

ბ) თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს ქალაქის მერიის წევრებს: თავის პირველ მოადგილესა და მოადგილეებს, ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ხელმძღვანელებს; ანაწილებს ფუნქციებს მერიის წევრებს შორის;

გ) საკრებულოსთან შეთანხმებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს აპარატის უფროსს; აპარატის უფროსის წარდგინებით, „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს აპარატის თანამშრომლებს; აფორმებს შრომით ხელშეკრულებებს მოწვეულ სპეციალისტებსა და ექსპერტებთან;

დ) ამ დებულებით განსაზღვრული წესით ამტკიცებს მერიის სტრუქტურას და პერსონალურ შემადგენლობას; ამტკიცებს ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების დებულებებს;

ე) იღებს მერიის ან მერიის ცალკეულ წევრთა გადადგომას; უფლებამოსილია მერიის წევრებს დააკისროს თანამდებობრივ მოვალეობათა შესრულება მერიის ახალი წევრის დამტკიცებამდე ან ახალი მერიის შექმნამდე;

ვ) პერიოდულად ისმენს მერიის წევრებისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ხელმძღვანელთა ანგარიშებს გაწეული მუშაობის შესახებ;

ზ) უფლებამოსილია შეაჩეროს ან გააუქმოს ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ხელმძღვანელთა აქტები;

თ) უფლებამოსილია თავის კომპეტენციაში შემავალი ცალკეული საკითხების შესასწავლად, შესაბამისი დასკვნებისა და რეკომენდაციების მოსამზადებლად შექმნას კომისიები, საბჭოები და სხვა საკონსულტაციო ორგანოები; დაამტკიცოს მათი სამოქმედო დებულებები;

ი) უფლებამოსილია მიმართოს საკრებულოს თავმჯდომარეს საკრებულოს რიგგარეშე სხდომის მოწვევის წინადადებით; საკრებულოს სხდომაზე განსახილველად შეიტანოს დამატებითი საკითხი;

კ) უფლება აქვს საკრებულოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან ერთ კვირაში შესაბამისი შენიშვნებით დააბრუნოს საკითხი საკრებულოში ხელახლა განსახილველად;

ლ) კანონმდებლობით დადგენილი წესით აძლევს საქართველოს სამთავრობო დაწესებულებების შესაბამისი ტერიტორიული ორგანოების ხელმძღვანელებისა და მათი მოადგილეების დანიშვნა-გათავისუფლების თანხმობას;

მ) თანამდებობაზე ნიშნავს და ათავისუფლებს დაქვემდებარებულ სახაზინო და სხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოთა ხელმძღვანელებს;

ნ) ხელს აწერს ქალაქის სახელით დადებულ ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს; წარმოადგენს და მოქმედებს ქალაქის სახელით ოფიციალური ურთიერთობისას; ასრულებს სხვა წარმომადგენლობით ფუნქციას;

ო) უზრუნველყოფს საქართველოს კანონებისა და საქართველოს პარლამენტის სხვა აქტების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების, მერიისა და საკრებულოს აქტების შესრულებას;

პ) ხელს აწერს მერიის დადგენილებებს და ფინანსურ დოკუმენტებს; თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გამოსცემს ბრძანებებსა და განკარგულებებს;

ჟ) ყოველწლიურად წარუდგენს საკრებულოს გაწეული მუშაობის ანგარიშს;

რ) ახორციელებს „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით, ამ დებულებით და საქართველოს პრეზიდენტის აქტებით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებას;

ს) ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრეზიდენტისა და საკრებულოს წინაშე.

მუხლი 15. მერის კომპეტენცია ეკონომიკურ სფეროში

ეკონომიკის სფეროში მერის კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) ბიუჯეტის პროექტის მომზადების ხელმძღვანელობა და ბიუჯეტის პროექტის საკრებულოსათვის დასამტკიცებლად წარდგენა, დამტკიცებული ბიუჯეტის შესრულების უზრუნველყოფა, წინადადებების მომზადება და საკრებულოსათვის წარდგენა „ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების შემოღებისა და ოდენობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად; საგადასახადო სამსახურებთან ერთად საქალაქო და სახელმწიფო გადასახადების ამოღების კოორდინაცია; საკრებულოსათვის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის წარდგენა;

ბ) ეკონომიკური რეფორმების განხორციელების კოორდინაცია, ამ სფეროში საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტისა და სამთავრობო დაწესებულებათა ხელმძღვანელების აქტების აღსრულების კონტროლი; საკრებულოსათვის შესაბამისი წინადადებებისა და რეკომენდაციების წარდგენა;

გ) ზედამხედველობა ქალაქის საკუთრების ობიექტების რეგისტრაციის, აღრიცხვის, ინვენტარიზაციის, შეფასების საკითხებისა და მისი დანიშნულებისამებრ გამოყენებისადმი, საკრებულოსათვის წინადადებების წარდგენა ქალაქის ქონების ფლობის, სარგებლობის, განკარგვის, შექმნის, შეძენისა და გასხვისების წესის თაობაზე; საკრებულოს მიერ დადგენილი წესითა და საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ამ ობიექტების მფლობელობის, სარგებლობისა და განკარგვის საკითხების გადაწყვეტა;

დ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ადგილობრივი მმართველობის საბინაო და არასაცხოვრებელი ფონდის შექმნისა და განკარგვის, კომუნალური მეურნეობის საკითხების ხელმძღვანელობა;

ე) ქალაქის განაშენიანების გენერალური გეგმის შედგენისა და განხორციელების ზედამხედველობა;

ვ) ქალაქის ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამების შემუშავებისა და განხორციელების ორგანიზების ხელმძღვანელობა; საინვესტიციო პოლიტიკის პრიორიტეტების განსაზღვრა და საკრებულოსათვის შესაბამისი წინადადებების წარდგენა;

ზ) ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარებისა და სახელმწიფო ინტერესების გათვალისწინებით დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე მეწარმეობის ხელშეწყობის პოლიტიკის განსაზღვრა და საკრებულოსათვის შესაბამისი წინადადებების წარდგენა;

თ) ქალაქის სახაზინო და სხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოთა მართვა; საკრებულოსათვის წინადადებათა წარდგენა საწარმოთა შექმნის, ლიკვიდაციის ან რეორგანიზაციის შესახებ;

ი) ქალაქის ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარებასა და მოსახლეობის საზოგადოებრივი მომსახურებით უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული კომერციული პროგრამების მომზადების კოორდინაცია, მათი განხორციელებისათვის შესაბამისი პირობების შექმნა; ამ მიზნით დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე არსებულ საწარმოებსა და მეწარმეებთან თანამშრომლობის ორგანიზება;

კ) საქართველოს კანონმდებლობითა და ამ დებულებით გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებათა განხორციელება.

მუხლი 16. მერის კომპეტენცია სოციალურ სფეროში

სოციალურ სფეროში მერის კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის მონიტორინგის, ამ მიზნით შესაბამისი ინფორმაციის მოპოვების, დამუშავებისა და ანალიზის ხელმძღვანელობა;

ბ) ქალაქის სოციალური პოლიტიკის ძირითად მიმართულებათა შემუშავებისა და მათი რეალიზაციის კოორდინაცია;

გ) მოსახლეობის სოციალური დაცვისა და დასაქმების საქალაქო პროგრამების პროექტების მომზადება და საკრებულოსათვის დასამტკიცებლად წარდგენა; დამტკიცებულ პროგრამათა შესრულების უზრუნველყოფა;

დ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურის, სპორტისა და ტურიზმის საკითხების გადაწყვეტა; ქალაქის განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურისა და სპორტის ობიექტების მოვლა-პატრონობა;

ე) შესაბამის სახელმწიფო სამსახურებსა და საერთაშორისო ჰუმანიტარულ ორგანიზაციებთან ერთად ჰუმანიტარული დახმარების პროგრამათა შემუშავებისა და მათი განხორციელების ორგანიზების ხელმძღვანელობა;

ვ) ქალაქის სოციალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და შემდგომი განვითარების პროგრამების შემუშავებისა და მათი განხორციელების ორგანიზების ხელმძღვანელობა;

ზ) შრომის ბაზრის ანალიზის, მოსახლეობისათვის შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდების, დასაქმების საქალაქო პროგრამათა შემუშავებისა და მათი განხორციელების ორგანიზების ხელმძღვანელობა;

თ) სოციალურ სფეროში სხვადასხვა სოციალური ფენების ინტერესთა ანალიზის, საზოგადოებრივი ინიციატივათა შესწავლის და მათი ხელშეწყობის, სხვადასხვა სოციალური ფონდების ჩამოყალიბებისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნის ორგანიზება;

ი) ჯანმრთელობის დაცვის მუნიციპალურ პროგრამათა განხორციელება;

კ) საქართველოს კანონმდებლობითა და ამ დებულებით გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებათა განხორციელება.

მუხლი 17. მერის კომპეტენცია კანონიერების, ადამიანთა უფლებების, თავდაცვისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის სფეროში

კანონიერების, ადამიანთა უფლებების, თავდაცვისა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის სფეროში მერის კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის კონტროლი და შესაბამის ორგანოთა მიერ ქალაქის ტერიტორიაზე გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ ანგარიშის მოსმენა;

ბ) ქალაქის ტერიტორიაზე საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს კანონებისა და საქართველოს პარლამენტის სხვა აქტების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების, საქართველოს სამთავრობო დაწესებულებათა ხელმძღვანელების ნორმატიული აქტების, ქალაქის საკრებულოსა და მერიის გადაწყვეტილებათა შესრულების კონტროლი; ამ მიზნით ქალაქის ტერიტორიაზე საწარმოების, დაწესებულებების და ორგანიზაციების ხელმძღვანელების მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტების გამოთხოვა და თავის კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით, შესაბამისი გადაწყვეტილებათა მიღება;

გ) ქალაქის ტერიტორიაზე ადამიანთა უფლებებისა და კანონიერების დაცვის საკითხების კონტროლი; მოქალაქეთა წერილებისა და საჩივრების განხილვა და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;

დ) ქალაქის სამოქალაქო თავდაცვის ხელმძღვანელობა; მოქალაქეთა სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის შესრულების კონტროლი;

ე) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოსახლეობისა და ტრანსპორტის მობილიზაციის უზრუნველყოფა; ადგილობრივი რეზერვებით საქართველოს სამხედრო ძალებისათვის სამობილიზაციო სამუშაოთა შესრულება;

ვ) კატასტროფების, სტიქიური უბედურებების, ეპიდემიებისა და ეპიზოოტიების შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოთა წარმოების ხელმძღვანელობა; ოპერატიულ ღონისძიებათა გატარება მოსახლეობისა და მატერიალურ ფასეულობათა გადასარჩენად;

ზ) საკრებულოსათვის წინადადებების წარდგენა ქალაქის ტერიტორიაზე სანიტარიული ნორმების განსაზღვრის, სანიტარიულ-ეპიდემიური, გარემოს დაცვისა და ეკოლოგიური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ღონისძიებების გატარებასთან დაკავშირებით;

თ) საქართველოს კანონმდებლობითა და ამ დებულებით გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებათა განხორციელება.

მუხლი 18. მერის უფლებამოსილება საკრებულოში

1. საკრებულოში ქალაქის მერი უფლებამოსილია:

ა) სათათბირო ხმის უფლებით მონაწილეობდეს საკრებულოს და საკრებულოს კომისიების როგორც ღია, ისე დახურულ სხდომებში;

ბ) დააყენოს წინადადება საკრებულოს სხდომის დღის წესრიგში დამატებითი საკითხების შეტანის შესახებ;

გ) საკრებულოში დასამტკიცებლად შეიტანოს სამართლებრივი აქტების პროექტები;

დ) ჰყავდეს მუდმივი წარმომადგენელი საკრებულოში;

ე) რიგგარეშე გამოვიდეს მომხსენებლად ან თანამომხსენებლად საკრებულოს დღის წესრიგით გათვალისწინებულ საკითხებზე, ან მოახდინოს საკრებულოში მისი მუდმივი წარმომადგენლის, მერიის წევრის ან სხვა თანამდებობის პირის ან უფლების დელეგირება;

ვ) საკრებულოს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან ერთ კვირაში შესაბამისი შენიშვნებით დააბრუნოს საკრებულოს მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტი ხელახლა განსახილველად;

ზ) საკრებულოს წარუდგინოს ყოველწლიური ანგარიში;

თ) განახორციელოს საქართველოს კანონმდებლობით, ამ დებულებითა და საკრებულოს დებულებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებები.

2. მერის მიერ დაყენებული საკითხი საკრებულოს სხდომაზე განიხილება პირველ რიგში.

მუხლი 19. მერის გადადგომა

1. მერს აქვს გადადგომის უფლება. თავის უფლებამოსილებას იგი იხსნის საქართველოს პრეზიდენტის წინაშე.

2. მერი თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ქალაქის ახალი მერის დანიშვნამდე.

3. მერის თანამდებობიდან გადადგომა ან თანამდებობიდან გათავისუფლება იწვევს მერიის გადადგომას. მერიის წევრები თავიანთ მოვალეობებს ასრულებენ მერიის ახალი შემადგენლობის დამტკიცებამდე.

მუხლი 20. მერის პირველი მოადგილე

1. მერის პირველი მოადგილე ხელმძღვანელობს მერიის ეკონომიკურ საქმიანობას, წარმართავს ეკონომიკური რეფორმების ღონისძიებათა კომპლექსურ განხორციელებას; მერის არყოფნის შემთხვევაში ან მისი დავალებით ასრულებს მის უფლებამოსილებას.

2. მერის პირველი მოადგილე ანგარიშვალდებულია მერის წინაშე.

მუხლი 21. ქალაქის მერის მოადგილეები

1. მერის მოადგილეები მერის მიერ ფუნქციათა განაწილების შესაბამისად:

ა) ხელმძღვანელობენ მერის კომპეტენციას მიკუთვნებულ დარგებს;

ბ) ამზადებენ და მერს წარუდგენენ დასკვნებსა და რეკომენდაციებს შესაბამის დარგებში გასატარებელ ღონისძიებათა შესახებ;

გ) სფეროების მიხედვით კოორდინაციას უწევენ ქალაქის შესაბამისი ადგილობრივი სამსახურების საქმიანობას;

დ) შესაბამისი დარგების მიხედვით ორგანიზაციას უწევენ და აკონტროლებენ მერის, საკრებულოს და მერიის გადაწყვეტილებების შესრულებას;

ე) ასრულებენ მერის ცალკეულ დავალებებს.

2. ქალაქის მერის მოადგილეები ანგარიშვალდებული არიან მერის წინაშე.

თავი III. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები

მუხლი 22. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები

1. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები არიან ადგილობრივი მმართველობის კომპეტენციას მიკუთვნებული სოციალურ-ეკონომიკური სფეროების მართვის მიზნით შექმნილი დარგობრივი მმართველობის ორგანოები, რომელთა დაფინანსებაც ხორციელდება ქალაქის ბიუჯეტიდან.

2. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების უფლებამოსილება განისაზღვრება შესაბამისი დებულებებით, რომლებსაც სამსახურის უფროსის წარდგინებით ამტკიცებს მერი.

3. ქალაქის ადგილობრივ სამსახურებს მერის წინადადებით ქმნის და აუქმებს ქალაქის მერია.

მუხლი 23. ქალაქის ეკონომიკური სფეროს ადგილობრივი სამსახურები

ქალაქის ეკონომიკური სფეროს ადგილობრივი სამსახურები უზრუნველყოფენ:

ა) საქართველოს კანონის შესაბამისად ადგილობრივი საბიუჯეტო და საგადასახადო პოლიტიკის დაგეგმვასა და განხორციელებას; ქალაქის ბიუჯეტის პროექტის შემუშავებას და მისი განხორციელების კოორდინაციას, ბიუჯეტის შესაბამისად თანხების მიზნობრივად ხარჯვის კონტროლს, ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების შემოღებისა და გაუქმების საკითხებთან დაკავშირებით წინადადებათა მომზადებას, შესაბამის საგადასახადო სამსახურთან ერთად ადგილობრივი და სახელმწიფო გადასახადების ამოღების კოორდინაციას;

ბ) ადგილობრივი ეკონომიკური პოლიტიკის დაგეგმვასა და განხორციელებას; ეკონომიკური რეფორმების მიმდინარეობის კოორდინაციას, რისთვისაც შეიმუშავებენ რეკომენდაციებს, წინადადებებს და ცალკეულ პროექტებს ეკონომიკის სისტემური და სტრუქტურული გარდაქმნების თაობაზე; ახორციელებენ ზედამხედველობას ეკონომიკური რეფორმების სფეროში საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტის, საკრებულოს, მერიისა და მერიის აქტების აღსრულებისადმი;

გ) საქალაქო ქონების მართვას, რისთვისაც კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებენ საქალაქო ქონების აღრიცხვას, რეგისტრაციას, ინვენტარიზაციას და შეფასებას; შემუშავებენ წინადადებებს ქონების შეძენის, შექმნის ან მისი გასხვისების და პრივატიზაციის საკითხების შესახებ; ამ ქონების დანიშნულებისამებრ გამოყენების კონტროლს, ამ სფეროში მერიისა და მერის გადაწყვეტილებათა პროექტების მომზადებას და მათი განხორციელების ზედამხედველობას;

დ) ქალაქის ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამათა შემუშავებასა და გატარების ორგანიზებას, რისთვისაც შეიმუშავებენ ქალაქის ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარებისა და საინვესტიციო პოლიტიკის წინადადებებისა და დასკვნების მომზადებას მეწარმეობის განვითარების, კანონმდებლობით დადგენილი წესით მისი რეგულირებისა და ლიცენზირების საკითხების თაობაზე;

ე) შესაბამისი ინფორმაციის დაგროვების, მეწარმეებთან უშუალო კონტაქტების საფუძველზე ქალაქის ეკონომიკური ინფრასტრუქტურის განვითარებასთან დაკავშირებული კომერციული პროგრამების ანალიზს, შესაბამისი წინადადებების შემუშავებას და მერიისა და მეწარმეების თანამშრომლობის ხელშეწყობას;

ვ) საქართველოს კანონმდებლობითა და შესაბამისი სამსახურის დებულებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილების განხორციელებას.

მუხლი 24. ქალაქის სოციალური სფეროს ადგილობრივი სამსახურები

ქალაქის სოციალური სფეროს ადგილობრივი სამსახურები უზრუნველყოფენ:

ა) ადგილობრივი სოციალური პოლიტიკის დაგეგმვასა და მისი განხორციელების ორგანიზებას, რისთვისაც აანალიზებენ სოციალურ სფეროში მოსახლეობის სხვადასხვა სოციალური ჯგუფებისა და ფენების ინტერესებს, ხელს უწყობენ მათ თანამშრომლობასა და საზოგადოებრივ ინიციატივას, სხვადასხვა სოციალური ფონდების ჩამოყალიბებას;

ბ) სოციალური მონიტორინგის წარმოებას, რისთვისაც მოიპოვებენ, ამუშავებენ და აანალიზებენ ინფორმაციას მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის შესახებ, აღრიცხავენ სოციალურად დაუცველ მოქალაქეებს, აკონტროლებენ სოციალური პოლიტიკის ეფექტიანობას, მისი კორექტირების მიზნით საკრებულოსა და მერიისათვის შეიმუშავებენ შესაბამის წინადადებებსა და რეკომენდაციებს;

გ) სოციალური ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამათა შემუშავებას, რისთვისაც ამზადებენ ქალაქის სოციალური ინფრასტრუქტურის (განათლების, ჯანმრთელობის დაცვის, კულტურის ობიექტების) რეაბილიტაციისა და შემდგომი განვითარების პროგრამებს, ცალკეულ პროექტებს, კოორდინაციასა და კონტროლს უწევენ მათ შესრულებას;

დ) ჰუმანიტარულ პროგრამათა კოორდინაციას, რისთვისაც შესაბამის სამთავრობო დაწესებულებებსა და საერთაშორისო ჰუმანიტარულ ორგანიზაციებთან ერთად შეიმუშავებენ ჰუმანიტარული დახმარების ადგილობრივ პროგრამებს, კოორდინაციას უწევენ მათ განხორციელებას, შეიმუშავებენ სოციალური რეაბილიტაციის კონკრეტულ პროექტებს, აკონტროლებენ ამ სფეროში საკრებულოს, მერიისა და მერიის გადაწყვეტილებათა შესრულებას;

ე) შრომის ბაზრის ანალიზს, მოსახლეობისათვის შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდებას, დასაქმების სახელმწიფო და საქალაქო პროგრამების განხორციელების კოორდინაციას, საზოგადოებრივ სამუშაო ადგილთა აღრიცხვას და უმუშევართა დასაქმებისათვის ხელის შეწყობას;

ვ) საქართველოს კანონმდებლობითა და შესაბამისი სამსახურის დებულებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილების განხორციელებას.

მუხლი 25. საქალაქო ინფრასტრუქტურის, მიწათსარგებლობისა და კომუნალური სფეროს სამსახურები

1. საქალაქო ინფრასტრუქტურის, მიწათსარგებლობისა და კომუნალური სფეროს სამსახურები უზრუნველყოფენ:

ა) ქალაქის ადგილობრივი მეურნეობის ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბების და განვითარების სტრატეგიის შემუშავებას; სახაზინო საწარმოთა შექმნის, რეორგანიზაციის, ლიკვიდაციის და მათ მართვასთან დაკავშირებულ საკითხებზე წინადადებებისა და დასკვნების მომზადებას; ამ სფეროში მერის გადაწყვეტილებათა შესრულების კოორდინაციასა და კონტროლს;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ადგილობრივი მმართველობის საბინაო და არასაცხოვრებელი ფონდის შექმნასა და განკარგვას; კომუნალური საკითხების გადაწყვეტას;

გ) ქალაქის განაშენიანების გენერალური გეგმის შედგენასა და განხორციელებას;

დ) მიწათსარგებლობის სფეროში საქართველოს კანონმდებლობის დაცვას; კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით მიწათსარგებლობის და ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და მართვის საკითხების გადაწყვეტას; საკრებულოსა და მერიისათვის შესაბამისი წინადადებების მომზადებას;

ე) საქალაქო ინფრასტრუქტურის (ტრანსპორტი, ქალაქის შიდა სარგებლობის გზები და სხვა კომუნიკაციები და ა. შ.) მართვას; საკრებულოსა და მერიისათვის შესაბამისი წინადადებების მომზადებას;

ვ) საქართველოს კანონმდებლობითა და შესაბამისი სამსახურის დებულებით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილების განხორციელებას.

მუხლი 26. აპარატი

1. აპარატი ახორციელებს საკრებულოს, მერიისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების საინფორმაციო, ტექნიკურ, იურიდიულ და ორგანიზაციულ უზრუნველყოფას.

2. აპარატის საქმიანობას წარმართავს აპარატის უფროსი.

3. აპარატი უზრუნველყოფს:

ა) საკრებულოს, მერიისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ინფორმაციულ მომსახურებას; საკრებულოსა და მერიაში შემოსული და გასული ინფორმაციის აღრიცხვას, სელექციას, სისტემატიზაციას და მანქანურ დამუშავებას; ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების მიერ დავალებათა და გადაწყვეტილებათა დროული შესრულების ინფორმაციულ კონტროლს;

ბ) საკრებულოს, მერიისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების ტექნიკურ და ორგანიზაციულ საქმიანობას, ოფიციალურ კორესპონდენციათა რეგისტრაციას, შესაბამის სამსახურებში მათ დაგზავნას, საკრებულოსა და მერიის სხდომის, აგრეთვე თათბირის ოქმების წარმოებას და მათ შენახვას;

გ) საკრებულოს, მერიის და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების საქმიანობის სამართლებრივ მომსახურებას; ოფიციალური დოკუმენტების სამართლებრივ ექსპერტიზას, საკრებულოს, მერიისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების იურიდიულ მომსახურებას, მათი კანონიერი ინტერესების დაცვას სასამართლოში და სხვა იურიდიულ თუ ფიზიკურ პირებთან ურთიერთობებისას; საკრებულოსა და მერიის წევრებისათვის იურიდიული კონსულტაციების გაწევას; საკრებულოსა და მერიის გადაწყვეტილებათა შესაბამისობას მოქმედ კანონმდებლობასთან.

4. აპარატისა და მისი განყოფილებების უფლებამოსილება და მუშაობის ორგანიზაცია განისაზღვრება ამ დებულებითა და აპარატის დებულებით, რომელსაც აპარატის უფროსის წარდგინებით ამტკიცებს მერი.

5. აპარატის სტრუქტურას, აპარატის უფროსის წარდგინებით განსაზღვრავს და ამტკიცებს საკრებულო.

იხ. მე-5 გვ.

ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, ადგილობრივი მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს — მერიის დებულება

(მეოთხე გვერდიდან)

კარი III. მერიის რეგლამენტი

თავი I. მერიის მუშაობის დაგეგმარება და საერთო ორგანიზაცია

მუხლი 27. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმები

მერიის მუშაობის ორგანიზაციულ-დოკუმენტური საფუძველია საქალაქო ღონისძიებათა გეგმები, რომელთაც მერის მითითებების, ქალაქის განვითარების კონცეფციებისა და პროგრამების, აგრეთვე მერიას დაქვემდებარებული ორგანოების სამუშაო გეგმებიდან გამომდინარე შეიმუშავებს აპარატი.

მუხლი 28. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების ამოცანები

საქალაქო ღონისძიებათა გეგმა უნდა უზრუნველყოფდეს ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრიორიტეტული ამოცანების გადაწყვეტას, ეკონომიკური რეფორმების გატარებას, ადგილობრივი მმართველობის სისტემის დემოკრატიზაციას, განათლების, კულტურის, სპორტის და სხვა საქალაქო პროგრამების განხორციელებას.

მუხლი 29. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შემუშავების ორგანიზაცია

1. საქალაქო ღონისძიებათა ერთთვიან, კვარტალურ და წლიურ გეგმებს შესაბამის სამსახურებთან ერთად შეიმუშავებს აპარატი.

2. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმის მომზადების წესი, ეტაპები, ვადები და მათი შესრულებისათვის პასუხისმგებელი პირები განისაზღვრება ამ დებულებით, მერის განკარგულების საფუძველზე.

3. საქალაქო ღონისძიებათა კალენდარული გეგმების შესამუშავებლად დასაგეგმარებელი პერიოდის დაწყებამდე არა უგვიანეს 10 დღისა ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები აპარატს წარუდგენენ საკუთარ სამუშაო გეგმებს.

4. აპარატი განაზოგადებს წარმოდგენილ სამუშაო გეგმებს, ამზადებს საქალაქო ღონისძიებათა გეგმის პროექტს, განმარტებით ბარათს, ათანხმებს პროექტს მერთან და შეაქვს მასში სათანადო ცვლილებები და დამატებები.

მუხლი 30. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების დამტკიცება

1. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმის პროექტს აპარატის უფროსი დასაგეგმარებელი პერიოდის დაწყებამდე სულ ცოტა ორი დღით ადრე დასამტკიცებლად წარუდგენს მერს.

2. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმა გამოიცემა მერის ბრძანებით და ეგზავნებათ შესაბამის დაქვემდებარებულ ორგანოებს.

მუხლი 31. პასუხისმგებლობა საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების მომზადებისა და განხორციელებისათვის

საერთო პასუხისმგებლობა საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შედგენისა და მათი განხორციელებისათვის ეკისრებათ აპარატის უფროსს და მერიის წევრებს.

მუხლი 32. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შესრულების კონტროლი

1. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შესრულებას ფუნქციების განაწილების შესაბამისად აკონტროლებენ მერიის წევრები.

2. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შესრულების კონტროლს ორგანიზაციულად უზრუნველყოფს აპარატი.

3. საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შესასრულებლად ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების საქმიანობა და მუშაობის შედეგები ყოველკვირეულად განიხილება მერიის სხდომებზე ან მერის სამუშაო თათბირებზე.

მუხლი 33. მერის სამუშაო გეგმა

მერის ყოველკვირეული სამუშაო გეგმის შედგენას მერის მითითებების საფუძველზე უზრუნველყოფს აპარატი.

თავი II. მერიის სხდომის ორგანიზაცია

მუხლი 34. მერიის სხდომაზე განსახილველ საკითხთა ნუსხის მომზადება

1. მერიის სხდომაზე საკითხები, როგორც წესი, განიხილება წინასწარ დამტკიცებული ნუსხის მიხედვით საქალაქო ღონისძიებათა გეგმების შესაბამისად.

2. მერიის წევრები, მერიის აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფები და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები თავიანთ წინადადებებს მერიის სხდომაზე განსახილველი საკითხების შესახებ წარუდგენენ აპარატის ხელმძღვანელს მომდევნო კვარტალის დაწყებამდე ორი კვირით ადრე და მიუთითებენ განხილვის ვადას.

3. აპარატი შემოსულ წინადადებათა საფუძველზე ადგენს მერიის სხდომებზე განსახილველ საკითხთა წლიური და კვარტალური ნუსხის პროექტებს, აზუსტებს საკითხის განხილვის ვადებს და წარუდგენს მერს.

4. მერიის სხდომაზე განსახილველ საკითხთა ნუსხის პროექტს ამტკიცებს მერია მერის წარდგინებით.

5. აპარატი აკონტროლებს მერიის სხდომებზე განსახილველ საკითხთა ნუსხის შესრულების მდგომარეობას და ყოველი თვის ბოლოს წარუდგენს მერს შესაბამის ინფორმაციას.

მუხლი 35. მერიის სხდომაზე განსახილველ საკითხთა მომზადება

1. მერიის სხდომაზე განსახილველი საკითხები, როგორც წესი, წარმოდგენილ უნდა იქნეს მერიის დადგენილების პროექტის ფორმით, რომელსაც თან უნდა ახლდეს მოხსენებითი ბარათი საკითხის არსისა და შემოთავაზებული პროექტის მიღების აუცილებლობის დასაბუთებით.

2. აპარატს და საკითხის შემომტან პირს ეკისრებათ პერსონალური პასუხისმგებლობა მერიის სხდომაზე განსახილველად წარმოდგენილი პროექტის ხარისხის, თანდართული მასალების უტყუარობისა და სისრულისათვის.

3. მოხსენებითი ბარათი ხელმოწერილი უნდა იყოს, ხოლო დადგენილების პროექტი და მათი დანართები — ვიზირებული სამსახურების (განყოფილებების) იმ ხელმძღვანელთა მიერ, რომლებმაც წარმოადგინეს საკითხი განსახილველად. აგრეთვე, უნდა შეთანხმდეს იმ სამსახურებთან (განყოფილებებთან), რომელთაც შეეხებათ (ევალებათ) ეს დადგენილება. ყველა ხელმოწერა უნდა იყოს გაშიფრული და დათარიღებული.

4. მერიის სხდომაზე განსახილველ პროექტებს თან უნდა ერთოდეს აპარატის შესაბამისი განყოფილების ხელმძღვანელის მიერ დამოწმებული 1-1,5-გვერდიანი საინფორმაციო-ანალიზური ცნობა (ანოტაცია) და თავსართი საცნობარო ფურცელი (პასპორტი).

5. მერიის სხდომაზე განსახილველ საკითხთა პროექტები თანდართულ მასალებთან ერთად უნდა ჩაბარდეს აპარატის უფროსს სხდომამდე სულ ცოტა ერთი კვირით ადრე.

მუხლი 36. მერიის სხდომის მომზადებისა და გამართვის წესი

1. მერიის სხდომას ამზადებს და სხდომაზე მოწვეულებს რეგისტრაციაში ატარებს აპარატი, რომელიც ადგენს მერიის სხდომის დღის წესრიგის პროექტს და თანდართულ მასალებთან ერთად სხდომამდე სამი დღით ადრე წარუდგენს მერს.

2. მერიის სხდომაზე წარსადგენი დადგენილების პროექტები, როგორც წესი, წინასწარ უნდა განიხილონ მერიის შესაბამისმა განყოფილებებმა და სამსახურებმა.

3. მერიის სხდომაზე დამატებითი საკითხები შეიძლება შეტანილ იქნეს მხოლოდ მერის მიერ ან მისი თანხმობით.

4. მერია არ განიხილავს საკითხს, თუ შესრულებული არ არის იმავე საკითხზე ადრე მიღებული გადაწყვეტილება. ამასთან, ყოველი ახალი გადაწყვეტილება ერთსა და იმავე საკითხზე მიიღება მხოლოდ აუცილებლობის შემთხვევაში გაუთვალისწინებელ გარემოებათა წარმოქმნისას.

მუხლი 37. მერიის სხდომები

1. მერიის სხდომას იწვევს და თავმჯდომარეობს მერი, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში ან მისი დავალებით მერის პირველი მოადგილე.

2. მერიის მორიგი სხდომა მოიწვევა ყოველკვირეულად სამშაბათობით, თუ სხდომის მოწვევის სხვა დრო არ არის განსაზღვრული მერის დავალებით. რიგგარეშე სხდომა მოიწვევა მერის ინიციატივით.

3. მერიის სხდომებს ესწრებიან მერიის წევრები. სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება მერიის წევრთა ნახევარი მაინც.

4. როგორც წესი, მერიის სხდომები დახურულია. სხდომაზე დასწრების უფლება აქვს საკრებულოს თავმჯდომარეს. მერის მოწვევით სხდომას შეიძლება დაესწრონ აგრეთვე სხვა პირები.

5. მერიის სხდომაზე განსახილველი საკითხის გამო, როგორც წესი, მომხსენებელს ეძლევა რეგლამენტი 15 წუთამდე, თანამომხსენებელსა და კამათში გამომსვლელთ — 5 წუთამდე, ცნობისათვის — 3 წუთამდე.

6. მერიის სხდომაზე გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრე მერიის წევრთა ხმების უბრალო უმრავლესობით. ხმების გაყოფის შემთხვევაში მერს აქვს უპირატესი ხმის უფლება. სხდომაზე საკითხის განხილვასთან დაკავშირებით მოწვეული კომპეტენტური პირები მონაწილეობენ შესაბამისი საკითხების განხილვაში და ამ საკითხებზე გადაწყვეტილებების მიღებისას სარგებლობენ სათათბირო ხმის უფლებით.

7. მერიის სხდომების გაფორმებულ გადაწყვეტილებებს, აპარატის უფროსის ვიზირების შემდგომ, ხელს აწერს მერი.

თავი III. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების მომზადებისა და გაფორმების წესი

მუხლი 38. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტები

1. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტებია:

ა) ნორმატიული აქტები: მერიის დადგენილება და მერის ბრძანება;

ბ) ინდივიდუალური აქტები: მერიის დადგენილება და მერის განკარგულება;

2. ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების, გამოქვეყნების, მოქმედების, აღრიცხვისა და სისტემატიზაციის წესი განისაზღვრება საქართველოს ორგანული კანონით „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ", კანონით „ნორმატიული აქტების შესახებ" და ამ დებულებით.

3. მერის ბრძანება გამოიცემა მერის მიერ მერიის წევრებთან კონსულტაციის შემდეგ, ხოლო განკარგულება — ერთპიროვნულად.

4. მერიის დადგენილება მიიღება მერიის სხდომაზე კენჭისყრის შედეგად. დადგენილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას ხმა მისცა მერიის სხდომაზე დამსწრე წევრთა უმრავლესობამ.

5. მერიისა და მერის ნორმატიული აქტები ძალაში შედის კანონმდებლობით დადგენილი წესით მათი გამოქვეყნების შემდეგ.

მუხლი 39. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების ინიცირება

მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტები შემუშავდება:

ა) მერის ინიციატივით;

ბ) მერიის წევრის ინიციატივით;

გ) ქალაქის ადგილობრივი სამსახურის ინიციატივით;

დ) საკრებულოს სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

ე) საქალაქო ღონისძიებათა გეგმის საფუძველზე.

მუხლი 40. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტების მომზადების ორგანიზაცია

1. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტებს ამზადებს აპარატი ან ქალაქის შესაბამისი ადგილობრივი სამსახური.

2. სამართლებრივი აქტების პროექტები მერსა და მერიას წარედგინებათ შესაბამისად მერისა და მერიის კომპეტენციებში შემავალ სამუშაო გეგმით გათვალისწინებულ საკითხებზე.

3. მერიის სხდომაზე მერიის სამართლებრივი აქტების შეტანის მიზანშეწონილობა წინასწარ უნდა შეთანხმდეს მერთან, რაც დასტურდება პროექტზე მერის სათანადო ვიზით.

4. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტი უნდა შეთანხმდეს ყველა იმ ორგანიზაციასთან, სამსახურთან, დაწესებულებასთან, აგრეთვე თანამდებობის პირთან, რომელთა გამგებლობასაც განეკუთვნება პროექტით გათვალისწინებული საკითხები. პროექტის შემთანხმებელთა ჩამონათვალს განსაზღვრავს პროექტის წარმომდგენი (ინიციატორი).

5. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტების აპარატის შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულებთან შეთანხმების წესი განისაზღვრება აპარატის დებულებით.

6. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტებს თან უნდა ერთოდეს შეთანხმების ფურცელი. შეთანხმების ფურცელში აისახება პროექტის შემომტანი, პროექტის მომზადებისათვის პასუხისმგებელი პირი და მისი თანამდებობა, შემთანხმებელი პირები და მათი თანამდებობები.

7. პროექტის შეთანხმების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს სამ დღეს. შეთანხმების დასტური, შეუთანხმებლობა, აგრეთვე შეთანხმების ვადის დარღვევის ახსნა-განმარტება უნდა აისახოს შეთანხმების ფურცელში.

8. პროექტის მომზადებისათვის პასუხისმგებელი პირი მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტს შეთანხმების ფურცელთან და თანდართულ სხვა მასალებთან (წერილები, დასკვნები და სხვ.) ერთად წარუდგენს აპარატს, რომელიც ხუთ დღეში შეისწავლის პროექტის შინაარსს, მის შესაბამისობას მოქმედ კანონმდებლობასთან, შესრულების ხარისხს და უზრუნველყოფს შენიშვნებისა და წინადადებების გათვალისწინებას.

მუხლი 41. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების გაფორმება

1. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტები სრულდება შესაბამის ბლანკებზე.

2. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების სათაური უნდა იყოს მოკლე და შეესაბამებოდეს დოკუმენტის შინაარს.

3. მერისა და მერიის სამართლებრივ აქტებში მითითებული უნდა იქნეს:

ა) შემსრულებელი სამსახურების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების ზუსტი სახელწოდებები, მათი ხელმძღვანელების გვარები;

ბ) შესრულების ვადები;

გ) მითითებები შესრულების კონტროლის თაობაზე;

დ) ის სამართლებრივი აქტი (აქტები), რომლის საფუძველზეც გამოიცემა (მიიღება) დოკუმენტი;

ე) მითითებები სხვა სამართლებრივი აქტების ან მათი ცალკეული პუნქტების ძალადაკარგულად ცნობის შესახებ, თუ ახალი დოკუმენტი გამორიცხავს (არ შეესაბამება) ადრე გამოცემულის (მიღებულის) მოქმედებას.

4. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტები შეიცავს საკონსტიტუციო და საგანმკარგულებლო ნაწილებს. საკონსტიტუციო ნაწილში გადმოიცემა დოკუმენტის გამოცემის (მიღების) მოტივები, მიზნები და ამოცანები. დოკუმენტს შეიძლება არ გააჩნდეს საკონსტიტუციო ნაწილი. საგანმკარგულებლო ნაწილი იყოფა არაბული ციფრებით უწყვეტად დანომრილ პუნქტებად (საჭიროებისას, აგრეთვე ანბანურად დანომრილ ქვეპუნქტებად) და გამოიცემა ბრძანებითი ფორმით. საგანმკარგულებლო ნაწილი იწყება შესაბამისად სიტყვებით: „ვბრძანებ", ან „ქალაქის მერია ადგენს".

5. მერისა და მერიის სამართლებრივ აქტებში სამართლებრივი აქტების აღნიშვნისას მიეთითება ასეთი აქტის მიღების (გამოცემის) თარიღი, აქტის ზუსტი და სრული სახელწოდება, მიმღები (გამომცემი) ორგანო.

6. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტებით სხვა დოკუმენტების (დებულების, ინსტრუქციის, გეგმის, ფორმის, კოლეგიალური ორგანოს შემადგენლობის და სხვ.) დამტკიცების ან საგანმკარგულებლო დოკუმენტზე სხვა დოკუმენტების თანდართვისას. თანდართული დოკუმენტები დოკუმენტში აღინიშნება როგორც დანართები. დანართს უნდა ჰქონდეს მისი შინაარსის განმსაზღვრელი სათაური და მითითება საგანმკარგულებლო დოკუმენტის კუთვნილებაზე.

7. მერისა და მერიის სამართლებრივ აქტებში დაუშვებელია ტერმინების შემოკლებული ფორმების გამოყენება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დოკუმენტის ტექსტში მითითებულია სათანადო აღნიშვნა ტერმინის შემოკლებული ფორმით შემდგომი გამოყენების თაობაზე.

მუხლი 42. პასუხისმგებლობა მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტების მომზადებისათვის

მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტების შინაარსისა და შესრულების ხარისხისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება პროექტის შემომტანს (ინიციატორს).

მუხლი 43. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების გამოცემა (მიღება)

1. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების პროექტს ამზადებს აპარატი. მერის მიერ ან მერიის სხდომაზე პროექტის შესახებ შენიშვნებისა და წინადადებების გამოთქმის შემთხვევაში პროექტი უბრუნდება აპარატს დამატებით დასამუშავებლად. პროექტის დამატებითი დამუშავება წარმოებს სამი დღის ან შესაბამისად მერის, მერიის მიერ დადგენილ ვადაში.

2. მერის და მერიის სამართლებრივ აქტებს ხელს აწერს მერი ან მისი მოვალეობის შემსრულებელი. სამართლებრივი აქტის რეკვიზიტში „ხელმოწერა" აღინიშნება მითითება ხელისმომწერი პირის თანამდებობაზე.

3. ხელმოწერილი სამართლებრივი აქტები გადაეცემა აპარატის უფროსს, რომელიც სამ დღეში უზრუნველყოფს მათ სათანადოდ გაფორმებას (რეგისტრაციის ნომრისა და თარიღის მითითებით), ასლების დანიშნულებისამებრ გადაგზავნას და დადგენილი წესით გამოქვეყნებას.

მუხლი 44. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების ძალაში შესვლა

1. მერისა და მერიის ნორმატიული აქტები ძალაში შედის დადგენილი წესით გამოქვეყნებისთანავე, თუ აქტში სხვა ვადა არ არის მითითებული.

2. მერისა და მერიის ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტები ძალაში შედის ხელმოწერისთანავე, თუ დოკუმენტში სხვა ვადა არ არის მითითებული.

3. მერიის დადგენილებები და მერის ბრძანებები სავალდებულოა შესასრულებლად დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე მყოფი ყველა საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციისთვის, მიუხედავად მათი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმისა, აგრეთვე თანამდებობის პირებისა და მოქალაქეებისათვის.

4. მერის ინდივიდუალური აქტები, მერის მიერ თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გამოცემული განკარგულებები სავალდებულოა შესასრულებლად ამ აქტებით განსაზღვრული ფიზიკური და იურიდიული პირებისათვის.

მუხლი 45. მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების აღსრულების კონტროლი

მერისა და მერიის სამართლებრივი აქტების აღსრულების კონტროლს, აპარატის დებულებით დადგენილი წესით, უზრუნველყოფს აპარატის შესაბამისი განყოფილება.

თავი IV. თათბირების გამართვის ორგანიზაცია

მუხლი 46. თათბირების მომზადება და გამართვა

1. მერიაში თათბირებს იწვევს და თავმჯდომარეობს მერი ან მისი დავალებით ერთ-ერთი მოადგილე.

2. თათბირზე მოიწვევა მონაწილეთა მინიმალურად საჭირო რაოდენობა, ამასთან, მკაცრად განისაზღვრება თათბირის ხანგრძლივობა.

3. თათბირზე პირთა მოწვევის ორგანიზაცია ევალება აპარატის უფროსს, მოსაწვევ პირთა სიას მერს წინასწარ უთანხმებს აპარატის უფროსი შესაბამისი სამსახურებისა და განყოფილებების წარდგინების საფუძველზე.

4. თათბირის გამართვის შესახებ მის მონაწილეებს აცნობებს აპარატი.

5. გადაწყვეტილებას თათბირის გამართვის ადგილის შესახებ მერთან შეთანხმებით იღებს აპარატის უფროსი, რომელმაც თათბირის სათანადოდ ორგანიზაციის მიზნით, აპარატის მეშვეობით დროულად უნდა გააფრთხილოს ყველა საჭირო სამსახური.

მუხლი 47. მერიის ხელმძღვანელ მუშაკთა თათბირი

1. მერიაში ყოველი კვირის ორშაბათს იმართება მერიის ხელმძღვანელ მუშაკთა თათბირი. თათბირის მსვლელობისას ყველა პასუხისმგებელი მუშაკი უნდა იმყოფებოდეს თავის სამუშაო ადგილზე.

2. თათბირის ხანგრძლივობა განისაზღვრება არა უმეტეს 60 წუთისა.

3. თათბირზე პირველ რიგში ინფორმაციით გამოდის აპარატის უფროსი, რომელიც თათბირის მონაწილეებს აცნობს წინა თათბირზე მიღებული დავალებების შესრულების მდგომარეობას.

მუხლი 48. მერიის სხდომების და თათბირების ოქმების გაფორმება

1. მერიის სხდომების და თათბირების ოქმებს სპეციალური ფორმით ბლანკებზე აფორმებს და ხელმოსაწერად ამზადებს აპარატი. ოქმებს ხელს აწერენ მერი და აპარატის უფროსი.

2. აპარატი მერიის სხდომებზე უშენიშვნოდ მიღებულ გადაწყვეტილებებს აფორმებს იმავე ან მეორე დღეს.

3. მერიის სხდომის და თათბირის ოქმი ფორმდება და ინახება აპარატის შესაბამის განყოფილებაში, რომელიც აკონტროლებს საოქმო დავალებათა შესრულებას.

4. მერიის სხდომის ოქმში შეიტანება:

ა) სხდომის დღის წესრიგი;

ბ) სხდომაზე მოწვეულ პირთა ვინაობა და თანამდებობა;

გ) სხდომაზე წარდგენილი მოხსენებები (ოქმის დანართის სახით);

დ) კამათში გამომსვლელთა მოთხოვნით, განხილულ საკითხებზე მათი განსაკუთრებული აზრი;

ე) კენჭისყრაზე დასმული საკითხების დასახელება;

ვ) კენჭისყრათა შედეგები;

ზ) მერიის მიერ მიღებული დადგენილებები.

5. მერიის თათბირის ოქმში შეიტანება:

ა) თათბირის გამართვის დრო;

ბ) თათბირის მონაწილეთა შემადგენლობა;

გ) თათბირზე განხილულ საკითხთა ჩამონათვალი;

დ) დავალებების შინაარსი;

ე) დავალების შესრულებისათვის პასუხისმგებელი პირი.

6. მერიის სხდომებისა და თათბირების ოქმები ინომრება კალენდარული წლის მიხედვით. მერიის სხდომების ხელმოწერილი პირი ეგზავნება საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატს, ხოლო ოქმის ორიგინალი ინახება მერიის აპარატში.

7. თათბირების ოქმები საჭიროებისამებრ ეგზავნებათ მერიის წევრებს და აპარატის ქვედანაყოფების უფროსებს. საჭიროებისამებრ მათ ეგზავნებათ აგრეთვე ამონაწერი მერიის სხდომის ოქმიდან, თუ იგი შეეხება მათ უშუალო საქმიანობას. საოქმო ჩანაწერები ეგზავნებათ აგრეთვე შემსრულებლებს სხდომის ოქმიდან ამონაწერის სახით. მერიის გადაწყვეტილებები ეგზავნებათ იმ ადრესატებს, რომლებსაც განსაზღვრავენ მერიის შესაბამისი ქვედანაყოფები.

8. მერიის სხდომებისა და თათბირების ოქმებს დანიშნულებისამებრ აგზავნის აპარატი.

მუხლი 49. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის პროექტების, პროგრამისა და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის შედგენა და საკრებულოსათვის დასამტკიცებლად წარდგენა

1. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის პროექტის შესადგენი სამუშაოების ორგანიზაციას მერის დავალებით ახორციელებს ქალაქის ეკონომიკური და საფინანსო სამსახური. სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის პროექტის მომზადება იწყება ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე სულ ცოტა რვა თვით ადრე.

2. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურები და ქვედანაყოფები შესაბამისი დარგების მიხედვით შეიმუშავებენ სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამის ძირითად მიმართულებებს და უზრუნველყოფენ ბიუჯეტის პროექტის შედგენისათვის საჭირო ყველა ინფორმაციის შეგროვებას დაქვემდებარებული ორგანიზაციებიდან, დაწესებულებებიდან და საწარმოებიდან.

3. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამა უნდა მოიცავდეს:

ა) ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების არსებული დონის ანალიზს, რაც გულისხმობს ქალაქის დაქვემდებარებაში არსებული მატერიალურ-ტექნიკური, ფინანსური, შრომითი და სხვა რესურსების, სოციალური ინფრასტრუქტურისა და ადგილობრივი საზოგადოებრივი (მათ შორის კომუნალური) მომსახურების ობიექტების აღწერას, მათი მოთხოვნილების შეფასებასა და გამოყენების შესაძლებლობათა განსაზღვრას;

ბ) ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრიორიტეტებს;

გ) სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრიორიტეტებიდან გამომდინარე შესაბამისი დარგების მიხედვით კონკრეტულ ღონისძიებათა გეგმას და მათ ფინანსურ-ეკონომიკურ დასაბუთებას.

4. ქალაქის ბიუჯეტის პროექტი დგება სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამის საფუძველზე. ბიუჯეტის პროექტის შედგენა ხდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

5. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამასა და ბიუჯეტის პროექტებს ეკონომიკური სამსახური უთანხმებს ქალაქის ყველა სხვა სამსახურს და ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე სულ ცოტა ხუთი თვით ადრე წარუდგენს მერიის სხდომას განსახილველად.

6. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის პროექტების სადავო საკითხებზე გადაწყვეტილებას იღებს მერიის სხდომა. პროექტების საბოლოო რედაქციას ხელს აწერს მერი და საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე ორმოცდახუთი დღით ადრე წარუდგენს საკრებულოს დასამტკიცებლად.

7. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს ადგენს ქალაქის ეკონომიკური სამსახური.

8. ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამისა და ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს ქალაქის მერი საკრებულოს დასამტკიცებლად წარუდგენს საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან სამ თვეში.

კარი IV. მერიის საქმისწარმოების წესი

მუხლი 50. მერიის საქმისწარმოების ზოგადი წესი

1. მერის ბრძანებების, განკარგულებებისა და დავალებების პროექტები კონფიდენციალურია და აპარატის თანამშრომლებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა სამსახურებრივი დოკუმენტების მოვლისა და მათში ასახული ინფორმაციის დაცვისათვის.

2. დოკუმენტის დაკარგვის თაობაზე თანამშრომლებმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობონ სტრუქტურული ქვედანაყოფის უფროსს. ასეთ შემთხვევაში ტარდება სამსახურებრივი მოკვლევა.

3. დოკუმენტის ან მისი ასლის გადაცემა სხვა ორგანიზაციისათვის შეიძლება მხოლოდ ქვედანაყოფის უფროსის ნებართვით.

4. მერიაში შემოსული დოკუმენტების გაცნობა და მათზე მუშაობა ხდება სამსახურებრივ შენობაში.

5. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისათვის სამსახურებრივი ინფორმაციის გადაცემა ხდება აპარატის საინფორმაციო ცენტრის მეშვეობით.

6. შვებულების, მივლინების ან ავადმყოფობის შემთხვევაში თანამშრომელი მასზე რიცხულ დოკუმენტებს ქვედანაყოფის უფროსის მითითებით გადასცემს სხვა თანამშრომელს. სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში კი ყველა დოკუმენტს აბარებს ქვედანაყოფის უფროსს.

7. აპარატის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საქმისწარმოების წესის დაცვისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრებათ ქვედანაყოფის უფროსებს. მათ მოვალეობაში შედის უზრუნველყონ:

ა) ქვედანაყოფში შემოსული და ადგილებზე შექმნილი დოკუმენტების აღრიცხვა მერიის საინფორმაციო ცენტრში;

ბ) ქვედანაყოფის საქმეთა ნომენკლატურის შედგენა;

გ) საქმისწარმოებისათვის საჭირო მასალებით ქვედანაყოფის თანამშრომელთა მომარაგება;

დ) ქვედანაყოფიდან გასული ინფორმაციის გადაგზავნა მერიის საინფორმაციო ცენტრში;

ე) ქვედანაყოფის თანამშრომელთათვის საქმისწარმოების შინაგანაწესის გაცნობა.

8. მერიაში საქმისწარმოების სისტემის ორგანიზაცია, ქვედანაყოფებში დოკუმენტებზე მუშაობის წესის დაცვის ზედამხედველობა, საინფორმაციო, მეთოდური და ტექნიკური მომსახურება და მერიის სტრუქტურულ ქვედანაყოფთა საინფორმაციო ბანკის შექმნა ხორციელდება აპარატის მეშვეობით. საქმისწარმოების სისტემის ორგანიზაციისათვის პასუხისმგებელია აპარატის უფროსი.

მუხლი 51. მერიაში შემოსული კორესპონდენციის მიღება, აღრიცხვა (რეგისტრაცია), განაწილება, დამუშავება და გადაგზავნა

1. მერია წერილობით ოფიციალურ კორესპონდენციას იღებს შესაბამისი საფოსტო განყოფილებიდან. კორესპონდენციის და სხვა ინფორმაციის მიღებას ახორციელებს აგრეთვე მერიის საინფორმაციო ცენტრი ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით.

2. აპარატი უზრუნველყოფს ფოსტით შემოსული ოფიციალური კორესპონდენციის მიღებას და აღრიცხვას. მიღებული ინფორმაციის კოდიფიცირებას ახორციელებს საინფორმაციო ცენტრი.

3. არასამუშაო საათებში კორესპონდენციის და სხვა ოპერატიული ინფორმაციის მიღებას ახორციელებს მერიის მორიგე, რომელიც ვალდებულია მეორე დილის არა უგვიანეს 10 საათამდე გადასცეს კორესპონდენცია აპარატის შესაბამის განყოფილებას, ხოლო სხვა ინფორმაცია საინფორმაციო ცენტრს. თუ ოპერატიული ინფორმაცია სასწრაფოა, მორიგე მოქმედებს სამსახურებრივი ინსტრუქციის შესაბამისად.

4. აპარატში შემოსული ოფიციალური კორესპონდენციის კონვერტის გახსნისას უნდა შემოწმდეს ადრესატის სისწორე, პაკეტის სიმრთელე. ამის შემდგომ დოკუმენტის პირველ გვერდზე, მარჯვენა კუთხეში დაესმება შტამპი რეგისტრაციის ნომრითა და შემოსვლის თარიღით.

5. გახსნილი კონვერტის მიღების შემთხვევაში დგება აქტი სამ პირად. ერთი პირი ერთვის დოკუმენტს, მეორე ეგზავნება ავტორს, მესამე რჩება აპარატის შესაბამის განყოფილებაში.

6. არასწორი მისამართით გამოგზავნილი კონვერტი უბრუნდება ავტორს.

7. პაკეტები წარწერით — „პირადად" აღირიცხება კონვერტზე აღნიშნული მონაცემებით და ადრესატს გადაეცემა გაუხსნელად.

8. მერიაში მიღებული დოკუმენტი რეგისტრირდება მიღებისთანავე. ოფიციალური კორესპონდენციის მოძრაობის მიმართულება ავტომატიზებულია და ხორციელდება მერიის საინფორმაციო ცენტრის მეშვეობით.

9. ფოსტით მიღებული ოფიციალური კორესპონდენცია აპარატში რეგისტრაციის შემდეგ გადაეცემა ადრესატს, რაც ფიქსირდება მერიის საინფორმაციო ცენტრის კომპიუტერში.

10. ელექტრონული ფოსტით მიღებული კორესპონდენცია ან სხვა ინფორმაცია ფიქსირდება საინფორმაციო ცენტრის კომპიუტერში, რეგისტრირდება აპარატის შესაბამის განყოფილებაში ზემოთ აღნიშნული წესით და გადაეცემა ადრესატს.

11. არ რეგისტრირდება სტატისტიკური კრებულები, წიგნები, გაზეთები, ჟურნალები და სხვა პერიოდული გამოცემები, სარეკლამო ცნობები, მისალოცი და მოსაწვევი ბარათები.

12. მერის ან მერიის სახელზე მოსული კორესპონდენცია, ან სხვა ინფორმაცია რეგისტრაციის და კომპიუტერში დაფიქსირების შემდგომ აპარატის მეშვეობით და მერის ანდა აპარატის უფროსის რეზოლუციის საფუძველზე დამუშავებისა და წინადადებებისათვის ეგზავნება ქალაქის შესაბამის ადგილობრივ სამსახურებს და ქვედანაყოფებს.

13. კორესპონდენციის ან ინფორმაციის დამუშავების შემდეგ ქალაქის ადგილობრივი სამსახური (ქვედანაყოფი) ამზადებს შესაბამისი გადაწყვეტილების პროექტს. გადაწყვეტილების პროექტი დასამუშავებელი კორესპონდენციის მიხედვით შეიძლება იყოს: მერის ბრძანების ან განკარგულების პროექტი, მერიის დადგენილების პროექტი ან შესაბამისი სამსახურის ოფიციალური პასუხი შემოსულ კორესპონდენციაზე.

14. გადაწყვეტილების პროექტი ქალაქის ადგილობრივი სამსახურის ან ქვედანაყოფის ხელმძღვანელის ვიზირების შემდგომ ეგზავნება აპარატის იურიდიულ სამსახურს (განყოფილებას). იურიდიული სამსახურის (განყოფილების) უფროსის ვიზირების შემდეგ საინფორმაციო ცენტრში ხდება სამსახურის მიერ მომზადებული პროექტის ფიქსირება. მომზადებული პროექტების ნუსხას საინფორმაციო ცენტრის უფროსი ყოველი სამუშაო დღის ბოლოს 17 საათამდე წარუდგენს აპარატის უფროსს. აპარატის უფროსი შესაბამის დამუშავებულ პროექტებს ვიზირების შემდეგ ხელმოსაწერად წარუდგენს მერს ან მასთან შეთანხმებით შეაქვს მერიის სხდომის დღის წესრიგში.

15. მერის ან მერიის სახელით გასულ ოფიციალურ დოკუმენტებს ქალაქის შესაბამისი ადგილობრივი სამსახურის, აპარატის იურიდიული სამსახურის (განყოფილების) უფროსის, აპარატის უფროსის და საჭიროების შემთხვევაში მერიის სხდომაზე განხილვის შემდეგ, ხელს აწერს მერი.

16. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურის სახელით გასულ ოფიციალურ დოკუმენტებს იურიდიული სამსახურის უფროსის ვიზირების შემდეგ ხელს აწერს შესაბამისი სამსახურის (ქვედანაყოფის) უფროსი და აპარატის უფროსი.

17. მერის, მერიისა და ქალაქის ადგილობრივი სამსახურის სახელით გადასაგზავნი დოკუმენტი იბეჭდება მერიის სპეციალურ ბლანკზე. გადასაგზავნი დოკუმენტის ფიქსირება ხდება საინფორმაციო ცენტრში და ხელმოწერის შემდეგ დოკუმენტი ბარდება აპარატს. აპარატის შესაბამისი განყოფილება ახდენს გადასაგზავნი დოკუმენტის რეგისტრაციას და უზრუნველყოფს მის გადაგზავნას დანიშნულებისამებრ.

18. გაგზავნილი დოკუმენტის ასლი საინფორმაციო ცენტრში ფიქსირების შემდეგ შესანახად უბრუნდება შესაბამის სამსახურს.

19. ელექტრონული ფოსტით დოკუმენტის გადაგზავნას უზრუნველყოფს საინფორმაციო ცენტრი.

მუხლი 52. დავალებათა გაფორმება, დოკუმენტებისა და დავალებების შესრულების კონტროლი

1. შემოსულ დოკუმენტებზე ქალაქის ადგილობრივ სამსახურებს დავალებებს რეზოლუციის სახით აძლევს მერი ან მისი პირველი მოადგილე.

2. ქალაქის ადგილობრივი სამსახურების უფროსები რეზოლუციის სახით დოკუმენტის შესასრულებლად დავალებებს აძლევენ მხოლოდ თავიანთი ქვედანაყოფების თანამშრომლებს.

3. მერის დავალებათა პროექტებს ამზადებენ მერის მოადგილეები.

4. დავალებას პროექტზე, თუ მასალა ორ ნაბეჭდ გვერდზე მეტია, უნდა დაერთოს მოკლე ანოტაცია.

5. დავალების პროექტი უნდა შეიცავდეს კონკრეტულ მითითებას სამსახურის (ქვედანაყოფის) უფროსზე, დავალების შინაარსი უნდა იყოს მოკლე და ზუსტად ასახავდეს დავალების არსს. მითითებული უნდა იყოს დავალების შესრულების ვადა. დავალების პროექტს უკეთდება ავტორების ვიზები.

6. დავალების ვიზირებული პროექტი გადაეცემა საინფორმაციო ცენტრს ან აპარატის უფროსს.

7. აპარატის უფროსის ან მერის ხელმოწერილი დავალება, შესაბამის დოკუმენტთან ერთად უბრუნდება საინფორმაციო ცენტრს რეგისტრაციისა და გაფორმებისათვის. თუ დავალება გაცემულია შემოსულ დოკუმენტზე, მას დაესმება დოკუმენტის რეგისტრაციის ნომერი, თარიღად კი დავალებაზე ხელმოწერის დღე.

8. ადრესატებს ეგზავნებათ დავალებისა და შესაბამისი დოკუმენტების ასლები, დედანი ინახება აპარატში.

9. დავალების ასლი გადაეცემა იმ პირს, ვინც მოამზადა დავალების პროექტი, აგრეთვე იმ ორგანიზაციას (მოქალაქეს), ვის მომართვაზეც გაიცა დავალება.

10. საკონტროლო დავალებების ასლები ეგზავნება აპარატის უფროსს.

11. დავალებების და დოკუმენტების შესრულების კონტროლს ახორციელებენ აპარატის უფროსი, მერის მოადგილეები და შესაბამისი ქვედანაყოფების უფროსები.

12. ქვედანაყოფის უფროსი პირადად განსაზღვრავს შემსრულებელ პირს და აკონტროლებს მოცემული დავალების შესრულების მიმდინარეობას.

13. თუ მერის ან აპარატის უფროსის დავალება გაიცემა რამდენიმე ქვედანაყოფზე, შესრულების კოორდინაციას ახორციელებს ის პირი, ვინც დავალებაში პირველი წერია.

14. წინასწარი განხილვისა და მერისთვის ან მისი მოადგილეებისთვის მოსახსენებლად გადაცემულ დოკუმენტებზე წინადადებების მომზადების ვადა განისაზღვრება 1-დან 3 დღემდე; თუ დავალება მოითხოვს საკითხის დამატებით შესწავლას — 10 დღემდე; სხვა დავალებათა შესრულების ვადა შესაბამისი ქვედანაყოფის უფროსთან შეთანხმებით განისაზღვრება საკითხის არსიდან გამომდინარე.

15. თუ დავალების შესრულების ვადის გაგრძელება აუცილებელია, ამის შესახებ ვადის გასვლამდე სულ ცოტა ერთი დღით ადრე უნდა მოხსენდეს აპარატის უფროსს ან უშუალოდ მერს. ვადის გაგრძელება უნდა დაფიქსირდეს.

16. მერიის საინფორმაციო ცენტრის უფროსი ორ კვირაში ერთხელ ამზადებს წერილობით მოხსენებას აპარატის უფროსის სახელზე ადგილობრივი სამსახურების (ქვედანაყოფების) მიერ მიმდინარე დავალებათა შესრულების თაობაზე. აპარატის უფროსი, მერიის ან მერის მოთხოვნით, ამზადებს სპეციალურ ანგარიშს სამსახურების (ქვედანაყოფების) საქმიანობის შესახებ.

მუხლი 53. მოქალაქეთა წერილების განხილვა და მიღების ორგანიზაცია

1. მერიაში შემოსულ მოქალაქეთა წერილებს რეგისტრაციის შემდეგ აფიქსირებს საინფორმაციო ცენტრი.

2. აპარატი უზრუნველყოფს მოქალაქეთა წერილების გადაცემას შესაბამისი სამსახურებისათვის (ქვედანაყოფებისათვის) რეზოლუციის პროექტთა მოსამზადებლად. მოქალაქეთა წერილების ასლები წინადადებებთან ერთად, განხილვის შემდეგ კი წერილები მათი განხილვის დამადასტურებელ დოკუმენტებთან ერთად უბრუნდება აპარატს.

3. მოქალაქეთა წერილების გადაცემა აპარატის ერთი ქვედანაყოფიდან მეორეში შეიძლება მხოლოდ აპარატის უფროსის ნებართვით, ხოლო ერთი სამსახურიდან მეორეში — მერის ნებართვით.

4. ის წერილები, რომელთა მოხსენებაც მერიის წევრთათვის არ არის საჭირო, აპარატის უფროსის გადაწყვეტილებით ეგზავნება მერიას დაქვემდებარებულ ორგანიზაციას. ამასთან, წერილი არ შეიძლება გადაეგზავნოს იმ ორგანიზაციას ან თანამდებობის პირს, რომელთა მიმართაც ამ წერილით აღძრულია საჩივარი.

5. მოქალაქეთა წერილების გადაგზავნა ხდება სპეციალურ ბლანკზე გაფორმებული თანხლები წერილით, რომელსაც ხელს აწერს აპარატის უფროსი.

6. რომელიმე ორგანიზაციიდან თანხლები წერილით გადმოგზავნილი მოქალაქის წერილი განიხილება იგივე წესით.

7. წერილი, რომელიც არ მოითხოვს დამატებით შესწავლას, განიხილება 15 დღეში, ხოლო სხვა შემთხვევაში — ერთ თვეში.

8. წერილი შესრულებულად ითვლება, თუ განხილულია მასში დასმული ყველა საკითხი და მოქალაქეს პასუხი გაეცა ზეპირად ან წერილობით.

9. მერიაში მოქალაქეთა მიღებას ორგანიზებას უწევს აპარატი ყოველდღე, უქმე დღეების გარდა. მოქალაქეთა მიღება ექვემდებარება აღრიცხვას. მიღებისას მოქალაქის მიერ დატოვებული წერილობითი თხოვნა, წინადადება ან საჩივარი განიხილება ჩვეულებრივი წესით.

10. საინფორმაციო ცენტრი კვარტალში ერთხელ აანალიზებს შემოსულ წერილებს რაოდენობრივად და თემატურად, ამზადებს შესაბამის მოხსენებას და წარუდგენს აპარატის უფროსს.

მუხლი 54. მერიის ბეჭდის და შტამპების გამოყენება

1. მერიას აქვს გერბიანი ბეჭედი, რომელიც გამოიყენება მერის ბრძანებების, განკარგულებების, მერიის დადგენილების, მერიის სხდომის ოქმების, აგრეთვე მერიის ფინანსური დოკუმენტების ხელმოწერის დასადასტურებლად. მერიის ბეჭედი ინახება აპარატის უფროსთან.

2. ფინანსურ დოკუმენტებს გერბიანი ბეჭედი დაესმება მხოლოდ ბუღალტრის და მერის ხელმოწერის შემდეგ.

3. გერბიანი ბეჭდის დასმისას ანაბეჭდმა უნდა მოიცვას დოკუმენტის ხელმომწერი პირის თანამდებობის აღმნიშვნელი სიტყვის ნაწილი.

4. მერიაში გამოყენებული შტამპების დამზადება ხდება აპარატის უფროსის მითითებით. შტამპების რეგისტრაციას და დარიგებას ორგანიზაციას უწევს აპარატის უფროსი.

5. შესაბამისი ქვედანაყოფების უფროსებს შტამპები ურიგდებათ ხელმოწერით. ისინი პასუხისმგებელი არიან მათი დანიშნულებისამებრ გამოყენებისათვის.

კარი V. გარდამავალი დებულებები

მუხლი 55. მერების შესახებ

„მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების (რაიონების, ქალაქების) გამგეობათა თავმჯდომარეების დანიშვნის დროებითი წესის შესახებ" საქართველოს 1992 წლის 24 დეკემბრის კანონის საფუძველზე დანიშნულმა ქალაქების, რომლებიც არ შედიან რაიონების შემადგენლობაში, მერებმა განახორციელონ „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონითა და ამ დებულებით დადგენილი მერის უფლებამოსილებანი.

რა არის ნანგრევების ქვეშ?

ჯერი პურნელი,
კომპიუტერულ დარგზე მწერალ ჟურნალისტთა დუაიენი (მამასახლისი); მეცნიერული და სამეცნიერო-ფანტასტიკური ბესტსელერების ავტორი, აშშ სახელმწიფო კოსმოსური პოლიტიკის საკონსულტაციო საბჭოს თავმჯდომარე.

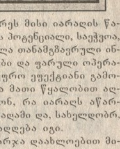

ოპერაცია „იერიში იმპიჩმენტზე“, ან თუ ვნებავთ, „თავისუფლება ვილის“, დასრულდა რამდენიმე საათში მას შემდეგ, რაც წარმომადგენელთა პალატამ დაამტკიცა პრეზიდენტისათვის წაყენებული ბრალდების ორი მუხლი, რომლებიც იმპიჩმენტს ითვალისწინებდნენ. ამის შემდეგ ძალზე ბევრნი დაფიქრდნენ, მაინც, რა მიზნით მოხდა მთელი ამ საბრძოლო ძლიერების აკუმულირება. მაგრამ მოდით, მოვეშვათ „ჭეშმარიტ მიზანზე“ ცინიკურ მსჯელობას და სერიოზულად გავაანალიზოთ: რა შედეგები მოიტანა ოპერაცია „უდაბნოს მელამ?“

ოფიციალური ვერსია

ოფიციალური მონაცემებით, შეერთებულმა შტატებმა ერთი წლით უკუაგდო ერაყის სარაკეტო წარმოების პოტენციალი, დაანგრია სამხედრო სარდლობის ინფრასტრუქტურის ნაწილი და დააზიანა რამდენიმე ქიმიური ქარხანა, რომლებიც, შესაძლოა, აწარმოებდნენ (ანდა, შესაძლოა, არ აწარმოებდნენ) ქიმიურ იარაღს. მნიშვნელოვნად დაზიანდა ან დაინგრა ნავთობგადამამუშავებელი საწარმო, დაიხოცა ან მწყობრიდან გამოვიდა 100-მდე სამხედრო მოსამსახურე და დაახლოებით ამდენივე სამოქალაქო პირი.

დიახ, ეს სავსებით შეიძლებოდა ყოფილიყო: მაგრამ, მიღებულ იქნა სხვა შედეგებიც. ზუსტად ისევე, რამდენადაც დაინგრა სამხედრო ობიექტები, რომელთა არსებობა სადამ ჰუსეინს აუცილებლად მიაჩნია, საომარმა მოქმედებამ ამდენადვე გაზარდა ერაყელი ხალხის სილატაკე. ჭეშმარიტება ის გახლავთ, რომ სადამის მთავარი პრიორიტეტია თავისი ქვეყნისადმი კონტროლის შენარჩუნება და შესაძლებლობა, სერიოზულ საფრთხეს უქმნიდეს მშვიდობას მთელ რეგიონში. ასე რომ, ახლა ფული, რომელიც შეიძლებოდა სამოქალაქო ეკონომიკას მოხმარებოდა, დაიხარჯება იმ ზიანის გამოსასწორებლად, რომელიც სამხედროებმა მიაყენეს ქვეყანას.

ჭეშმარიტი ვერსია

„უდაბნოს მელას“ შედეგების არსი ის გახლავთ, რომ ამიერიდან, ალბათ, სადამს სიკვდილამდე აქვს უზრუნველყოფილი ძალაუფლება. იერიშებმა სულაც არ შეუწყო ხელი ხალხის აჯანყებას; პირიქით, მათ ერაყელ ხალხში აღორძინეს პატრიოტიზმისა და ლოიალობის სულისკვეთება, და ახლა ბევრი ერაყელი მონაწილეობს დემონსტრაციებში იმ ლიდერის მხარდასაჭერად, რომელიც, შესაძლოა, მათ გულზე არ ეხატებათ, მაგრამ, რომელიც არ შეუშინდა „დიდ სატანას“. რა თქმა უნდა, აჯანყების შანსი ყოველთვის მცირე იყო, ვინაიდან უკანასკნელ შეცდომებს რეგიონში შედეგად მოჰყვა ის, რომ წინააღმდეგობის ძალებში შემავალი ყველაზე გაბედული ადამიანები ზედაპირზე გამოვიდნენ და დაიღუპნენ. ჭეშმარიტად, ბრიყვი ერაყელი უნდა იყო, რომ დაიჯერო, თითქოს ამერიკელები, მართლაც, წავიდოდნენ რისკზე იმათი დახმარების გულისთვის, ვისაც აჯანყებისთვის აგულიანებდნენ.

საომარმა მოქმედებამ არა მარტო განუმტკიცა პოზიციები სადამს მის საკუთარ სახლში, არამედ გადააქცია კიდეც გარკვეულწილად რეგიონულ გმირად. რასაც უნდა ფიქრობდნენ მმართველი ელიტები, ტიპიურ არაბს იორდანიის, არაბეთის, პალესტინის, სირიისა თუ ირანის ქუჩებში, სადამი მიაჩნია ჭეშმარიტ ლევგმირად — არაბად, რომელიც არ იდრეკს ქედს ახალი მსოფლიო წესის წინაშე. ახლა პრაქტიკულად ლიკვიდირებულია ეკონომიკური ბლოკადა ერაყში. იგი არც აქამდე იყო შეუვალი, მაგრამ ახლა, წლის ბოლომდე ირანი და სირია, შესაძლოა, იორდანიაც მეტნაკლებად დაუფარავად დაიწყებენ ვაჭრობას ერაყთან, ან ჰუმანიტარული დახმარების ლეღვის ფოთოლაფარებულნი, ანდა ულეღვისფოთლოდ.

ბოლო მოეღო გაეროს ინსპექციებს — და იმავდროულად გადაიწურა სადამის იარაღის აღმოჩენის ყველა შანსი. თუკი მიწისზედა ინსპექციების განხორციელების შვიდი წლის მანძილზე, როდესაც კამერებით ადევნებდნენ თვალს ერაყის ფაბრიკების მუშაობას და ვერ გაანადგურეს მისი იარაღის წარმოების პოტენციალი, საეჭვოა, რომ ახლა თანამედროვე ინსპექციები და ფარული ოპერაციები უფრო ეფექტიანი გამოდგეს და მათი წყალობით აღმოაჩინონ, რა იარაღს აწარმოებს სადამი და, სახელდობრ, სად მზადდება იგი.

დაიხარჯა დაახლოებით მილიარდი დოლარი და „ტომაჰავკ“ რაკეტების არსენალის მნიშვნელოვანი ნაწილი (თითო რაკეტა, სხვათა შორის მილიონი დოლარი ღირს. — **რედ.**) იმედია, არსენალი შეივსება. ეს რაკეტები ერთ მშვენიერ დღეს შეიძლება დაგვჭირდეს სხვა რამე უფრო რაციონალური მიზნისათვის. მაღალი სიზუსტის იარაღი სასარგებლოა ხოლმე,

როდესაც მას რაღაც სტრატეგიული გეგმის ფარგლებში იყენებ. ზუსტი არტილერია ყოველთვის სასარგებლოა. მაგრამ ჩრდილოეთი ვიეტნამი არ დაემხო დაბომბვების შედეგად, ისევე, როგორც არ დაემხო არც ერაყი. გასაკვირი არაფერია.

იერიშებმა ვერ დაამხეს სადამი, ამის განსაკუთრებული შანსი არც იყო; ერთადერთი, რასაც შეიძლებოდა მოჰყოლოდა ასეთი შედეგი, — ეს იყო იღბლიანი მოხვედრება, რომელიც მას მოკლავდა. სადამის ლიკვიდაციის მიზნით საჭირო იქნება სახმელეთო-ქვეითი ჯარის გაგზავნა. ამას კი ჩვენ არ ვიზამთ.

მაშ, ღირდა კია ჩიტი ბდღენად? სადამის შესუსტება ვერ შევძელით. სამაგიეროდ, ცხადვყავით გარკვეული სიმტკიცე. ამერიკელებმა მთელ მსოფლიოს უჩვენეს, რომ მზად არიან დაღვარონ სისხლი. არა თავიანთი საკუთარი — მაგრამ მაინც, სისხლი. მოეწყო წვრთნა საბრძოლო ვაზნებით, გამოიცადა იარაღი რეალური სამიზნეების წინააღმდეგ, რომლებიც მზად იყვნენ პასუხად ესროლათ. საბოლოო ანგარიშით, ამას ჰქონდა აზრი. კი ბატონო, ჰქონდა, მაგრამ რა დაჯდა ყოველივე ეს?

ხანგრძლივი ზარალი

ახლა მივმართოთ ოპერაცია „უდაბნოს მელას“ ჭეშმარიტ ტრაგედიას. ეს იყო კონსტიტუციისათვის მიყენებული კიდევ ერთი ჭრილობა.

1787 წელს ინგლისის მეფე სარგებლობდა უცილობელი პრეროგატივით, გამოეცხადებინა ომი ნებისმიერი ქვეყნისათვის, პარლამენტის თანხმობით ან მის დაუკითხავად. მას არ შეეძლო გაესტუმრებინა ომის ხარჯები უპარლამენტოდ, მაგრამ მისი დაწყება შეეძლო და ამას ხშირად შვრებოდა კიდეც, რათა საზოგადოებრიობის ყურადღება სხვა რამეზე გადაეტანა საშინაო პრობლემებისაგან. დღემდე ომის დაწყების უფლება კვლავ გვირგვინის, ანუ მინისტრთა კაბინეტის ხელშია.

აშშ კონსტიტუციის შემქმნელებმა საგანგებოდ ჩამოართვეს აღმასრულებელი ხელისუფლების მეთაურს ასეთი უფლებამოსილებანი. მხოლოდ კონგრესს შეუძლია გამოაცხადოს ომი. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ ამერიკელებს ომი არავისთვის გამოუცხადებიათ, მაგრამ მეტწილად ამა თუ იმ ფორმით იღებდნენ კონგრესის მოწონებას: რეზოლუცია ტონკინის ყურის გამო, ერთობლივი რეზოლუცია ოპერაცია „უდაბნოს ქარიშხლის“ მხარდასაჭერად, — რაღაცას მაინც ნიშნავდა. მაგრამ ამჯერად ესეც არ ყოფილა. იმ დღეს, როდესაც მონიკა ლევინსკის უნდა მიეცა ჩვენება ნაფიც მსაჯულთა დიდი ჟიურისათვის, ამერიკელები ავღანეთსა და სუდანს ბომბავდნენ. იმ დღეს, როდესაც კონგრესს ბრალდების მუხლები და იმპიჩმენტი უნდა განეხილა, ერაყს ბომბავდნენ. კონგრესს არც ერთ იერიშზე არ მიუცია სანქცია. მაშასადამე, **ოპერაცია „უდაბნოს მელას“ ჭეშმარიტი შედეგი იყო აღმასრულებელი ხელისუფლების გაძლიერება როგორც ერაყში, ისე ამერიკის შეერთებულ შტატებში.**

მარია როზანოვა:

სოლჟენიცინმა ისე შემომხედა, რომ მივხვდი, ეს კაცი მოსისხლე მტრად გადავიკიდე...

დეკემბერში რუსეთის საზოგადოებრიობამ ფართოდ აღნიშნა ალექსანდრე სოლჟენიცინის დაბადების 80 წლისთავი. პრეზიდენტმა დააჯილდოვა ორდენით, რომელზეც მწერალმა უარი თქვა. მის პატივსაცემად გავიდა სპექტაკლები, ფილმები და კონცერტები, რომლებსაც დაესწრო. მაგრამ კლასიკოსად აღიარებული მწერლის პიროვნებისადმი დამოკიდებულება ყოველთვის და ყველგან როდი იყო ისეთი, როგორიც მისი პატივგების დღეებში. მწერალ ანდრია სინიავსკის მეუღლე, მარია როზანოვა, რომელიც საფრანგეთში ცხოვრობს, ისევე, როგორც მისი ცხონებული ქმარი, არასდროს ყოფილა სოლჟენიცინის თაყვანისმცემელი...

— როგორ ეკიდებოდა სოლჟენიცინს რუსული ემიგრაცია?

— სხვადასხვა ტალღების ემიგრაცია, — ამბობს მარია როზანოვა, — სხვადასხვაგვარად უყურებდა. სოლჟს ყველაზე მეტი მოწიწებით ეკიდებოდა პირველი — თეთრი ტალღა, ხოლო მისი კრიტიკოსები ეკუთვნიან ძირითადად მესამე, ბრეჟნევისდროინდელ ტალღას. თუმცა, ისინი ძალზე ცოტანი იყვნენ.

რუსი კაცი ყოველთვის ეტრფოდა კერპებს — ეს, ალბათ, ჩვენი წარმართობის გადმონაშთია. ასე რომ, ალექსანდრე ისაის ძის ირგვლივ ერთგვარი „კერპთსათაყვანისმცემო“ იყო შექმნილი.

მაგრამ პირადად მე მასზე გული ავიცრუე ძალიან დიდი ხნის წინათ, ჯერ კიდევ 1966 წელს, როდესაც სინიავსკი — დანიელის პროცესი მიმდინარეობდა და მწერალთა საზოგადოებრიობამ გამოაქვეყნა წერილი სინიავსკის დასაცავად. ამ წერილს ხელს აწერდნენ ოკუჯავა, ერენბურგი და ჩუკოვსკი; კავერინი, ახმადულინა და ტარკოვსკი; ბოგუსლავსკაია, რასსადინი და დომბროვსკი, — სულ 61 კაცი. მივმართეთ სოლჟენიცინსაც. ალექსანდრე ისაის ძემ ხელის მოწერაზე უარი გვითხრა. იგი არ ყოფილა გამონაკლისი. ბევრმა ფრიად ღირსეულმა პიროვნებამ ასევე არ მოაწერა ხელი წერილს და ჩვენ არავითარი პრეტენზია არა გვაქვს კაცთან, რომელმაც თქვა: „სულით და გულით თქვენთან ვარ, მაგრამ მეშინიაო“. ვერ გაკიცხავ: შიში ჩვენს ქვეყანაში საკმაოდ გასაგები და მისატევებელი გრძნობაა.

ალექსანდრე ისაის ძე გამოვიდა ასეთი ფორმულირებით: არ ეკადრება რუს მწერალს, დიდებას საზღვარგარეთ დაეძებდესო. მან გააერთიანა ცნებები **ლიტერატურა და დიდება**. ხოლო სინიავსკისათვის მთავარი იყო არა „დიდება“ და არა, თუნდაც, „ლიტერატურა“, არამედ **პროზა**. ყველაზე სასაცილო კი ის გახლავთ, რომ იმ დროისათვის სოლჟენიცინის ყველა ხელნაწერი უკვე საზღვარგარეთ იყო გადაგზავნილი.

— და მაინც, კაცს, რომელმაც „გულაგის არქიპელაგი“ შექმნა, ლაჩრობას ვერ დასწამებ. აკი წერდა იმას, რასაც თავისუფლად შეეძლო დაეღუპა.

— რატომ გგონიათ? სოლჟენიცინი გაიცნეს „ივან დენისოვიჩის ერთი დღის“ შემდეგ, რომელიც 1962 წელს დაიბეჭდა, ხოლო „გულაგზე“ მუშაობას შეუდგა მაშინ, როდესაც ამ პუბლიკაციის შემდეგ ყოფილმა ტუსაღებმა — 200-ზე მეტმა კაცმა

ემიგრანტი მწერლების სინიავსკისა და სოლჟენიცინის ცოლები ყოველთვის მეგობრობდნენ. თუ როგორ ეკიდებოდა სოლჟენიცინის მეუღლე ნატალია (მარჯვნივ) სინიავსკის, არავინ იცის. ხოლო მარია როზანოვა (მარცხნივ), მეტი რომ არა ვთქვათ რა, დიდად არ აქებს ალექსანდრე ისაის ძეს.

იწყეს მისთვის წერილებისა და მოგონებების გამოგზავნა. უკვე ჩათავებული იყო XX ყრილობა, მხილებული — სტალინის პიროვნების კულტი, ასე რომ, ესეც ჩაიელიდა. თანაც, „არქიპელაგის“ პირველი ორი ტომი ძალზე მკაფიოდ იყო შემოფარგლული სტალინის ხანით, მხოლოდ მესამე ტომის დასასრულის ორი პატარა თავი გადმოსწვდა ხრუშჩოვის „გულაგის“ პრობლემებს.

— 80-90-იანი წლების მესაყარზე რუსეთში სოლჟენიცინის ნამდვილი კულტი იყო. ყველანი სულმოუთქმელად ელოდნენ, როდის ჩამოვიდოდა. ის კი, არა და არ მოდიოდა. ჯერ იყო და, დაბრუნების პირობად წამოაყენა ბინა, მერე — სახლის აშენება, მერე — საყოველთაო მონანიება, ის კი მაინც არ ბრუნდებოდა. რა ხდებოდა?

— მე მიჭირს ამაზე ლაპარაკი. მით უმეტეს, რომ ჩვენი გზები რაღაც მომენტში გადაიკვეთა. თავის დროზე მე გავიცანი ნატაშა სვეტლოვა. ამჟამად ნატალია სოლჟენიცინა, რომელიც ძალიან მომეწონა. ეს იყო ნამდვილი მოსკოველი სექს-ბომბი, უშვერი გინების დიდი მოყვარული. მოულოდნელად, რაღაც მომენტში დაორსულდა და ბავშვი გააჩინა. არადა, ჩემს მეგობრებს შორის იყო ექიმი ლუბოშიცი, ქვეყნის საუკეთესო პედიატრი. მაშინ იგი ხარკოვში ცხოვრობდა, და ყოველთვის, როცა კი მოსკოვში ჩამოდიოდა, მე ვადგენდი ხოლმე იმ ბავშვების სიას, რომლებიც მისთვის უნდა გამესინჯინებინა. მივუყვანე ექიმი ნატაშას შვილსაც და მხოლოდ მაშინ შევიტყვე, რომ ბავშვი სოლჟენიცინისა ყოფილა.

და აქ, უეცრად ოთახში შემოდის ალექსანდრე ისაის ძე, ეს ჩვენი პირველი შეხვედრა იყო, ავლებს თვალს ოთახს, მყისიერად აფასებს სიტუაციას, მხედავს სავარძელში მჯდომს, ლამის მორბის და იდაყვში მავლებს ხელს: „რას იწერებიან ბანაკიდან? როგორ არის იქ ანდრია?“ არადა, მე უკვე ვიცი წერილის ამბავი... და ეს იყო ფარისევლობისა და მშრომელთა თვითმოქმედების ისეთი ამაზრზენი ნაზავი, რომ კინაღამ გული ამერია. ვუპასუხე, კარგით ერთი, ვის რაში ენაღვლება ეს, მოდით, უმჯობესია ენახოთ, როგორ სინჯავსო ექიმი პატარას. სოლჟმა ისე შემომხედა, რომ მივხვდი: ეს კაცი მოსისხლე მტრად გადავიკიდე.

ყოველივე ამან სულაც არ შემიშალა ხელი, ერთგვარი ძიძობა გამეწია მისი ორი შვილისათვის. მე ახლო ნაცნობები მყავდნენ საფრანგეთის საელჩოში, საიდანაც ვიღებდი რძის ფხვნილებს ჯერ ჩემი შვილისათვის, მერე კი ნატალიას პატარებისთვისაც. გარდა ამისა, — ჩვენ მირონიც გვაკავშირებს, ვინაიდან ნატალია სოლჟენიცინამ და ანდრეი სინიავსკიმ ერთად მოუნათლეს შვილი ალიკ გინზბურგს. მით უფრო სასაცილოა, რომ ალექსანდრე ისაის ძემ, ემიგრაციაში ჩამოსვლისას, ომი გამოუცხადა ანდრეი სინიავსკის.

— რა ომი გამოუცხადა?

— ყველაფერი იმით დაიწყო, რომ სინიავსკიმ, აბრამ ტერცის ფსევდონიმით, თავს უელება მოსცა, რუსეთისათვის ძუკნა ძაღლი ეწოდებინა. ეს იყო ერთ საკმაოდ ტრაგიკულ სტატიაში „ლიტერატურული პროცესი რუსეთში“, რომელიც რუსი მწერლებისა და ხელნაწერების საზღვარგარეთ გაქცევა-გალაგზავნას ეხებოდა და ჟურნალ „კონტინენტის“ პირველ ნომერში გამოქვეყნდა. იქ იყო ასეთი ფრაზა: „რუსეთო, დედავ, რუსეთო, ძუკნავ, შენ ამისთვისაც მოგთხოვენ პასუხს, სამარცხვინოდ რომ მოისროლე ნაგავში პირმშო, რომელსაც შენი ძუძუ აწოვე“. და აი, ორ პრესკონფერენციაზე „ლოდების ნამუსრევის“ კრებულის გამოსვლასთან დაკავშირებით — ციურიხსა და მოსკოვში — ორმა ძირითადმა ავტორმა, ალექსანდრე სოლჟენიცინმა და იგორ შაფარევიჩმა, დასცხო სინიავსკის, რომელსაც რუსოფობი უწოდა.

მაგრამ, ვინაიდან ემიგრაცია საერთოდ იყო აგებული ვერმონტის ცეკას (სოლჟი) და პარიზის ოლქკომის (მაქსიმოვი) პრინციპით, ცეკას იდეები მყისვე აიტაცეს ემიგრანტ მშრომელთა ფართო მასებმა. ასე დაიწყო „პატრიოტებისა“ და „დემოკრატების“ ომი ემიგრანტულ პრესაში.

სოლჟენიცინის პირველი სტატიების შთაბეჭდილებით, სინიავსკიმ, რომელიც მაშინ ჟურნალ „კონტინენტში“ თანამშრომლობდა, მისწერა მას ღია წერილი. ვ. მაქსიმოვმა, რომელიც ჟურნალს ხელმძღვანელობდა, უარი თქვა წერილის დაბეჭდვაზე იმ საბაბით, რომ ჟურნალი ჯერჯერობით ძალიან სუსტია — ახლა ძლივს ვამზადებთო მეორე ნომერს.

— ანუ, მაქსიმოვი გარკვეულწილად სოლჟენიცინზე იყო დამოკიდებული?

— „გარკვეულ“ — კი არა, უდიდესწილად. მაქსიმოვის „კონტინენტსაც“, გაზეთ „რუსკაია მისლსაც“, და ზოგიერთ სხვასაც მე ვუწოდებდი ემიგრანტ მოძუძურეებს, ვინაიდან ისინი ყველანი სხვის ხარჯზე ცხოვრობდნენ. მაგალითად, ჟურნალ „კონტინენტს“ აფინანსებდა ერთი ამერიკული ორგანიზაცია, რომელსაც ЦРУ ეწოდება. მაქსიმოვს მიაჩნდა, რომ ალექსანდრე ისაის ძე ამ ЦРУ-ში დიდი პოპულარობით სარგებლობდა, და მის აზრს იქ ყურად იღებდნენ ხოლმე.

— მოსკოვში სოლჟენიცინის დაბრუნების შემდეგ ტრიუმფი, როგორც ასეთი, არ გამართულა — მისი გადაცემა მოხსნეს ეთერიდან, სტატიები ათასში ერთხელ იბეჭდება. რატომ?

— ამ ცოტა ხნის წინათ „ივან დენისოვიჩის ერთი დღე“ გადავიკითხე და ერთხელ კიდევ გავოცდი, რაოდენ ბრწყინვალე ნაწარმოებია. არადა, ამ ქმნილების გვერდით არსებობს კიდევ რაღაც ლიტერატურული უსუსურობა. მე ყოველთვის მაოცებდა, როგორ ვერ ხედავს თვითონ სოლჟენიცინი, რას წერს და როგორ წერს. რაღაც მომენტში ასეთი ჭიაც შემიჯდა: მისი ორი საუკეთესო ნაწარმოები — „ერთი დღე“ და „მატრონას ეზო“ — უბრალოდ, კარგად გაასწორეს „ნოვი მირში“, სადაც მის ტექსტებზე მუშაობდა შესანიშნავი რედაქტორი ასია ბერზერი. იქნებ, ეს მისი ნამუშევარიც იყოს, არ ვიცი. მაგრამ ვერავინ ვერ დამაჯერებს, რომ „მატრონას ეზო“ და „წითელი ბორბალი“ ერთი კაცის დაწერილია.

მე ვფიქრობ, ალექსანდრე ისაის ძეს სჭირდებოდა რედაქტორი, და არა ვაჟბატონები და ქალბატონები, მუხლმორთხმულნი რომ შემორტყმიან გარშემო და მასზე ლოცულობენ. სახლში ეხუმრობდით კიდეც — ხომ არ შეგვექმნაო სოლჟენიცინის დაცვის საზოგადოება და წარგვედგინა ანგარიში უშკოძისათვის: „ძმებო, თქვენ სულ სხვა კაცი გამოგვიგზავნეთ. დაგვიბრუნეთ ნამდვილი სოლჟენიცინი!“. მე არ ვიცი, ვინ წაიკითხავდა „წითელ ბორბალს“ თავიდან ბოლომდე, — ერთი, მიჩვენეთ ეს გმირები. როდესაც სინიავსკი მეხვეწებოდა, ამ ეშმაკეული ბორბლის ბოლო ტომი მაინც მომეცი, მე ვეუბნებოდი: „არ მოგცემ, არ მინდა, გაგიღვივო არაქრისტიანული გრძნობები, არ მინდა, რომ შენ წაიკითხო და მერე ავყიობას მოჰყვე, რაებს წერს, რას მიპქარავსო“.

— რაო, მეფე შიშველი ყოფილა თუ, უბრალოდ, რუსეთში დაწყდნენ მისი ლოდინით?

— ჯერ ერთი, მეფე არ ყოფილა, და მეორეც, არც ისეთი შიშველი ყოფილა.

მე არ ვიცი, რა მომენტში დასჩემდა მანიები. მაგრამ სოლჟენიცინი — ეს არის ძალიან უხეირო მსახიობი, ძალიან უხეირო მათემატიკოსი, ძალიან უხეირო ქრისტიანი და ძალიან ცუდი კაცი. ჩემთვის ერთ-ერთი „ლაკმუსის ქაღალდია“ „თეთრი სახლისათვის“ ცეცხლის დაშენის მიმართ დამოკიდებულება. და ის, რაც მან თქვა პარლამენტის ნამდვილი დახვრეტის გამო, რაღაც ერთობ ორაზროვანი და ორპირული, ძალზე ნიშანდობლივია...

მაგრამ, უსამართლობა იქნებოდა, არ აღმენიშნა ლამაზი ჟესტიც — უარი რომ თქვა ბორის ელცინის სახელობის ანდრია პირველწოდებულის ორდენზე.

პარიზი.
მაქსიმ ჩიკინი.
„კომსომოლსკაია პრავდა“, 13/1-99 წ.

RADIO LIBERTY, BBC, CNN და სხვები

რუსეთის პრეზიდენტი ბორის ელცინი ჰოსპიტალიზებულია კუჭის მწვავე სისხლისმდენი წყლულის დიაგნოზით. ცენტრალურ კლინიკურ საავადმყოფოში ეს დიაგნოზი დაადასტურეს და დაუნიშნეს წყლულსაწინააღმდეგო თერაპიის კურსი. ამჟამად ელცინის მდგომარეობა სტაბილურია. უახლოესი დღეებისათვის პრეზიდენტს დაენიშნა მკაცრი წოლითი რეჟიმი სტაციონარის პირობებში.

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა სტენლი ფიშერმა განაცხადა, რომ რუსეთის 1999 წლის ბიუჯეტი არ იძლევა რუსეთისათვის ახალი სესხის გამოყოფის გარანტიას. მან განსაკუთრებით გააკრიტიკა მაღალი საბიუჯეტო დეფიციტი და რუსეთის მთავრობის გეგმები საგადასახადო განაკვეთების შემცირებასთან დაკავშირებით. ფიშერის თქმით, ფონდი არ გასცემს ახალ კრედიტებს რეალისტური ბიუჯეტის მიღებამდე.

კოსოვოს სამხრეთით სოფელ რაჩაკის მიდამოებში განახლდა საბრძოლო მოქმედება. ადგილობრივი მცხოვრებნი, ეუთოს თანამშრომლები და ჟურნალისტები სასწრაფოდ ტოვებენ რაჩაკს, სადაც სროლა მიმდინარეობს. პარასკევს, სერბთა უშიშროების ძალების ოპერაციის დროს აქ დაიხოცა 45 კოსოვოელი ალბანელი. სერბული პოლიციის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, რომ დახოცილები არიან კოსოვოს გამათავისუფლებელი არმიის წევრები, რომლებიც საბრძოლო მოქმედების დროს დაიღუპნენ, ხოლო ეუთოს წარმომადგენლები სერბეთის ხელისუფალთ ბრალად სდებენ მშვიდობიან მცხოვრებთა ჟლეტას. ნატოს ქვეყნების წარმომადგენლები საგანგებო სხდომაზე განიხილავენ შექმნილ სიტუაციას.

ბაქოს მიდამოებში გაძლიერებულია უსაფრთხოების ღონისძიებანი მას შემდეგ, რაც აზერბაიჯანის ხელისუფლებამ გამოაცხადეს, რომ რესპუბლიკის პრეზიდენტი ავად არის. როგორც რესპუბლიკის ჯანდაცვის სამინისტრო იუწყება, 75 წლის ალიევმა თავი შეუძლოდ იგრძნო და სიცხემ აუწია. ექიმებმა დაუსვეს დიაგნოზი — ბრონქიტი და რესპირატორული ვირუსული ინფექცია; გუშინ ჰეიდარ ალიევი სამკურნალოდ ჩავიდა თურქეთში ამ ქვეყნის პრეზიდენტის დემირელის მიწვევით.

რუსეთის ხელისუფალთა წარმომადგენლებმა თავი შეიკავეს ყოველგვარ კომენტარზე იმ ცნობასთან დაკავშირებით, რომ ქურთთა ლიდერი ოჯალანი, რომელსაც თურქეთი ბრალად სდებს ტერორიზმს, მოსკოვში ჩავიდა. როგორც ცნობილია, ოჯალანმა დატოვა იტალიის ტერიტორია. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებანი იუწყებიან, რომ იგი მოსკოვს გაემგზავრა. თურქეთის ახალი ამბების სააგენტოს ცნობით, ოჯალანი არ დარჩება რუსეთში და გაემგზავრება მესამე ქვეყანაში, რათა არ გაართულოს მოსკოვისა და სტამბოლის ურთიერთობა.

თურქეთის ახალმა მთავრობამ დემოკრატიული მემარცხენე პარტიის ლიდერის ბულენთი ეჯევითის მეთაურობით ნდობის ვოტუმი მიიღო ქვეყნის პარლამენტში. ეჯევითის ერთპარტიულმა კაბინეტმა უნდა გაძლოს თურქეთის საყოველთაო არჩევნებამდე, რომელიც 18 აპრილს არის დანიშნული. უმცირესობის მთავრობის შექმნა, ისლამისტთა მონაწილეობის მიუღებლად, შესაძლებელი გახდა მას შემდეგ, რაც ორი მოცილე კონსერვატიული პარტიის ლიდერებმა მოიწონეს ეჯევითის პროგრამა.

ჩრდილოეთ ამერიკის მთელ რიგ რაიონებს თავს დაატყდა სუსხი და თოვლის ქარბუქი, რამაც სერიოზული პრობლემები წარმოშვა რამდენიმე დიდ ქალაქში. კანადის ქალაქი ტორონტო თოვლის მეტრიანი ფენით არის დაფარული, შეწყდა ავტომობილებისა და მატარებლების მიმოსვლა. ქაოსს აძლიერებს ძლიერი ყინვა და ქარი. შეერთებული შტატების აღმოსავლეთში ყინვამ და თოვამ დაწყვიტა ელექტროგადამცემი ხაზები, რის შედეგადაც ასი ათასი სახლი უშუქოდ დარჩა. გაუქმდა ავიარეისები ნიუ-იორკის სამივე აეროპორტში. სინოპტიკოსთა პროგნოზით, დიდთოვლობა გაგრძელდება.

სტრატეგიული შეტევითი შეიარაღების შემცირების 1-ლი ხელშეკრულების ფარგლებში აშშ ექსპერტებმა მოაწყვეს რუსეთის ჩრდილოეთი ფლოტის სტრატეგიული სამხედრო ობიექტების ინსპექცია. ამერიკის სამხედრო სპეციალისტებმა დაათვალიერეს წყალქვეშა ნავების ბაზა და ბალისტიკური რაკეტების არსენალი. წინასწარი მონაცემებით, ხელშეკრულების დარღვევები არ აღნიშნულა.

აშშ პრეზიდენტის მოწინააღმდეგენი — რესპუბლიკელი სენატორები აძლიერებენ ზეწოლას, რათა სენატის სამსჯავროს სხდომაზე გამოაძახებინონ საკვანძო მოწმეები. როგორც რესპუბლიკელი კონგრესმენები ამტკიცებენ, თუ სენატორებს სჯერათ მონიკა ლევინსკის ნაამბობი პრეზიდენტთან მისი ურთიერთობის შესახებ, მაშინ არ უნდა ცნონ ალალმართლად მისი ჩვენებანი; ხოლო თუ აქვთ ეჭვები, მაშინ ბილ კლინტონსაც და მონიკა ლევინსკისაც კვლავ უნდა დაჰკითხოს სასამართლომ.

უცხოეთის სააგენტოებისა და ჟურნალ-გაზეთების მიხედვით.

უძღვებიან
არჩილ მანჯგალაძე, კახა ძორიძე.

სპორტი

ჭადრაკი

თბილისის პირველობაზე

გუშინ დედაქალაქის ჭადრაკის სასახლეში დაიწყო თბილისის მოჭადრაკე ვაჟთა პირველობა. შეჯიბრებაში, რომელიც შვეიცარული სისტემით 9 ტურად გაიმართება, 68 მონაწილე ცდის ძალებს, მათ შორის ხუთი გოგონა: ქეთევან ეპიტაშვილი, თეონა მესხი, ანა იზორია, ეკა ხელაძე და ანა ახალაია.

20 იანვარს ანალოგიურ პაექრობაში ქალები ჩაებმებიან.

გაიმარჯვა ყველაზე უმცროსმა

სენსაციური შედეგით დასრულდა მსოფლიო პირველობის ზონალური ტურნირი უკრაინელი მოჭადრაკეებისათვის, რომელთაც ლას-ვეგასის ორი საგზური გამოეყოთ. 32 მონაწილეს შორის 20 დიდოსტატი იყო. შეჯიბრება შვეიცარული სისტემით მიმდინარეობდა, 9 ტურად.

საასპარეზოდ ბევრი ცნობილი მოჭადრაკე ჩაება, მაგრამ ვერც ერთმა მათგანმა წარმატებას ვერ მიაღწია. პირველი ადგილი 7,5 ქულით დაიკავა 15 წლის რუსლან პონომარიოვმა. 7-7 ქულა მოაგროვეს დიდოსტატებმა იგორ ნოვიკოვმა, ალექსანდრ შნაიდერმა, ალექსანდრ ონიშჩუკმა და ოსტატმა ივან შუბაროვმა. უკეთესი კოეფიციენტით მეორე საგზური შუბაროვს ერგო, რომელიც ასეთ სერიოზულ ტურნირში... პირველად მონაწილეობდა. მსოფლიო ჩემპიონობის ყოფილი პრეტენდენტი ოლეგ რომანიშინი გამარჯვებულ ოსტატს ნახევარი ქულით ჩამორჩა.

ვეიკ-ან-ზეეს სუპერტურნირზე

დაიწყო მიმდინარე წლის პირველი სუპერტურნირი ჰოლანდიის ქალაქ ვეიკ-ან-ზეეში, რომელიც ფიდეს ერთ-ერთ უმაღლეს, მე-18 კატეგორიას მიეკუთვნება. მასში მსოფლიოს თითქმის ყველა უძლიერესი დიდოსტატი მონაწილეობს: გარი კასპაროვი (რუსეთი), ვიშვანათან ანანდი (ინდოეთი), ვლადიმირ კრამნიკი (რუსეთი), ვასილი ივანჩუკი (უკრაინა), ალექსეი შიროვი (ესპანეთი), პიოტრ სვიდლერი (რუსეთი), ვესელინ ტოპალოვი (ბულგარეთი), იან ტიმანი, ლიუკ ვან ველი (ორივე – ჰოლანდია), ალექს ერმოლინსკი (აშშ), იერუნ პიკეტი (ჰოლანდია), ივან სოკოლოვი (ბოსნია და ჰერცეგოვინა). არ თამაშობს მხოლოდ ანატოლი კარპოვი, რომელიც უკანასკნელ წლებში გაურბის იმ შეჯიბრებებს, რომლებშიც კასპაროვი ასპარეზობს.

ძლიერი შემადგენლობაა ვეიკ-ან-ზეეს ერთ დიდ საერთაშორისო ტურნირზეც. მონაწილეთა შორის 9 ცნობილი დიდოსტატია. ამას გარდა, დაიწყო ტურნირები ოსტატთა, მოყვარულთა და ქალთა შორის.

ვეიკ-ან-ზეეს ფესტივალი თვის ბოლომდე გასტანს.

რეტრო

გრაციებს უყვარდათ თბილისი...

იყო დრო, თბილისი მხატვრულ ტანმოვარჯიშეთა ერთ-ერთი მექად ითვლებოდა ყოფილ საბჭოთში. ხშირადაც იმართებოდა საერთაშორისო ტურნირები, საკავშირო ჩემპიონატები და პირველობები. ვის არ უასპარეზია თბილისის სპორტის სასახლის სარბიელზე: მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონებსა და პრიზიორებს როგორც მრავალჭიდში, ისე ცალკეული საგნების მიხედვით – ირინა დერიუგინას, გალინა ბელოგლაზოვას, ლილია იგნატოვას, ირინა გაბაშვილს, ირინა ვეძნუქინას, ვენერა ზარიპოვას, ელენა ხოლოდოვას...

ჩვენი კორესპონდენტის **ვაჟა დანელიას** მიერ ამ რამდენიმე წლის წინათ გადაღებულ ფოტოზე აღბეჭდილია მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონი **გალინა ბელოგლაზოვა** თბილისის სპორტის სასახლეში საასპარეზოდ გასვლის წინ.

ინტერვიუ

ჩვენს ქვეყანაში შექმნილმა მძიმე სოციალურ-ეკონომიკურმა ვითარებამ თავისი ნეგატიური დაღი ქართული სპორტის განვითარებასაც დაამჩნია, დასტურად შეგვიძლია ვთქვათ, რომ ოლიმპიური და მსოფლიო ჩემპიონებით განებივრებულ საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ ერთადერთი მსოფლიო ჩემპიონი ჰყავს – მოკრივე გიორგი კანდელაკი. რაც შეეხება ჩვენთვის სტრატეგიულ სპორტის სახეობებს – ჭიდაობებს, აქ მხოლოდ ევროპის ჩემპიონატებზეა მოპოვებული ოქროს მედლები და ისიც თითებზე ჩამოსათვლელი. თუმცა, არსებულ პირობებში, ესეც გმირობის ტოლფასია – ჩვენი სპორტსმენები და მწვრთნელები არ ეპუებიან სიძნელეებს. უმეტესწილად ცივ დარბაზებში უშუქობის, უცხელმხაპობისა და უხელფასობის პირობებში მაინც ახერხებენ წვრთნა-ვარჯიშს, ყველაფერს აკეთებენ, რომ ქართული სპორტის მაჯისცემა არ შეწყდეს.

მთავარი სიმძიმე, მოგეხსენებათ, მაინც თბილისზე მოდის და ეს არც არის გასაკვირი – თბილისი არა მარტო საქართველოს დედაქალაქია, არამედ სპორტული მოძრაობის ეპიცენტრიც გახლავთ, მთელი ქვეყნის სპორტის დონესაც, პრაქტიკულად, ის განსაზღვრავს. მართალია, შევსებას უმთავრესად პერიფერიებიდან იღებს, მაგრამ სწორედ თბილისის სპორტულ ბაზებზე, სპორტის აკადემიაში, სამეცნიერო-კვლევით ცენტრებში მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების დახმარებით აღწევენ ნიჭიერი ახალგაზრდა სპორტსმენები საჭირო კონდიციებს, რაც აუცილებელია უმაღლესი რანგის შეჯიბრებებზე მედლების მოსაპოვებლად. საგულისხმოა, რომ დედაქალაქის სპორტსმენები საქართველოს ნაკრები გუნდების 90-მდე პროცენტს შეადგენენ და ბევრი მათგანი წარმატებასაც აღწევს საერთაშორისო სარბიელზე.

ცხადია, ყოველივე ეს გარკვეულწილად იმის შედეგიც არის, რომ სპორტსმენებს, მწვრთნელებს, სპეციალისტებს პრაქტიკულად თბილისის მერიის სპორტის სამმართველო (უფროსი ვლადიმერ კანკავა) ეხმარება. საკმარისია ითქვას, რომ ბოლო წლებში ჩვენთან გამართული საერთაშორისო ტურნირების ერთ-ერთი სულისჩამდგმელი, სწორედ, დედაქალაქის სპორტის სამმართველო გახლდათ...

დაიწყო 1999, წინასაოლიმპიადო წელი. სიდნეიდან სასიხარულო ცნობების მიღება ბევრად იქნება დამოკიდებული იმაზე, როგორ ნაყოფიერად გამოიყენებენ ჩვენი წამყვანი სპორტსმენები წინამდებარე 15-16 თვეს. ავსტრალიური ბატალიებისთვის მზადების, გასული წლის სპორტული შედეგების შეჯამების, ახალი წლის სპორტულ ღონისძიებათა კალენდრის დამტკიცების, საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით მარტივი ტიპის სპორტული მოედნების მოწყობის და პასპორტიზაციის, ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების პრობლემების განხილვისა და გადაწყვეტის მიზნით შეიკრიბნენ სპორტის სამმართველოში დედაქალაქის რაიონების სპორტკომიტეტების თავმჯდომარეები, ნებაყოფლობითი სპორტული ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, წამყვანი სპეციალისტები. თუ რაზე იყო საუბარი და მსჯელობა ამ სხდომაზე, რა ძირითადი პრობლემები დგას ქართული და, კერძოდ, დედაქალაქის სპორტის წინაშე, ვთხოვეთ ჩვენი მკითხველებისთვის მოეთხრო სპორტის სამმართველოს უფროსს, საქართველოს სპორტის დამსახურებულ მუშაკს, საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატ ვლადიმერ კანკავას:

დედაქალაქის სპორტი წინასაოლიმპიადო წელს

– ბატონო ელადიმერ, გასულ წელს ბევრი თბილისელი სპორტსმენი ასპარეზობდა საზღვარგარეთ, რამდენიმე საერთაშორისო შეჯიბრება ჩვენს ქალაქშიც გაიმართა. ურიგო არ იქნებოდა, გაგვეხსენებინა მათი გამოსვლები.

– შარშან თბილისელი სპორტსმენები ასპარეზობდნენ მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონატებზე, უმაღლესი კატეგორიის საერთაშორისო ტურნირებზე, საიდანაც 20 ოქროს, 27 ვერცხლისა და 41 ბრინჯაოს მედალი ჩამოიტანეს. საგულისხმოა ისიც, რომ დედაქალაქმა უამრავ სხვადასხვა რანგის სპორტულ ღონისძიებას უმასპინძლა, რომელთა შორის რამდენიმე საერთაშორისო ტურნირი გახლდათ, მათგან მინდა გამოვყო ტრადიციული შეჯიბრებები ძიუდოში, თავისუფალ და ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობებში, რომლებმაც კვლავ დაიბრუნეს უმაღლესი კატეგორიის წოდება. სამივე ტურნირს შარშან სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტთან ერთად ვუმასპინძლეთ. ფაქტობრივად, მათი გამართვა მოხერხდა თბილისის მერიისა და მუნიციპალიტეტის დახმარებით.

– დღევანდელ სხდომაზე, როგორც გავიგეთ, ყურადღება, ძირითადად, არა მხოლოდ სპორტის ოლიმპიურ სახეობებზე გაგიმახვილებიათ...

– მართალია, სპორტის ოლიმპიური სახეობებისადმი განსაკუთრებულ ყურადღებას ვიჩენთ, მაგრამ არც არაოლიმპიური სახეობები გვავიწყდება და არც მასობრივ-გამაჯანსაღებელი მუშაობა. საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 22 დეკემბრის ბრძანებულება – „მოსახლეობაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრებისა და განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“ გვავალდებულებს, რომ კონკრეტული საქმეები ვაკეთოთ თბილისის მოსახლეობის ფიზკულტურასა და სპორტთან დასამეგობრებლად. ამ მიზნით სამმართველოსთან ჩამოვაყალიბეთ ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების კაბინეტი – „სპორტი ყველასათვის“, რომლის უმთავრესი მიზანია, იზრუნოს დედაქალაქში მასობრივ-გამაჯანსაღებელი მუშაობის განვითარების, მარტივი ტიპის სპორტული მოედნების კეთილმოწყობის, მოსახლეობის, განსაკუთრებით მოზარდი თაობის სპორტში ჩაბმისათვის. ჩვენი ინიციატივით თბილისის მუნიციპალიტეტის კაბინეტმა 1998 წლის 3 დეკემბერს მიიღო დადგენილება, რომელიც დედაქალაქში შემავალი რაიონების გამგეობებს ავალებს, 1999 წლის ადგილობრივ ბიუჯეტში გაითვალისწინონ მეთოდისტების საშტატო ერთეულები საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით.

ჩვენს განსაკუთრებულ შემფოთებას იწვევს მარტივი ტიპის სპორტული მოედნების მდგომარეობა. განუკითხაობის ჟამს ბევრი მოედანი გაპარტახდა, ფეხბურთის კარებისა და კალათბურთის ფარების ნაცვლად გარაჟები თუ სხვა სათავსოები დაიდგა. სამწუხაროდ, ამ ადგილების „ათვისება“ დღესაც გრძელდება და ამის უამრავი ფაქტი გვაქვს. მაგალითად, დიღომში საქართველოს სამხედრო გზის, ლუბლიანისა და ახმეტელის ქუჩებს შორის ფიზკულტურელთა პარკი უნდა გაშენებულიყო. 1988 წელს გაიცა შესაბამისი განკარგულება, დაიწყო სამუშაოებიც. პროექტის თანახმად, აქ უნდა კეთილმოწყობილიყო ჩოგბურთის მოედანი ტრიბუნითა და გასახდელითურთ, სამშვილდოსნო კომპლექსი, საცურაო აუზი, დახურული დარბაზი, გამაჯანსაღებელი სარბენი ბილიკები, ბავშვთა სათამაშო მოედნები. სინამდვილეში პარკის უდიდესი ნაწილი ან მიტაცებულია, ან გაპარტახებულია. არადა, დღეს პრესტიჟულ სპორტულ კომპლექსებში ვარჯიში ძვირია და მოსახლეობის უდიდესი ნაწილისთვის ხელმიუწვდომელი. ამიტომ მოზარდებმა თუ მოზრდილებმა სხეულის გასაკაჟებლად სწორედ მარტივი ტიპის მოედნები უნდა გამოიყენონ. უწინ ეს მოედნები საბინაო-საექსპლუატაციო ტრესტების განკარგულებაში იყო, მაგრამ ტრესტების გაუქმების შემდეგ უმეთვალყურეოდ დარჩენილები პარტახდება. ამას წინათ რაიონების გამგებლებს წერილობითი თხოვნით მივმართეთ, რომ ეს მოედნები რაიონების სპორტკომიტეტებს გადასცენ და 1999 წლის ბიუჯეტიდან გაიღონ სახსრები მათ შესაკეთებლად და მოვლა-პატრონობისთვის. ვფიქრობ, ეს იქნება კონკრეტული ნაბიჯი ქვეყნის პრეზიდენტის იმ ცნობილი დადგენილების საპასუხოდ. სამწუხაროდ, ამ დიდმნიშვნელოვანი დოკუმენტის ცხოვრებაში გასატარებლად დღემდე ძალიან ცოტა ვინმემ თუ იზრუნა. ჯერჯერობით ერთადერთმა ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ გამოაქვეყნა „ჯანმრთელობის ხელშეწყობის და ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების სახელმწიფო პროგრამა 1999-2005 წლებისათვის“.

– ამას წინათ ჯანდაცვის მინისტრს ბატონ ავთანდილ ჯორბენაძეს ვესაუბრე მოსახლეობაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების პრობლემათა შესახებ. მას კონკრეტული წინადადებები აქვს და მზად არის ითანამშრომლოს თბილისის სპორტის სამმართველოსთან ერთობლივი ღონისძიებების გასამართავად, განზრახული აქვს, სათანადო თანხებიც გამოყოს...

– ბატონი ავთანდილი სპორტის დიდი ქომაგია და არც მეეჭვება, რომ დანაპირებს, ჩვეულებისამებრ, შეასრულებს. ჩვენი სამმართველოც მზად არის სათანამშრომლოდ. პრაქტიკულად, ერთ საქმეს ვემსახურებით და ერთობლივად, რა თქმა უნდა, უფრო მეტი სიკეთის მოტანა შეგვეძლება ჩვენი ხალხისთვის.

– ბატონო ელადიმერ, ისევ დიდ სპორტს დავუბრუნდეთ. მოგეხსენებათ, ეს მკითხველს უფრო აინტერესებს. დღევანდელ სხდომაზე 1999 წლის სპორტულ ღონისძიებათა კონკრეტული გეგმებიც ხომ დასახეთ?..

– უმთავრესი შეჯიბრებების კონტურები გამოკვეთილია, ამჟამად ცალკეული დეტალები ზუსტდება. ყველაზე მნიშვნელოვანი ის სამი საერთაშორისო შეჯიბრება იქნება, რომელზეც უკვე გესაუბრეთ. გვაქვს კიდევ ერთი სურვილი – შემოდგომაზე კავკასიის რეგიონის ქვეყნებისა და რესპუბლიკების დედაქალაქთა ახალგაზრდული სპორტული თამაშები გავმართოთ. ეს ხელს შეუწყობს ერთიანი „კავკასიური სახლის“ მშენებლობას და ჩვენი ახალგაზრდა სპორტსმენების შემდგომ დაოსტატებასაც ერთობ წაადგება.

ამასთანავე, სისტემატურად გავმართავთ როგორც საქალაქო, ისე რაიონულ პირველობებს სპორტის მრავალ სახეობაში, კვლავაც დიდ ყურადღებას დავუთმობთ წვევამდელთა, საცხოვრებელი ადგილების მიხედვით თბილისის მოსახლეობის ჯანმრთელობის, სტოჯახო, თბილისის მერიისა და გამგეობების აპარატის მუშაკთა სპარტაკიადებს, „ინვალიდთა სპორტული ასოციაციის“ ასპარეზობებს. ვფიქრობთ, უფრო მჭიდრო კონტაქტები დავამყაროთ სკოლებთან, ყურადღება დავუთმოთ სასკოლო შეჯიბრებებსაც.

ერთ მტკივნეულ ფაქტზეც მინდა გავამახვილო ყურადღება: უწინ საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში პირდაპირ დუღდა სპორტული ცხოვრება. საფაკულტეტო შეჯიბრებებიც კი საქალაქო პირველობებს არ ჩამოუვარდებოდა თავისი სიმძაფრით. ყოველივე ეს მოიშალა. სტუდენტური სპორტი უცხოეთში დიდი სპორტის დასაყრდენს წარმოადგენს. ჩვენთან კი ძალიან უჭირს. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ თბილისში 80-ზე მეტი არასახელმწიფო უმაღლესი სასწავლებელია. არც ერთ მათგანს ფიზაღზრდის კათედრა არა აქვს, არ ატარებენ ფიზაღზრდის მეცადინეობებს, რომ არაფერი ვთქვათ სექციურ მუშაობაზე...

საგულისხმო მომენტიც: შარშან სპორტის მუშაკთა, მწვრთნელთა და სპორტსმენთა დიდი ჯგუფი ქვეყნის პრეზიდენტის განკარგულებით ღირსების ორდენებითა და მედლებით დაჯილდოვდა. ეს მათი ღვაწლის განსაკუთრებული დაფასების ნათელი დადასტურებაა. ჩვენი მწვრთნელები და სპორტსმენები ხომ ხშირად თვეობით უხელფასოდ და უსტიპენდიოდ ეწევიან მძიმე ჭაპანს, თავდადებით ილეწიან ქვეყნისათვის.

– უახლოეს გეგმებზე რას იტყვით?

– კალენდრის მიხედვით იანვრის ბოლომდე თბილისელი მძლეოსნები, აკრობატები, მოკრივეები და მოჭადრაკეები შეეცილებიან ერთმანეთს ჯილდოებს. იანვრის მიწურულს მიუნხენის უმაღლესი კატეგორიის ტურნირზე ჩვენი სახსრებით გავამგზავრებთ ტყვიის მსროლელ ოლიმპიურ ჩემპიონს ნინო სალუქვაძეს და მის მწვრთნელს ვახტანგ სალუქვაძეს. 20-25 იანვარს მოსკოვში ძიუდოისტთა „ა“ კატეგორიის საერთაშორისო ტურნირი გაიმართება. ამ შეჯიბრებაზე საერთაშორისო კატეგორიის არბიტრის ლიცენზიის მოსაპოვებლად ჭიდაობის მთავარ სპეციალისტს ვლადიმერ ნუცუბიძეს და ჩვენი სამმართველოს ოლიმპიური რეზერვების სპორტსკოლის უფროს მწვრთნელს ძიუდოში ზურაბ კახაბრიშვილს მივავლენთ...

დარწმუნებული ვარ, თბილისელი სპორტსმენები სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის, საქართველოს ოლიმპიური კომიტეტის, თბილისის მერიის, მუნიციპალიტეტის, საკრებულოს და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხელშეწყობითა და დახმარებით კვლავაც ჯეროვნად წარმოაჩენენ თავისუფალი, დამოუკიდებელი საქართველოს დედაქალაქის სპორტულ ღირსებას.

ესაუბრა
ვაჟა დანელია.

სურათზე: ვლადიმერ კანკავა ჯილდოებს გადასცემს თბილისის საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებულებს ბერძნულ-რომაულ ჭიდაობაში.

სანთელი

ზნესრულად იარა

სამი შვილი მყავს, ორი ვაჟი და... ფეხბურთი, მითხრა ერთხელ გურამ ქავთარაძემ. არ გამკვირვებია, ვიცოდი, ასე იყო. სტადიონის ტრიბუნაზე ყოფილა ხოლმე: ძველები ახლებს აცნობდნენ – აგე, ის არის... იმპერიის მძვინვარების ჟამსაც ისეთს იყვირებდა კრემლისა და მისი დამქაში მსაჯების მისამართით, კარგა ხანს გრჩებოდა გულის საოხად და სამხიარულოდ. მაშინ, როცა ქარაგმულ ნათქვამს სხვას ცხვირში ამოადენდნენ, გურამის ამონაჯაერი ყურთა შორის გაუტარებიათ წარბშეკრულ „შაეტყაოსნებს“. უჩვეულო ხიბლი ჰქონდა მის სიტყვას და ალბათ ამიტომ. თუკი არსებობს უსაზღვრობის ცნება საერთოდ, გურამ ქავთარაძის გულწრფელობა იყო სწორედ უსაზღვრო. მშვიდი და წყნარი არ მემხვედრია. აფორიაქებული, აღელვებული, რაღაცით უზომოდ გახარებული, ან ასევე უზომოდ განაწყენებული მეგონა მუდამ. ძილში არ მინახავს, იქაც ბორგავდა ალბათ. ეხლა ვფიქრობ: თუკი მის განცდებს დროისა და მანძილის საზომს მოვუძებნით, გურამ ქავთარაძემ ბევრად ხანგრძლივი სიცოცხლის გზაწლოვანება გაიარა, ვიდრე ეს მის ეპიტაფიაზე აღინიშნება.

არც მილოცვა დაავიწყდებოდა, არც სამძიმარი, სხვისი სიხარული, მგონი, იმ სხვაზე მეტად უხაროდა.

რეგალიები არასდროს ჰქონია, არ გამოპკიდებია და არც ვინმეს აფასებდა ამით – რაც იყო, ის იყო, განა ბევრმა იარა ასე!

... დიდძალი ხალხი მოვიდა დაკრძალვაზე. უმთავრესი სამძიმარი, რა თქმა უნდა, ჭირისუფლებს უთხრეს, მაგრამ ნაცნობები ერთმანეთსაც ვუსამძიმრებდით. გავიხსენეთ: მიკროავტობუსში, იქით, სამი ჯეელი ეწევა, თურმე, აბოლებს, აქეთ მოხუც დედაკაცს აჯველებს, კვამლი ახრჩობს. გურამი და მუშტი-კრივი შორიშორს არიან, მაგრამ უწესობაზე გასაგონად ამბობს. ეგ არის და ეგ. მორჩა მგზავრობა, ჩადის გურამი. ჩაყვება სამი მწეველი...

... სანახავად ბევრნი მოდიან, ელიმება ცოლს: მთა და ბარის გასწორებას ეგ თავს ვერ დაანებებს.

დაანებებდა და განა ის იქნებოდა, რაც იყო, განა ეს ზღვა ხალხი მოვიდოდა სამძიმარზე. გურამი ბევრია ქვეყნად, „ქავთარა“ – ერთი.

ზნესრული იყო, ზნესრულად იცხოვრა, ზნესრულად წავიდა – ტიროდნენ კაცები, ცრემლის არ რცხვენოდათ.

ზურაბ რცხილაძე.

მოულოდნელი რაკურსი

„შეყვარებული ვარ საქართველოზე“

ანუ რაზე ესაუბრებოდნენ ზურაბ წერეთელს

ჩვენი დროის ყველაზე ცნობილ მონუმენტალისტს, დიდ ქართველ მოსკოველ ხელოვანს ზურაბ წერეთელს (იგი უკვე 30 წელიწადია მოსკოვში ცხოვრობს) 4 იანვარს 65 შეუსრულდა. „ვინ დათვალოს ზღვაში ქვიშა და ან“... ბატონი ზურაბის რეგალიები: რუსეთის სამხატვრო აკადემიის პრეზიდენტი, იუნესკოს კეთილი ნების ელჩი, მადრიდში სანფ ერნანდოს ნატიფი ხელოვნების სამეფო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პიკასოს პრემიის ლაურეატი, აშშ-ში ბროქპორტის ნატიფი ხელოვნების უნივერსიტეტის პროფესორი, პარიზის უმაღლესი მედლის „ვერმეის“ კავალერი და სხვა და სხვა... 65 წლისთავზე ზურაბ წერეთელი პირდაპირი ხაზით ელაპარაკა გაზეთ „მოსკოვსკი კომსომოლეცის“ მკითხველებს. გავეცნოთ ერთ „ზარს“:

– მოსკოველი მარგარიტა ვასილის ასული გაწუხებთ. მინდა ყოველივე კარგი გისურვოთ და, რაც მთავარია, მრავალ, მრავალ წელს სიცოცხლე. მე არა ვარ სპეციალისტი: არც არქიტექტორი, არც მხატვარი, კარგს ვერაფერს ვიტყვი, ცუდს – მით უფრო. მე ყველაფერი მომწონს. პოკლონნაიას მთაზე როცა ვსეირნობ, თქვენი შემოქმედებით ვტკბები. საერთოდ, შეყვარებული ვარ საქართველოზე... თბილისზე...

– გმადლობთ.

– ჩემი ძმა – დიდი ფეხბურთელი ლევ იაშინია. ის ყოველთვის ამბობდა: „მიყვარს, როცა კომენტატორი კოტე მახარაძეაო“.

– გადავცემ კოტეს, გაეხარდება. ლიოვა რომ საავადმყოფოში იწვა, მისი პორტრეტი დავხატე და იმ ქართველ ბიჭებს გავატანე, ვინც სპეციალურად მოსკოვს მოემგზავრებოდნენ საავადმყოფოში მის სანახავად. ეს ნახატი თქვენს ძმას გადასცეს.

– საქართველო ჩვენ გვიყვარს, თქვენი სტუმართმოყვარეობაც გვიყვარს, თქვენი ხინკალიც. ლევი სიკვდილის წინ გვეუბნებოდა – „რომ იცოდეთ, როგორ მშურს თქვენი – ოღონდ კი მაცოცხლა“. აი, ამიტომაც გისურვებთ – იცოცხლეთ, როგორც ფრონტზე – ერთი დღე რომ უსამამადებოდათ...

– გმადლობთ.

მოამზადა
თამაზ ილმელმა.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ სპორტული რედაქცია თანაუგრძნობს ცნობილ ჟურნალისტსა და ფოტოხელოვანს დემიკო ლოლაძეს მამის
რევაზ ალექსანდრეს ძე ლოლაძის
გარდაცვალების გამო.

ფეხბურთი

ევროპის სტადიონებზე

ინგლისი. XXII ტური. „ჩელსი“ – „ქოვენტრი“ 2:1, „ასტონ ვილა“ – „ევერტონი“ 1:0, „ლესტერი“ – „მანჩესტერი“ 2:6, „ნოტინგემი“ – „არსენალი“ – 0:1, „ლივერპული“ – „საუთჰემპტონი“ 7:1.

„ჩელსი“, „ასტონ ვილა“ – 43-43, **„მანჩესტერი“** – 41, **„არსენალი“** – 39, **„ლიდსი“** – 36, **„ლივერპული“** – 35 ქულა.

იტალია. XVII ტური „ფიორენტინა“ – „კალიარი“ 4:2, „პარმა“– „ლაციო“ 1:3, „მილანი“ – „პერუჯა“ 2:1, „რომა“ – „ვიჩენცა“ 3:0, „ბოლონია“ – „ინტერი“ – 2:0.

„ფიორენტინა“ – 35, **„პარმა“, „ლაციო“** – 32-32, **„მილანი“** – 30, **„რომა“, „ინტერი“** – 27-27 ქულა.

ესპანეთი. XVIII ტური. „სელტა“ – მალიორკა“ 4:2, „ბეტისი“ – „ბარსელონა“ 0:3, „რეალი“ – „ატლეტიკო“ 4:2, „ვალენსია“ – „ტენერიფე“ 1:1.

„სელტა“ – 34, **„მალიორკა“** – 32, **„ბარსელონა“, „რეალი“** – 31-31, **„ვალენსია“** – 30 ქულა.

პირამიდებთან ახლოს

კარპოვი კურდღლებზე, კატებსა და... მგლებზე

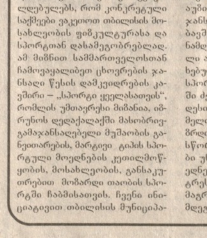

რუსეთელმა ჟურნალისტმა ჭადრაკში ფიდეს ვერსიით მსოფლიოს ჩემპიონთან საახალწლოდ გასაუბრება ჩაიფიქრა, მაგრამ მოსკოვში ვერ მოიძია – თურმე ეგვიპტეში ისვენებდა. კარპოვს მან ქალაქ ხურგადის გრანდ-ოტელში მიაგნო, მის ნომერში.

– ანატოლი, კურდღლების და კატების წელიწადს კურდღლების არ გეშინიათ, როცა ისინი უცხო ქვეყანაში ბლომად არიან?

– (იცინის) არა, არ მეშინია, მე ხომ მწვრთნელად ზაიცევი მყავდა, იგორი...

– კურდღელსა და კატას შორის რომელი უფრო გესიმპათიურებათ?

– კატა. მას უკეთ ვიცნობ. ურალში რომ ვცხოვრობდით, ყოველთვის გვყავდა კატები. ჩვენი ციმბირული კატა, წარმოიდგინეთ, მხოლოდ მე მანდობდა თავის კნუტებს. აქვე ერთ დეტალსაც მოგაწვდით: დიდოსტატმა კოტოვმა თავის დროზე წიგნი დაწერა ჩემს შესახებ.

– ამბობენ, თქვენი ცოლი, ისტორიკოსი – მეარქივე ნატალია ბულანოვა, აგრეთვე, კურდღლი ყოფილა. ეს სიმბოლური დამთხვევა, ალბათ, თქვენს კავშირს მფარველობს... რას აკეთებთ ეგვიპტეში?

– კურდღელია თუ კატა, ვიღაცა მართლაც გვიფარავს. აქ კი ჯანმრთელობის აღდგენას შევეცადე. რაც, როგორც გამოირკვა, მოსკოვში საკმაოდ შემრყევია. ორი დღე ლოგინად ჩავვარდი, ახლა არა მიშავს.

– როგორ დახვდებით შემწვარ კურდღელს, სუფრაზე რომ მოგართვან?

– არა, ეგ არ მიყვარს. საერთოდ, ხორცი მაინცდამაინც არ მიზიდავს. ერთადერთი, რაც მიყვარს, ეს არის, ნატალია ბატს რომ შებრაწავს, ხოლმე საახალწლოდ.

– კურდღლის ან ბაჭიის ბეწვის ქუდი თუ გიტარებიათ?

– არა, ანდატრისას ვიხურავ.

– კომბოსტოზე რას იტყვით?

– დედაჩემი ჩინებულ კომბოსტოიან პელმენებს ამზადებს.

– ჩემპიონატების დროს კარპოვზე ვერ იტყვი, კურდღელიო, მასში რომელიმე სხვა მხეცი ხომ არ ჩასახლდება ხოლმე?

– ძნელია საკუთარ თავზე თქვა. აი, სპასკი ერთობ მოხდენილად ამბობდა პეტროსიანზე – მოწინააღმდეგეს კატასავით დასტრიალებსო. ალბათ, ჩემშიც არის რაღაც თვისებები გამჯდარი.

– თქვენს გზაზე თუ ჩნდებოდნენ სხვადასხვა ტყავში გახვეული მგლები?

– რამდენიც გნებავთ. მთავარია, არ უფრთხოდე.

– შარშანდელი წელი თქვენთვის ბედნიერი იყო?

– წელი ბედნიერიც იყო და წარმატებულიც. შევინარჩუნე მსოფლიო ჩემპიონის წოდება. ტურნირებსა და მატჩებში გამარჯვების მიხედვით რეკორდს, 149-ს მივუახლოვდი. ვიმედოვნებ, მალე გადავაბიჯებ 150-ის ზღურბლს. ეს ცოტა არაა, თუ მხედველობაში მიიღებთ, რომ ალიოხინს მეორე ადგილი ჰქონდა – 76 გამარჯვება. უშუალოდ ახალი წლის წინ სასიამოვნო ამბავი მოხდა საერთაშორისო მშვიდობის ფონდების ასოციაციის ცხოვრებაში, რომელსაც მე ვხელმძღვანელობ. გაეროს ხაზით გვაღიარეს, როგორც პირველი კატეგორიის ორგანიზაცია საქველმოქმედო და საზოგადოებრივთა შორის.

მოამზადა
თამაზ ეგანოიძემ.

ყოველი მხრიდან

ტაისონი დაბრუნდა და გაიმარჯვა

შაბათს, ჩვენთვის გვიან ღამით, ამერიკის ქალაქ ლას-ვეგასში რინგზე დაბრუნებული ექს-ჩემპიონი მაიკლ ტაისონი შეხვდა სამხრეთაფრიკელ მოკრივეს ფრანცისკ ბოტას.

10 რაუნდით განსაზღვრულ მატჩში „რკინის მაიკს“ მხოლოდ 5 რაუნდი დასჭირდა, რათა ნოკაუტში გაეგზავნა მოწინააღმდეგე.

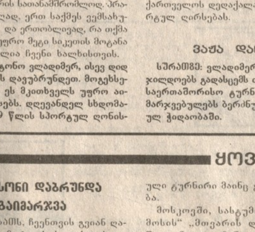

სურათზე: დარტყმა და ნოკაუტირებული ბოტა ფიცარნაგს დაენარცხა.

მოახლოვდა „სნგ თასი“

ახლა ვიღას არ უჭირს, მათ შორის ფეხბურთისაც, მაგრამ, მიუხედავად ეკონომიკური სიძნელეებისა, „თანამეგობრობის თასის“ უკვე ტრადიციადქცეული ტურნირი მაინც გაიმართება.

მოსკოვში, სასტუმრო „კოსმოსის“ „მთვარის დარბაზში“ წლევანდელი, მეშვიდე ტურნირის პრეზენტაციას უძღვებოდნენ რუსეთის ფეხბურთის კავშირის პრეზიდენტი ვიაჩესლავ კოლოსკოვი, სპორტკომპლექს „ოლიმპიურის“ გენერალური დირექტორი ვლადიმერ ჩურილინი და ცსკა-ს უფროსი მიხეილ მამიაშვილი.

უკვე ოფიციალურად გამოცხადდა, რომ მოსკოვში არ ჩავა უზბეკეთის ჩემპიონი ტაშკენტის „პახტაქორი“ ან მისი შემცვლელი რომელიმე გუნდი – ოფიციალური ვერსიით, ფინანსური სიძნელეების გამო. კულუარებში კი ეჭვობენ, რომ ეს გამოიწვია გათამაშების ახალმა ფორმულამ – ძლიერთა ჯგუფი და სუსტი გუნდების ჯგუფი, ტაშკენტელებს კი ამ უკანასკნელში მიუჩინეს ადგილი.

დიდხანს საეჭვო იყო ტურნირში კიევის „დინამოს“ მონაწილეობაც. რადგან, ის ჩემპიონთა ლიგის მეოთხედფინალური მატჩებისათვის ემზადება, მაგრამ, ფეხბურთის გულშემატკივართა გასახარად, ბოლოს გაირკვა, რომ კიეველები ვალერი ლობანოვსკის მეთაურობით ჩაელენ ტურნირზე, თანაც უძლიერესი შემადგენლობით.

ტრადიციულ ტურნირში მონაწილეობს თბილისის „დინამოც“, მისმა ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა მოსკოვში ძირითადად ახალგაზრდობა წაიყვანოს. თუმცა, ამაზე მორიგ ნომერში უფრო დაწვრილებით გიამბობთ.

ტურნირის მთელ ფინანსურ ხარჯებს, გარდა მოსკოვში ჩამოსასვლელი ბილეთებისა, კისრულობს რუსეთის მხარე. საპრიზო ფონდი კვლავ 100 ათასი დოლარი იქნება. ფინალურ მატჩზე ბილეთების ფასი 50-დან 150 რუბლამდე დადგინდა.

ტურნირის საპატიო სტუმარი იქნება **ფიფას** პრეზიდენტი იოზეფ (ზეპ) ბლატერი. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის თავკაცი შეხვდება თანამეგობრობის ქვეყნების ფეხბურთის ფედერაციების პრეზიდენტებს, რომლებიც საგანგებოდ ჩამოდიან მოსკოვში, აგრეთვე, გამართავს პრესკონფერენციებს.

მაშ ასე, „თანამეგობრობის თასის“ ტურნირი სტარტს იღებს 23 იანვარს.

ავტო-რალი
გაძარცვეს

სენსაციური ცნობა მოვიდა ოცდამეერთე სუპერმარათონული უგზო რალი-რეიდის პარიზი-დაკარის ტრასიდან. ამ ცნობილი რბოლის მე-12 ეტაპზე მონაწილეთა ქარავანს თავს დაესხა 20 კარგად შეიარაღებული ბანდიტი. მათ მეტად მოხერხებული ადგილი შეარჩიეს სპეციონაკვეთის 52-ე კილომეტრზე, რომლის გავლა აუცილებელი იყო, როგორც ავტომანქანებისთვის, ისე მოტოციკლეტებისთვის. ბოროტმოქმედებმა გაჩხრიკეს 50-მდე მძღოლი, შტურმანები და თანამგზავრები, წაართვეს ფული და საბუთები, მოიტაცეს 2 საორგანიზაციო კომიტეტისა და 2 ჟურნალისტებისთვის განკუთვნილი ჯიპი, 1 რალში მონაწილე და 2 თანმხლები სატვირთო მანქანა და მოტოციკლეტი. ყველა დანარჩენი მანქანიდან გადმოასხეს საწვავი.

როგორც რალ რეიდის პრესსამსახური იტყობინება, არც ერთი ადამიანი ფიზიკურად არ დაზარალებულა და ყველა უვნებლად ჩავიდა ტიშიტში (მავრიტანია).

რბოლის დირექციამ, რალის მონაწილეებთან მოთათბირების შემდეგ, გადაწყვიტა, არ გადადოს მე-13 ეტაპის სტარტი.

მოამზადა
ვალიკო სიმონიშვილმა.

გვერდის რედაქტორი
ანზორ ბასილაია.

SIC!

წელიწადი დაიწყო,

ხომ არ დაგავიწყდათ გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერა?

„საქართველოს რესპუბლიკა“ ყოველდღიურად გამოდის. ერთი თვით გამოწერა 11,25 ლარი დაგიჯდებათ დედაქალაქში, 13,65 ლარი — ქალაქგარეთ. ამ თანხაში შედის „საქპრესისა“ და ს/ს „მაცნეს“ მომსახურების ღირებულებაც.

ვინც უშუალოდ გაზეთის გამომცემელ შპს „პრესა-98“-თან პირდაპირი ხელშეკრულებით მოისურვებს „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამოწერას და რედაქციიდან წაიღებს შეკვეთილ ეგზემპლარებს, მას ბევრად იაფი დაუჯდება – ერთი თვით 9 ლარი დედაქალაქში, 10,5 ლარი – ქალაქგარეთ; სამი თვით – 27 ლარი დედაქალაქში, 31,5 ლარი – ქალაქგარეთ; ექვსი თვით – 54 ლარი – დედაქალაქში; 63 ლარი – ქალაქგარეთ.

დაგვიკავშირდით, მობრძანდით: კოსტავას ქ. №14, ტელ: 93-26-99, ან ნებისმიერ საფოსტო განყოფილებაში.

გამოიწერეთ, იყიდეთ, იკითხეთ «საქართველოს რესპუბლიკა!»

სინაგოგას ხანძარი გაუჩნდა

გუშინ გამთენიისას ბათუმში, 9 მარტის ქუჩაზე მდებარე რამდენიმე თვის წინათ აღდგენილ სინაგოგას ხანძარი გაუჩნდა. როგორც ბეა-ს კორესპონდენტს საქართველოს ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის დეპარტამენტის პრეს-ცენტრში აცნობეს, მეხანძრეთა ოპერატიული მუშაობის შედეგად სინაგოგა მთლიანად არ დაზიანებულა. ხანძრის შედეგად დაზიანდა მხოლოდ რელიგიური ლიტერატურა, რომელიც ტაძარში იყო მოთავსებული. მიმდინარეობს ხანძრის მიზეზების დადგენა.

„რძალ-მამამთილიანი“

ქობულეთის პოლიციამ დააკავა ქობულეთელი 58 წლის ვაჟგენ მარტიროსიანი, რომელმაც თავის რძალთან, 29 წლის ლიზა მარტიროსიანთან შელაპარაკების შემდეგ მას დანა ჩასცა მუცლის არეში. შსს პრეს-ცენტრის ცნობით, ლიზა მარტიროსიანი საავადმყოფოში გარდაიცვალა.

ავტოავარია

კახეთის გზატკეცილზე „ვაზ-21093“ მარკის ავტომანქანა, რომელსაც გარდაბნის რაიონის სოფელ ნორიოში მცხოვრები 24 წლის მამუკა ქავთარაძე მართავდა, დაეჯახა ჯერჯერობით დაუდგენელი ვინაობის 45-50 წლის ასაკის მამაკაცს, რომელიც ადგილზევე გარდაიცვალა. მართვის დაკარგვისას მანქანა დაეჯახა ხეს, რის შედეგადაც მამუკა ქავთარაძემ და მანქანაში მყოფმა მგზავრმა, 20 წლის კობა ეპიტაშვილმა სხვადასხვა სახის სხეულის დაზიანებები მიიღეს. ისინი საავადმყოფოში მოათავსეს.

მკვლელობა ყაზბეგის სადგურში

მცხეთა-მთიანეთის პოლიციის თანამშრომლებმა დააკავეს თელავში მცხოვრები ლევან ზასეიშვილი, რომელმაც ყაზბეგის სადგურში შელაპარაკების შემდეგ ბლაგვი საგანი ჩაარტყა თავში სოფელ გერგეთში მცხოვრებ ომარ გომიაშვილს, რომელიც ადგილზე გარდაიცვალა.

აფხაზეთა შსს კოლეგიამ გასულ წელს შსს მუშაობა არადამაკმაყოფილებლად შეაფასა

აფხაზური მილიციის 66 თანამშრომელი დაიღუპა, 99 დაიჭრა და 15 მძევლად აიყვანეს ტერორისტული აქტების შედეგად გასულ წელს, იტყობინება პრაიმ-ნიუსის კორესპონდენტი სოხუმიდან.

ამის შესახებ შსს კოლეგიის გაფართოებულ სხდომაზე აფხაზეთა შს მინისტრის მოადგილემ კონსტანტინე ადლეიბამ განაცხადა. მისი თქმით, მილიციისათვის გასული წელიწადი განსაკუთრებით რთული იყო, რადგან პირადი შემადგენლობის უმრავლესობამ, ქვეყნის საზღვრის დაცვის მიზნით, თითქმის 6 თვე გალის რაიონში გაატარა.

აფხაზეთში 1997 წელთან შედარებით გასულ წელს 12 პროცენტით ნაკლები დანაშაული მოხდა, თუმცა გაუხსნელ დანაშაულთა რიცხვი გაიზარდა, — აღნიშნა ადლეიბამ.

მისი თქმით, განსაკუთრებით რთული კრიმინოგენული მდგომარეობაა ოჩამჩირის, ტყვარჩელის და გუდაუთის რაიონებში.

ინფორმაციები მოგვაწოდეს: ბეან და პრაიმ-ნიუსმა.

ს/ს „თბილღვინო“ 9 თებერვალს იწვევს აქციონერთა საერთო კრებას, შემდეგი დღის წესრიგით:

1. 1998 წლის შედეგები;
2. სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევა;
3. სხვადასხვა.

საქართველოს
საკონსტიტუციო
სასამართლოს

განცხადება

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო გაცნობებთ, რომ მიმდინარე წელს კვლავ გრძელდება სახელმწიფო-სამართლებრივი ოლიმპიადა „ადამიანი და კონსტიტუცია“, რომელშიც მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ მოსწავლეთა და სტუდენტურ გუნდებს.

ოლიმპიადა ჩატარდება საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შენობაში (ყოფილი „იმელის“ შენობა).

განაცხადები მიიღება მიმდინარე წლის 1 თებერვალამდე.

დაწვრილებითი ინფორმაციისათვის, გთხოვთ, მოგვმართოთ შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, რუსთაველის 29, საკონსტიტუციო სასამართლოს მისაღები.

საკონტაქტო ტელეფონები:
92-08-57, 98-08-82
ან 92-08-53.

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელმა შპს „პრესამ“ ცალკე წიგნად გამოსცა მაღალ პოლიგრაფიულ დონეზე შესრულებული კანონები:

„საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი“

„საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ“

დაინტერესებულ გამსაღებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს წიგნის დიდი რაოდენობით ან უშუალოდ გამომცემლისგან შესყიდვის შემთხვევაში გაეწევათ შეღავათი.

მისამართი:
მ. კოსტავას 14,
მე-4 სართული,
ტელ: 93-26-99.

მეუღლე თინა კანდელაკი, შვილები დემიკო, ნუნუ ლოლაძეები, შვილიშვილები მაიკო კვარაცხელია, ნინიკო, რეზო, დიმა ლოლაძეები, შვილთაშვილი ირინა აბაშიძე, რძალი ლარისა, დისშვილები ლალი, რუსიკო იოსავები, ცოლისდა ქეთო კანდელაკი, სიძეები ირაკლი აბაშიძე, რაულ კუპრაევა, ვასიკო აბაშიძე იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

რევაზ ალექსანდრეს ძე ლოლაძე

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ. გამოსვენება 21 I, 2 სთ. მ. წინამძღვრიშვილის ქ. (ყოფილი კლარა ცეტკინის) №123.

საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტი იუწყება, რომ გარდაიცვალა უნივერსიტეტის მევენახეობის კათედრის გამგე, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

რევაზ მაქსიმეს ძე რამიშვილი

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს და ახლობლებს.

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ., გამოსვენება 21 I, 3 სთ. კაესაძის 7.

გახსენება

ვასილ სამხარაძე

უკვე წელიწადი გავიდა, რაც ჩვენთან აღარა ხარ. წახვედი და უგზოდ დაგვწყვიტე გული ყველას, ვინც კი გიცნობდა და გაფასებდა შენი კაცური კაცობის, უღალატობისა და ყველა იმ საუკეთესო ადამიანური თვისებების გამო, ასე უხვად რომ მოგამადლა ბუნებამ. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს შენი სული. შენი ხსოვნა მარად იცოცხლებს ჩვენს გულში.

მეუღლე ვერა, შვილები ბადრი, ოლია, შვილიშვილები ნინო, ვასიკო, რძალი ნინო, ძმა ნიკოლოზი, და ძუძუნა.

სოსო ქოიავა

განუზომელი სევდით, ტკივილითა და სიცარიელით აღსავსე 5 წელმა განვლო მას შემდეგ, რაც **სოსო ქოიავა** ჩვენთან აღარ არის.

არაკაცის მიერ ნასროლმა ტყვიამ შეწყვიტა ალალი, უბადო, კეთილშობილი, 23 წლის, ნაღდი თბილისელი ჭაბუკის სიცოცხლე. ფართო საზოგადოებისათვის თავზარდამცემი იყო სოსოს გარდაცვალების ამბავი. ვაი რომ, ხანმოკლე იყო ამქვეყნად მისი ყოფნა, სამაგიეროდ, ჩვენს მეხსიერებაში სამუდამოდ დარჩება როგორც იშვიათი სულიერი სილამაზის, მაღალი ზნეობის ვაჟკაცი, ამასთან, საოცრად ფაქიზი, სხვისი ჭირის მოზიარე, უსაზღვროდ მოსიყვარულე ღიმილის ჭაბუკი, სამაგალითო შვილი, ძმა და ბიძა, უერთგულესი მეგობარი, კარგი მოქალაქე.

საშინელ სიზმარს ჰგავს სინამდვილე. ტრაგიკულად, ნაადრევად დამთავრდა მისი ლამაზი ცხოვრება. რამდენი აუხდენელი ოცნება გაჰყვა მას თან, მან ხომ დაოჯახებაც ვერ მოასწრო.

დღეს კი გვანუგეშებს მხოლოდ ის, რომ გვჯერა ნათელშია ჩვენი სოსიკოს სპეტაკი, ლამაზი სული.

ოჯახი.

მეუღლე დურმიშხანი, შვილები ლუიზა, მერაბი, ელგუჯა, რძლები რუსუდანი, ქეთო, შვილიშვილები ზურიკო, თენგიზი, ნუკრი, ვერიკო, ანა, დები ლილი, ნორა, ეთერი, ლიანა, მულები ლამარა, ცისანა, თინა, დისშვილები, მულიშვილები, ბიძაშვილები, ახლო ნათესავები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ტანია პლატონის ასული
ჩარკვიანი-ჩოჩია

პანაშვიდი 20 I, დაკრძალვა 21 I, 5 სთ. აბაშა, ილიას III შესახვევი №3.

დედა ლია, მამა სოსო, ძმა ირაკლი, და თამთა კავსაძეები, ბებიები ელზა კავსაძე, თამარ ხუციშვილი, დიდედა ნინო, მამიდები მაყვალა, გიული, ბიძა სანდრო კავსაძე, რძალი ნინო ურუშაძე, ძმისშვილი ლიკა, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები, დეიდაშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

მოთა (მოთიკო) კავსაძე

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ. გამოსვენება 21 I, 2 სთ. ილია ჭავჭავაძის გამზ. №66, II სად.

მცხეთის რაიონის საგადასახადო ინსპექციის თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

მოთიკო კავსაძე

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

მედეა მეზვრიშვილი, ნელი გურგენიძე, ბორის სარალიძე, ნუნუ ანდრონიკაშვილი, ლეილა კიკნაძე ოჯახებით ღრმა მწუხარებით თანაუგრძნობენ თამრიკო ხუციშვილს შვილიშვილის

მოთიკო კავსაძის

გარდაცვალების გამო.

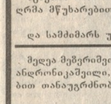

მეუღლე ციური, შვილები მაია, ლია, სიძეები ალეკო, როინი ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

მოთა ალექსის ძე
ჩეკურიშვილი

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ. გამოსვენება 21 I, 2 სთ. გორგასლის 103, IV კორპ.

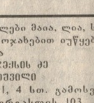

მეუღლე სედა, შვილი რუბენი, შვილიშვილები სანდრო, მოშა, რძლები ვიკი, ნატალია, შვილთაშვილი ანა ჯუჯიშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ალექსანდრე (შურა) რუბენის ძე
ჩუჩიევი

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ. გამოსვენება 21 I, 2 სთ. ა. მირცხულავას ქ. №16, I სად. IV სართული.

საქართველოს კავშირგაბმულობისა და ფოსტის სამინისტროს შპს „საქპრესის“ კოლექტივი სამძიმარს უცხადებს თანამშრომლებს ანიკო და თამარ მიროტაძეებს ძმის

რაჟდენ მიროტაძის

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს კულტურის ფონდი და საზოგადოება „თბილისელი“ მწუხარებით იუწყება ამავე საზოგადოების ვიცე-პრეზიდენტის ამირან კავკასიძის მეუღლის

სულიკო ხაბურზანია-კავკასიძის

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებს მის ოჯახს.

ზურაბი, ციალა, ფისო ჭილაძეები ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

სულიკო ხაბურზანია-კავკასიძე.

შვილები მარინა, გიორგი, სიძე გელევან ლომიძე, შვილიშვილები ნინო, გიორგი იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ოთარ ნაუმის ძე შავიანიძე

დაკრძალვა 21 I, 2 სთ. წყალტუბოში, ჭავჭავაძის 5.

ხსოვნა

ოთარ შავიანიძე

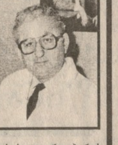

საქართველოს სამედიცინო ინტელიგენციამ მძიმე დანაკლისი განიცადა, გარდაიცვალა ქართული კურორტოლოგიური სკოლის თვალსაჩინო წარმომადგენელი, ბავშვთა კურორტოლოგიის ერთ-ერთი ფუძემდებელი ჩვენს ქვეყანაში, კურორტოლოგიის, ფიზიოთერაპიისა და რეაბილიტაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის წყალტუბოს ფილიალის დირექტორი **ოთარ შავიანიძე.**

დაიბადა 1926 წელს ქუთაისში, ცნობილი სასულიერო პირის ნაუმ შავიანიძის ოჯახში. 1948 წელს, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის დამთავრების შემდეგ, დაიწყო მისი საექიმო და სამეცნიერო მოღვაწეობა კურორტ წყალტუბოს სამკურნალო დაწესებულებაში. 1957 წელს ბატონ ოთარს ირჩევენ კურორტოლოგიისა და ფიზიოთერაპიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის წყალტუბოს ფილიალის განყოფილების გამგედ, ხოლო შემდეგ – ამავე ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ.

1960 წელს ოთარ შავიანიძემ დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია თანამედროვე მედიცინის მეტად აქტუალურ საკითხზე, კერძოდ, „ბალნეო-ფაქტორის გავლენა ინდუცირებული სიმსივნეების ზრდაზე ექსპერიმენტში“.

1972 წლიდან სიცოცხლის ბოლომდე ბატონი ოთარი სათავეში ედგა კურორტოლოგიის, ფიზიოთერაპიის და რეაბილიტაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის წყალტუბოს ფილიალს. ამ ხნის მანძილზე მან მრავალი საგულისხმო მონოგრაფია, ნაშრომი მიუძღვნა კურორტოლოგიისა და ფიზიოთერაპიის პრობლემებს.

მაღალი მეცნიერული და პრაქტიკული ღირებულებისაა მისი გამოკვლევები წყალტუბოს სამკურნალო ფაქტორებზე, წყალტუბოში არსებულ ყველა ბალნეო-სამკურნალო წყაროების მოქმედებაზე სხვადასხვა ასაკის ავადმყოფებში.

ბატონმა ოთარმა საინტერესო გამოკვლევები მიუძღვნა, აგრეთვე, წყალტუბოს წყლებით მკურნალობის ჩვენებებსა და წინაალმდეგჩვენებებს ბავშვთა პათოლოგიების დროს და სხვა.

მკითხველი დიდი ინტერესით ეცნობოდა მის პუბლიცისტურ წერილებს ჩვენს ქვეყანაში საკურორტო საქმის განვითარების, წყალტუბოს ისტორიის, საქართველოს კურორტების ორგანიზაციული ასპექტების, ცნობილ მედიკოს მოღვაწეთა ცხოვრებისა და მეცნიერული საქმიანობის შესახებ და სხვა. მან პირველმა თავი მოუყარა და გამოსცა სახელმოხვეჭილი პოეტების ლექსების კრებული, რომელიც ეძღვნებოდა წყალტუბოს უნიკალურ და განუმეორებელ საკურორტო ფაქტორებს.

ბატონი ოთარი მრავალმხრივ საინტერესო პიროვნება იყო. ყველას ხიბლავდა მისი დიდი ერუდიცია, პროფესიონალიზმი, საქმის ერთგულება, კაცთმოყვარეობა, თანადგომა.

მსმენელთა დიდ ინტერესს იწვევდა მისი საჯარო გამოსვლები მედიცინის, ლიტერატურის, ხელოვნების, ისტორიის, აქტუალურ საკითხებზე.

ბატონი ოთარის მიერ განვლილი ცხოვრების გზა ჭეშმარიტი მაგალითია მათთვის, ვისაც სურს ერთგულად ემსახუროს ქვეყანას, ხალხს, პროფესიას, მომავალ თაობას.

საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრო.
გაზეთ „მედიცინისა“ და ჟურნალ „საქართველოს სამედიცინო მოამბის“ რედაქციები.
კურორტოლოგიის, ფიზიოთერაპიისა და რეაბილიტაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი.

მაგარამ რასულ ოღლი ჰასანოვი

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სისტემის მუშაკთა რიგებს გამოაკლდა ღვაწლმოსილი ადამიანი, საქართველოს უსაზღვრო პატრიოტი **მაგარამ რასულ ოღლი ჰასანოვი.**

მაგარამ ჰასანოვმა მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრება სოფლის მეურნეობის აღორძინებას მოახმარა. საქმიანობა 1944 წელს დაიწყო რიგითი კოლმეურნიდან, 1952-54 წლებში მუშაობდა კოლმეურნეობის თავმჯდომარედ, ხოლო 1964 წლიდან სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე ხელმძღვანელობდა გარდაბნის რაიონის მებოსტნეობის მეურნეობას. მისი უნარიანი ხელმძღვანელობის შედეგად აღნიშნული მეურნეობა წლების განმავლობაში ერთ-ერთ მოწინავე მეურნეობად ითვლებოდა საქართველოში. იგი აქტიურად მონაწილეობდა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, უდიდესი წვლილი შეიტანა ქართველ და აზერბაიჯანელ ხალხთა მეგობრობის განმტკიცებაში.

მაგარამ ჰასანოვის შრომა სათანადოდ იქნა დაფასებული. იგი დაჯილდოებული იყო მთავრობის ორდენებითა და მედლებით.

მაგარამ ჰასანოვის, როგორც შესანიშნავი სპეციალისტის, ღვაწლმოსილი პიროვნების ხსოვნა დიდხანს დარჩება საქართველოს სოფლის მეურნეობის სისტემის მუშაკთა მეხსიერებაში.

საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო.

მეუღლე დარეჯან ხოფერია, შვილები ჯანუნა, მარიკა, ბუბა სარჯველაძეები, შვილიშვილები პაციკო, თემური, ეკა ორჯონიკიძეები, მიშიკო, ლევან სარჯველაძეები, სიძე პაჭიკო ორჯონიკიძე, რძალი ლალი ჯანაშია, დისშვილები იუნონა მგელაძე, შალვა ღლონტი, გოგი ღლონტი, რძლები თამარ დოლიძე, სვეტა ცქიტიშვილი, ცოლისძმა პოლიაქტორ ხოფერია ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ბოგუნ ვლასის ძე სარჯველაძე

პანაშვიდი 19, 20 I, 4 სთ. გამოსვენება 21 I, 2 სთ. ფანასკერტელის ქუჩა, მე-19 კორპ. IX სადარბაზო.

საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტრო ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ გარდაიცვალა საქართველოს სოფლის მეურნეობის ღვაწლმოსილი მუშაკი

მაგარამ რასულ ოღლი ჰასანოვი

და თანაგრძნობას უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ქ. თბილისის ბავშვთა პირველი კლინიკური საავადმყოფოს თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ მთავარ ექიმს დავით მაგრაქველიძის ოჯახს სიმამრის

ჯემალ ბოხუას

გარდაცვალების გამო.

ხსოვნა

ქეთევან ნიკოლაძე

ქართულმა ონკოლოგიამ მძიმე დანაკლისი განიცადა, გარდაიცვალა ღვაწლმოსილი მუშაკი, ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს პროფ. ა. ღვამიჩავას სახელობის ონკოლოგიის სამეცნიერო ცენტრის მამოლოგიური განყოფილების უძველესი თანამშრომელი, საქართველოს დამსახურებული ექიმი **ქეთევან ნიკოლოზის ასული ნიკოლაძე.**

ქალბატონმა ქეთევანმა 1942 წელს წარჩინებით დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტი და ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე ჩაება მეორე მსოფლიო ომის ქარცეცხლში. ომის დამთავრებამდე მუშაობდა ევაკო-ჰოსპიტლის (24-62) ექიმ ორდინატორად და არაერთი სიცოცხლე იხსნა. ომის დამთავრების მიუხედავად, კავშირს არ წყვეტს დაჭრილ მეომრებთან და 1945-1948 წლებში მათი რეაბილიტაციისათვის მუხლჩაუხრელად იღვწის სამამულო ომის ინვალიდთა აღდგენითი ქირურგიის ჰოსპიტალში.

ამ პერიოდში ჩაეყარა ოფიციალური საფუძველი ქვეყანაში ახალ დარგს ონკოლოგიას. იგი 1948 წლიდან ახლადდაარსებული რესპუბლიკური ონკოლოგიური საავადმყოფოს ქირურგი კოორდინატორია, სადაც თავი გამოიჩინა როგორც შესანიშნავმა მკურნალმა და ორგანიზატორმა. ქეთევან ნიკოლაძეს გარკვეული წვლილი მიუძღვის საქ. ჯანდაცვის ონკოლოგიური ინსტიტუტის ორგანიზაციაში, რომელიც 1959 წელს გაიხსნა. იგი ყალიბდება როგორც ქირურგი-მამოლოგი და გარკვეული დროის განმავლობაში ქირურგიული განყოფილების გამგეა, ორგანიზაციას უკეთებს და აქტიურად მონაწილეობს ინსტიტუტის მიერ საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში ჩატარებულ სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციებში.

ქალბატონი ქეთევანი ყოველთვის იმ უბანშეა, სადაც საქმისთვისაა საჭირო. ონკოლოგიის ცენტრის საკონსულტაციო პოლიკლინიკის ჩამოყალიბებისთანავე სათავეში უდგება მამოლოგიურ კაბინეტს და დიდ მუშაობას ეწევა სარძევე ჯირკვლის ავთვისებიანი სიმსივნეების პროფილაქტიკისა და ნაადრევი დიაგნოსტიკისათვის.

მოწოდებით მკურნალი და პრაქტიკოსი ექიმი ქეთევან ნიკოლაძე მეცნიერულ კვლევაშიც წარმატებით მონაწილეობს. იგი 15-ზე მეტი მეცნიერული ნაშრომის ავტორია, რომლებიც ბევრ ქვეყანაშია მოხსენიებული. მისი თავდადებული შრომა მრავალგზის იყო აღნიშნული სახელმწიფოს მიერ. დაჯილდოებულია ორდენითა და მედლებით. არჩეული იყო რაიონის რამდენიმე მოწვევის დეპუტატად.

ქალბატონი ქეთევანი იყო ქედმოუხრელი, კეთილსინდისიერი და მიზანდასახული, შრომის ნიჭით დაჯილდოებული და, ამავე დროს, ქალური სილამაზით შემკული სათნო ადამიანი.

ქალბატონი ქეთევანი ვალმოხდილი წავიდა ამქვეყნიდან, როგორც მოქალაქე, პიროვნება, მეგობარი, დედა და დიდი ოჯახის დედაბოძი.

ქალბატონი ქეთევანის, სამაგალითო ქართველი ქალის სახელი, სამუდამოდ დარჩება ჩვენს ხსოვნაში.

საქართველოს ჯანდაცვის სამინისტროს პროფ. ა. ღვამიჩავას სახ. ონკოლოგიის სამეცნიერო ცენტრი;
საქართველოს პროფ. კ. ვეზხვაძის სახ. ონკოლოგთა სამეცნიერო საზოგადოება;
საქართველოს გინეკოლოგ-ონკოლოგთა საზოგადოება.

გიული გოგინავა

გარდაიცვალა კაცი, რომელიც დააკლდა ქალაქს, თავისი თაობის კოლორიტი, კოლორიტი სენაკ-ქალაქისა. დაიბადა 1937 წელს, ქ. სენაკში, 1955 წელს დაამთავრა სენაკის რკინიგზის სკოლა-ინტერნატი. სწავლა განაგრძო სოხუმის სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტში ღვინისა და ჩაის ტექნოლოგიის სპეციალობით.

მომხიბვლელი გარეგნობის ვაჟკაცი, ზნეკეთილი, მორიდებული და უთქმელი, ბავშვივით ალალი, ჭეშმარიტად პირველი იყო ძმობასა და სიყვარულში, საძმოს უღალატო და ერთგულების წევრი.

წავიდა ოჯახიდან მზრუნველი მამა, უაღრესად მოსიყვარულე ბაბუა, მის მეგობრებსა და ახლობლებს დაუტოვა მოუშუშებელი ჭრილობა.

ბევრი სიყვარული და ცრემლი წაჰყვება სულთა მარადიულ სასუფეველში ბატონ გიული გოგინავას.

მსუბუქი იყოს შენთვის შენი მშობლიური სენაკის მიწა, ალალი იყოს შენთვის მეზობელ-მეგობრების ცრემლი, ძვირფასო ბატონო გიული.

ოჯახი და მეგობრები.

გახსენება

ჰამლეტ მაქაცარია

კურთხეული იყოს 20 იანვარი — შენი დაბადების დღე. 60 წელი შეგისრულდებოდა ჭეშმარიტ ვაჟკაცს და მამულიშვილს. ახლაც თვალწინ გვიდგახარ, როგორ დაგვიიწყებთ შენი ყრმობის მეგობრები, უამრავი ნათესავი თუ ნაცნობი.

დიდბუნებოვანი სულის, კეთილშობილებით აღსავსე იყავი მუდამ, ჩვენო ძვირფასო **ჰამლეტ**, მაქაცარიების გვარისა და ჯიშის გამგრძელებელო. შენთვის დამახასიათებელი იყო უანგარობა, გულისხმიერება, მოყვასის სიყვარული, თანადგომა და ქველმოქმედება.

ტრაგიკული პირადი ბედის გარდა, შენ ხომ აფხაზეთის ტკივილებიც დაგემატა იმ მოურჩენელ სენზე, რომელმაც უდროოდ გიმსხვერპლა 53 წლის ასაკში, ძვირფასი ოჯახის მამა და საქმის ერთგული მუშაკი. დიდი ხნის მანძილზე იმუშავე აფხაზეთის სამომხმარებლო კოოპერაციაში და რიგითი სპეციალისტიდან კავშირის საექსპორტო-სზიმპორტო გაერთიანების გენერალური დირექტორის თანამდებობამდე ამაღლდი. მრავალწლიანი, ფართო მოღვაწეობისათვის მოგანიჭეს აფხაზეთის ვაჭრობის დამსახურებული მუშაკის წოდება.

შესანიშნავი სპეციალისტი, ნიჭიერი ორგანიზატორი, ყურადღებიანი და ავტორიტეტული პიროვნება — ასეთად გიცნობდნენ ჰამლეტ მაქაცარიას არა მარტო აფხაზეთში, არამედ საქართველოს რესპუბლიკის გარეთაც. ასეთად დარჩი ყველას ხსოვნაში, ვინც შენს გვერდით იღვწოდა და ირჯებოდა.

ცხოვრება გრძელდება — შენი ვაჟიშვილი საშა ღირსეულად მიჰყვება ოჯახის, მამის ტრადიციებს, შენი ერთგული მეუღლე — რაია, და სერცე, ძმა ჯემალი, მოსიყვარულე ნატო, ახლად შემატებული რძალი — ლიკა და შენთვის უცნობი შვილიშვილები — ჰამლეტი და ედუარდი ამ დაბადების დღეზეც განსაკუთრებით მოგიგონებენ და მარადიულ კურთხევას შემოგითვლიან 60 წლის ჭარმაგს. არდავიწყება და მოგონება თან გახლავს ჩვენი — შენი ყრმობის მეგობრებისა. შენთვის ავანთებთ სანთლებს ჩვენს გულებში.

დიდი სიყვარულით სოსო ნაყოფია, ჯემალ აკობიძე, ვასო ორჯონიკიძე, ბათუ გაჩეჩილაძე.

გაზეთის მორიგი ნომერი გამოვა ხუთშაბათს, 21 იანვარს.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალების პუბლიკაციისთვის ჰონორარი არ გაიცემა.

საქართველოს რესპუბლიკა
САКАРТВЕЛОС РЕСПУБЛИКА
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გამომცემელი - შპს „პრესა-98“

სარედაქციო კოლეგია: არმაზ სანებლიძე (მთავარი რედაქტორი), ვახტანგ აბაშიძე, ალეკო ასლანიშვილი, ნანული ბარათაშვილი, ანზორ ბასილაია, ზურამ ბოგბიაშვილი, რუსუდან ლორთქიფანიძე, არჩილ მანჯგალაძე, ბონდო მძინარაშვილი, დავით ონოფრიშვილი, რუსლან რუსია, სპარტაკ ქობულია, ბადრი ხატიძე, ოთარ ხუციშვილი.

დამფუძნებლები - „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჟურნალისტები

ნომრის მორიგე რედაქტორი
რუსუდან ლორთქიფანიძე.

ინდექსი 66434

რედაქციის მისამართი: 380096, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება — ტელ: 93-28-13.

იბეჭდება გამომცემლობა „სამშობლოს“ საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის 29.